

STREDA 15. JÚLA 2009

PREDSEDÁ: PÁN BUZEK

Predseda

1. Otvorenie rokovania

(Rokovanie sa začalo o 9.05 hod.)

2. Podpis aktov prijatých v spolurozhodovacom postupe: pozri zápisnicu

*
* *

Daniel Cohn-Bendit (Verts/ALE). - (FR) Vážený pán predseda, litovský parlament včera hlasoval za zákon o homosexualite, ktorý zakazuje propagáciu homosexuality a bisexuality. Litovský prezident už odmietol tento zákon podpísať. Bol preto vrátený späť do parlamentu. Tento zákon je v rozpore s Chartou základných práv Európskej únie a článkom 6 ods. 1 Lisabonskej zmluvy.

Vážený pán predseda, v mene tohto Parlamentu a v mene európskych hodnôt vás vyzývam, aby ste vyjadrili nesúhlas s týmto zákonom, pretože Charta základných práv, tak ako sa to uvádza v Lisabonskej zmluve, zaručuje nediskrimináciu z dôvodu sexuálnej orientácie. Tento zákon diskriminuje sexuálne menšiny.

V mene tohto Parlamentu vás vyzývam, aby ste litovskému parlamentu zaslali písomné stanovisko a uviedli v ňom, že zákon je v rozpore so spoločnou európskou ideou.

(potlesk)

Predseda. – Ďakujem. Pristúpime k predloženiu programu práce.

Daniel Cohn-Bendit (Verts/ALE). - (FR) Vážený pán predseda, môžete mi povedať, či hodláte alebo nehodláte konať v tejto záležitosti? Požiadal som vás, aby ste podnikli určité kroky a mali by ste mi povedať, či ich mienite alebo nemienite uskutočniť. To je všetko, o čo som vás žiadal.

Predseda. Zistím, čo vlastne prijal litovský parlament, a potom sa rozhodnem, ako budem ďalej postupovať. Budem vás o tom informovať.

3. Program práce: pozri zápisnicu

4. Výsledky Európskej rady (18. – 19.6.2009) – Polrok činnosti českého predsedníctva (rozprava)

Predseda. – Ďalším bodom programu je spoločná rozprava o nasledujúcich správach:

Správa Európskej rady a vyhlásenie Komisie o výsledkoch Európskej rady (18. – 19.6.2009)

Vyhlásenie odchádzajúceho predsedníctva Rady o polroku činnosti českého predsedníctva.

Rád by som využil túto príležitosť a privítal predsedu vlády Českej republiky pána Jana Fischera. Rád by som tiež srdečne privítal predsedu Európskej komisie pána Josého Manuela Barrosa.

Máme pred sebou vyhlásenie odchádzajúceho predsedníctva Rady o polroku činnosti českého predsedníctva. Dovoľte mi na úvod povedať niekoľko slov. Včera sme začali siedme funkčné obdobie Európskeho parlamentu. Poverili ste ma prácou, zodpovednosťou, veľkým privilegiom a ctou predsať počas nasledujúceho dva a pol roka Európskemu parlamentu. Rád by som vám počas tohto druhého dňa ešte raz poďakoval za dôveru, ktorú ste mi dali. Urobím všetko preto, aby som vám dokázal, že vaše rozhodnutie bolo správne.

V prvej polovici roku 2009 bol predsedajúcou krajinou druhý štát zo skupiny, ktorá pristúpila k Európskej únii iba pred piatimi rokmi. Máme preto príležitosť byť ešte jednotnejší a ešte viac sa navzájom zblížiť.

Uvedomujeme si, že v období krízy a energetických problémov to bolo náročné predsedníctvo. Treba spomenúť aj krízu v oblasti Gazy. Konali sa tiež voľby do Európskeho parlamentu. Ako určite viete, počas volieb do Európskeho parlamentu sú obmedzené kontakty medzi predsedníctvom, Parlamentom a Európskou komisiou. Dnes by sme radi počuli, ako odchádzajúce české predsedníctvo vníma predchádzajúcich šesť mesiacov a aké sú jeho závery a hlavné pripomienky v súvislosti s prácou, ktorá sa má vykonať v blízkej budúcnosti.

Rád by som preto požiadal pána predsedu vlády Českej republiky, aby sa ujal slova a predniesol názor predsedníctva na činnosť počas predchádzajúcich šiestich mesiacov a vyjadril sa k tomu, čo by sa malo uskutočniť v blízkej budúcnosti.

Jan Fischer, úradujúci predseda Rady. – (CS) Vážený pán predseda, dámy a páni, je mi veľkou ctou, že vás môžem pozdraviť na úvod vášho päťročného mandátu. České predsedníctvo sa skončilo a nový Európsky parlament práve začína. Rád by som využil túto príležitosť a zablahoželať vám k zvoleniu a k tomu, že voliči vo vašich krajinách vám dali dôveru, aby ste ich zastupovali v tomto dôležitom európskom orgáne. Blahoželám Jerzemu Buzekovi k zvoleniu za predsedu Európskeho parlamentu, ako aj všetkým včera zvoleným podpredsedom. Želám vám všetkým veľa úspechov pri vykonávaní vašej zodpovednej práce a naplnení všetkých predstáv, s ktorými ste do Európskeho parlamentu vstupovali.

Česká republika skladá účty zo svojho šesťmesačného vedenia Európskej rady inému Parlamentu, než tomu, ktorý tu bol, keď túto úlohu preberala. To, samozrejme, nemení nič na vlastnom hodnotení nášho predsedníctva. Naopak, vidím v tom potvrdenie súvislosti v európskej politike. Zároveň i v tom, že nové švédské predsedníctvo bude pokračovať v plnení dvoch hlavných úloh, ktoré zamestnávali aj nás. – riešenie dôsledkov svetovej hospodárskej krízy a otázok týkajúcich sa energetiky a energetickej bezpečnosti. Prvý polrok tohto roku sa zapíše do histórie Európskej únie ako obdobie náročných skúšok, ktoré vyplývajú zo zložitej politickej a hospodárskej situácie. Niektoré z týchto skúšok sme očakávali, predovšetkým pretrvávajúcu a plne sa prejavujúcu hospodársku krízu a potrebu doriešiť inštitucionálnu reformu Únie. Iné prišli nečakane, niektoré až veľmi nečakane, ako napríklad konflikt v Gaze a kríza v súvislosti s dodávkami ruského plynu hneď počas prvých hodín českého predsedníctva. Naša schopnosť viesť predsedníctvo prešla potom testom, ktorý bol, samozrejme, spôsobený udalosťami na domácej politickej scéne, keď sa v dvoch tretinách výkonu predsedníctva v Českej republike zmenila vláda. Na rozdiel od mnohých si nemyslím, že vládna kríza v Českej republike vážne poškodila Európsku úniu ako celok. Súhlasím však s tým, že pád vlády nebol šťastným riešením. Napriek tomu som pevne presvedčený, že výkon nášho predsedníctva sme zvládli bez otrasov a že po celých šesť mesiacov sme dokázali plynulo a s plným nasadením plniť naše priority, naplánované úlohy vyplývajúce z programu EÚ, ako aj riešiť neočakávané aktuálne problémy. Bolo to aj výsledkom toho, že tímy odborníkov v Českej republike pracovali s plným nasadením, spoľahlivo a s maximálnym profesionalizmom. Bolo to však aj tým, že po zmene vlády české predsedníctvo dostalo plnú podporu zo strany Európskej komisie. Ja osobne som cítil túto podporu zo strany pána predsedu Barrosa. Silnú podporu som vtedy cítil – a dovoľte mi teraz vysloviť i osobnú poznámku – aj zo strany predstaviteľov viacerých členských štátov. V tom období to pre českú vládu a pre mňa osobne predstavovalo obrovskú pomoc.

Hneď na začiatku by som vám chcel povedať, že sa nebudem púšťať do filozofických ani politických analýz. Nechcem tu porovnávať politický rozmer alebo dôležitosť vedenia Európskej únie zo strany menších alebo väčších krajín, starých alebo nových krajín, ani výhody či nevýhody politickej a úradníckej vlády v predsedajúcej krajine. Posúdenie prenechám ostatným a navyše si myslím, že dobrá a nezaujatá analýza sa musí vykonať s určitým odstupom, keď opadnú emócie a ustúpia krátkodobé záujmy. Odtiaľ si v prejave nebudem pomáhať veľkými slovami ani pátosom. Sústredím sa radšej na holé fakty v prípade potreby podporené štatistickými údajmi. Štatistika je vlastne mojou celoživotnou profesiou a možno i vášnou alebo tým, čo Tomáš Garrigue Masaryk nazýval každodennou drobnou prácou. Ako viete, Česká republika vyjadrila svoje hlavné predsednícke priority ako tri „E“: ekonomika, energetika a Európska únia a jej úloha vo svete. Myslím si, že okolnosti jasne ukázali, že išlo o vysoko aktuálne a správne témy, ktoré platia nielen pre prvú polovicu roku 2009. Ide o oblasti, ktoré budú aj v budúcnosti vyžadovať maximálne spoločné úsilie, aby Únia obstála v období nestability a dokázala byť pre svojich občanov – a predovšetkým preto tu je – prínosom. Ide o priority, ktoré testujú nosnosť integračnej myšlienky a ktoré v praxi ukazujú, do akej miery sme verní hodnotám, ktoré stáli pri zrode Spoločenstva a ktoré definujú Európu ako spoločný priestor slobody, bezpečia a prosperity. My sme preto symbolicky zvolili motto „Európa bez bariér“. Práve hospodárska kríza preverila našu vernosť myšlienke integrácie a mottu českého predsedníctva dodala ešte naliehavejší význam. Výsledky mnohých rokovaní počas minulého polroka a závery zo zasadnutí Európskej rady dokazujú, že všetkých dvadsaťsedem členských štátov určite obstálo v tejto skúške. Pod českým predsedníctvom sme dokázali odmietnuť protekcionizmus a dohodnúť sa na spoločnom a koordinovanom postupe pri riešení dôsledkov krízy v rámci EÚ i na medzinárodnej scéne.

Obstáli sme aj pri plnení úlohy vo veci inštitucionálnej reformy, pričom mnohí nám v tomto smere neverili. Česká republika sama úspešne dokončila ratifikáciu Lisabonskej zmluvy v oboch komorách parlamentu. Bolo to jasné a ničím nespochybniteľné vyjadrenie politickej vôle. Tým sme otvorili možnosť hodnoverne riešiť otázku írskych záruk. Som pevne presvedčený, že záruky, na ktorých sme sa zhodli na júnovom zasadnutí Európskej rady, dávajú dobrú príležitosť na to, aby aj Írsko úspešne dokončilo proces ratifikácie Zmluvy, aby mohla nadobudnúť platnosť do konca roku 2009. České predsedníctvo pristúpilo s plnou vážnosťou aj k úlohe, ktorá súvisí so zvolením tohto nového Európskeho parlamentu, konkrétne k začiatku procesu menovania Komisie na nasledujúce volebné obdobie 2009 – 2014. Na júnovom zasadnutí Európskej rady sa podarilo dosiahnuť jasnú politickú zhodu v súvislosti s kandidatúrou Josého Manuela Barossa na funkciu predsedu budúcej Komisie. Poverenie českého a nastávajúceho švédskeho predsedníctva na vedenie rozhovorov s Európskym parlamentom dáva predpoklad na zachovanie inštitucionálnej kontinuity. Celkovo sa českému predsedníctvu podarilo dosiahnuť celý rad konkrétnych výsledkov vo všetkých troch prioritných oblastiach. V legislatívnej oblasti sa vďaka úzkej spolupráci s členskými štátmi a inštitúciami EÚ, predovšetkým s Európskym parlamentom, podarilo úspešne dokončiť rokovania o viac ako 80 konkrétnych opatreniach. V nelegislatívnej oblasti sa nám tiež podarilo dosiahnuť niekoľko významných úspechov. Je to predovšetkým zvládnutie krízových situácií v oblasti zahraničnej politiky a energetiky na začiatku tohto roka, odmietnutie protekcionistických tendencií, rozhodné opatrenia na podporu európskeho hospodárstva, kroky smerujúce k diverzifikácii dodávok energie a ochrane klímy a výsledky rokovaní s kľúčovými partnermi Európskej únie.

Čo sa týka jednotlivých priorít, najdôležitejšou úlohou v hospodárskej oblasti bolo čeliť dôsledkom svetovej krízy a pokračovať v zavádzaní plánu hospodárskej obnovy Európy ako hlavného nástroja návratu k hospodárskej prosperite. Obstáli sme i čo sa týka opatrení, ktoré boli prijaté na stabilizáciu bankového sektora. Opatrenia, ktoré sme prijali, sú účinné. Členské štáty prostredníctvom záruk a rekapitalizácie poskytli bankám potenciálnu podporu vo výške viac ako 30 % HDP Európskej únie. Pozitívnym odkazom z jarného zasadnutia Európskej rady bolo dosiahnutie kompromisu týkajúceho sa balíka vo výške 5 miliárd EUR. Je určený na projekty v oblasti energetiky a širokopásmového internetu a opatrenia súvisiace s preverovaním funkčnosti spoločnej poľnohospodárskej politiky. Kľúčový význam pre riešenie svetovej hospodárskej krízy mala dohoda o príspevku členských štátov EÚ určeného na zvýšenie prostriedkov Medzinárodného menového fondu formou pôžičky až do výšky 75 miliárd EUR. Európska únia pod vedením českého predsedníctva s výraznou podporou Komisie významne prispela ku kvalitnej príprave a úspešnému priebehu londýnskeho samitu G20. Na samite sa dosiahla dohoda o zásadnom zvýšení prostriedkov Medzinárodného menového fondu a tiež prostriedkov hradených prostredníctvom ďalších medzinárodných inštitúcií na boj s dôsledkami globálnej hospodárskej recesie. Európska únia tak na tomto samite získala silnú pozíciu aj vďaka spoločným záverom dosiahnutým na jarnom zasadnutí Európskej rady. Potvrdila tým svoju ambíciu byť silným hráčom na svetovej scéne. Ako som už spomenul, všetky opatrenia zamerané na boj proti hospodárskej kríze musia byť vnímané na pozadí spoločného a jednoznačného odmietnutia protekcionizmu.

V oblasti legislatívnych opatrení sa českému predsedníctvu v rámci plánu obnovy podarilo dosiahnuť dohodu o možnosti uplatňovania zníženej sadzby dane z pridanej hodnoty pre lokálne poskytované služby s vysokým podielom ľudskej práce. Táto dohoda je významným príspevkom k udržaniu zamestnanosti v najzraniteľnejších odvetviach hospodárstva a mala by pomôcť hlavne malým a stredným podnikom. Samostatnú kapitolu v boji proti súčasnej finančnej a hospodárskej kríze predstavujú zmeny v regulácii finančného trhu a dohľad nad ním. Počas českého predsedníctva sa nám podarilo dosiahnuť veľký pokrok na ceste k obnoveniu dôvery. Dokončili sme rokovania o všetkých kľúčových legislatívnych návrhoch, ktoré si predsedníctvo stanovilo za cieľ. Patria medzi ne predovšetkým smernica Solventnosť II pre oblasť poisťovníctva, nariadenia pre ratingové agentúry a iné. V rámci náročnej rozpravy o regulácii a dohľadu nad finančnými trhmi sa dosiahla dohoda o základných prvkoch reformy, ktorá by mala zaistiť stabilitu na úrovni členských štátov a jednotlivých finančných inštitúcií, a ich pravidiel. Júnové zasadnutie Európskej rady potvrdilo smer, ktorým sa vydala Komisia. Podpora, ktorá bola vyjadrená plánom Komisie, by mala vyústiť do legislatívnych návrhov, ktoré sa budú pripravovať a schvaľovať na jeseň tohto roku.

Energetická politika, ktorá je druhou prioritou českého predsedníctva, prešla ťažkou skúškou už počas prvých dní českého predsedníctva. Súčasne ukázala, že problémy energetických kríz nie je dobré riešiť spôsobom ad hoc, keď kríza prepukne raz za šesť mesiacov alebo v inom časovom období. Mali by sme preto prijímať systémové opatrenia, aby EÚ bola energeticky odolná a bezpečná. Počas českého predsedníctva sa prijímali kroky na posilnenie energetickej bezpečnosti zamerané na prehĺbenie diverzifikácie energetických zdrojov prostredníctvom tzv. južného koridoru. Podpora energetickej účinnosti, ktorá je súčasťou revidovaných nariadení Európskeho fondu regionálneho rozvoja, prispieva k zvýšeniu energetickej bezpečnosti. Tá umožní financovanie investícií zameraných na zvyšovanie energetickej účinnosti a využitia obnoviteľných zdrojov pre odvetvie bytovej výstavby. Toto je krok smerom k švédskemu predsedníctvu,

pre ktoré je energetická účinnosť jednou z hlavných priorít. Znovu sa tu prejavuje nevyhnutná súvislosť vo vykonávaní práce v celej EÚ. Nakoniec, ale určite nie poslednýkrát, sa na júnovom zasadnutí Rady potvrdilo, že nie je dobré vzdávať sa ambiciózných cieľov v otázke znižovania emisií skleníkových plynov alebo financovania zmierňovacích a adaptačných opatrení v rozvojových krajinách. Zároveň sme si stanovili jasné priority a ciele, ktoré sa musia splniť ešte pred konferenciou OSN o zmene klímy, ktorá sa uskutoční v Kodani v decembri tohto roku tak, aby Európska únia obhájila svoje vedúce postavenie v ochrane klímy.

Treťou prioritou alebo tretím „E“ českého predsedníctva bola EÚ a jej úloha vo svete. Udalosti jasne ukazujú, aká je pre EÚ dôležitá schopnosť tvoriť a presadzovať spoločnú zahraničnú politiku. Plne sa to potvrdilo i počas českého predsedníctva. Zatiaľ čo pri riešení plynovej krízy bola EÚ vďaka svojej jednote úspešná, druhá kríza zo začiatku tohto roka, kríza v Gaze, znova ukázala, že ak EÚ skutočne chce byť celosvetovým hráčom, musí sa naučiť hovoriť jedným hlasom. Obe tieto krízy prepukli počas jedného predsedníctva, čo ukazuje, že nezáleží na tom, kto je na čele EÚ, ale predovšetkým na jednote všetkých dvadsiatich siedmich členských štátov. Českému predsedníctvu sa podarilo začať projekt Východného partnerstva, ktorý je pokračovaním susedskej politiky, tentoraz východným smerom. Hlavnou zahraničnou prioritou českého predsedníctva bolo pokračovať v procese rozširovania Únie. Išlo hlavne o európsku perspektívu krajín západného Balkánu. S ohľadom na situáciu v regióne malo predsedníctvo obmedzený manévrovací priestor. I napriek tomu, že prístupové rozhovory s Chorvátskom boli pozastavené, dosiahol sa pokrok v procese vízovej liberalizácie. Predniesol som stručný a vecný prehľad o plnení priorít českého predsedníctva. Podrobnejšie informácie sú vám, samozrejme, k dispozícii tak, ako som k dispozícii i ja, a rád odpoviem na vaše otázky, prípadne komentáre.

José Manuel Barroso, *predseda Komisie*. – (FR) Vážený pán predseda, pán premiér, dámy a páni, prvé plenárne zasadnutie nového Európskeho parlamentu je jedinečným politickým okamihom. Otvára sa ním legislatívne obdobie, ktoré ovplyvní každodenný život stoviek miliónov európskych občanov a osud celého kontinentu.

Chcel by som úprimne zablahoželať všetkým poslancom Európskeho parlamentu, ktorí boli práve zvolení. Vaša prítomnosť v tomto Parlamente je výsledkom najrozsiahlejšieho uplatnenia nadnárodnej demokracie, aké sa kedy vo svete uskutočnilo. Vo vašom funkčnom období vám želim veľa úspechov.

Problémy, ktorým Európa čelí a ktoré bude musieť v nadchádzajúcich rokoch riešiť, sú obrovské. Predovšetkým je tu hospodárska a finančná kríza, ktorá si vyžaduje, aby sme pokračovali v systematickom koordinovanom postupe, ktorý sme začali uplatňovať. Sú tu sociálne náklady tejto krízy, ktoré sú našou najvyššou prioritou. Je tu boj proti zmene klímy a prechod na zelené a trvalo udržateľné hospodárstvo, ktoré ukazujú, aké má byť smerovanie našej politiky.

Všetky tieto problémy charakterizovali aj obdobie českého predsedníctva, ktoré sa práve skončilo. Rád by som pánovi premiérovi Fischerovi a jeho predchodcovi pánovi Mirkovi Topolánkovi zablahoželať k výsledkom, ktoré v tejto mimoriadne zložitej etape dosiahli. Ďakujem im a celému ich tímu za vynikajúcu spoluprácu, ktorá fungovala aj napriek určitým vnútropolitickým problémom.

Chcel by som tiež vyzdvihnúť politický význam tohto českého predsedníctva. Po prvýkrát zodpovedala za náš európsky projekt slobody a solidarity krajina, ktorá bola ešte pred pár rokmi členom Varšavskej zmluvy. Je to veľmi dôležitý bod, ktorý ukazuje, aký veľký pokrok sme v rámci Európy dosiahli.

Počas českého predsedníctva sa nám podarilo v praxi dosiahnuť niekoľko pôsobivých výsledkov: v spolurozhodovacom postupe bolo prijatých 54 textov. Rád by som spomenul najmä dohodu o širokom spektre opatrení na reguláciu finančných trhov a o 5 miliardách EUR v rámci plánu obnovy Európy. Všetci veľmi dobre viete, že ako Komisia a Parlament sme museli tvrdo bojovať, aby sme to dosiahli. Zmienil by som sa tiež o revízii Európskeho fondu na prispôbenie sa globalizácii. Víтам rozvoj vnútorného trhu s energiou a vnútorného trhu v oblasti dopravy.

Komisia vo všetkých týchto oblastiach predložila ambiciózne návrhy, ktoré Parlament podporil. Víтам jednomyselnú podporu poslednej Európskej rady pre plán, ktorý Komisia navrhla v súvislosti s dohľadom nad finančnými trhmi. Získali sme tak ambicióznú dohodu, v ktorú sotva niekto dúfal, keď som pred niekoľkými mesiacmi zvolal skupinu expertov na vysokej úrovni pod vedením pána de Larosiéra. Táto dohoda nám umožní viesť reformu medzinárodného finančného systému. V rovnakom duchu sa niesla aj naša účasť na schôdzke krajín G20 v Londýne, kde sme podnietili niektoré veľmi dôležité rozhodnutia.

Okrem legislatívnej činnosti dokázalo české predsedníctvo čeliť aj problémom politickej povahy, pričom niektoré z nich boli nanajvýš citlivé a skutočne mimoriadne závažné. Museli sme zvládnuť plynovú krízu medzi Ukrajinou a Ruskom, ktorá opäť raz zdôraznila potrebu zvýšiť energetickú bezpečnosť Európy. Za

posledných šesť mesiacov sme dosiahli výrazný pokrok napríklad v rozvoji plánu prepojenia regiónu Baltského mora.

Predvčerom som sa zúčastnil na slávnostnom podpísaní dohody o projekte Nabucco medzi Tureckom a štyrmi našimi členskými štátmi – Rakúskom, Maďarskom, Bulharskom a Rumunskom – ktoré sa uskutočnilo za prítomnosti mnohých krajín, z ktorých by sme v budúcnosti mohli dovážať plyn. Ide skutočne o európsky projekt a ja som hrdý na to, že Komisia v ňom mohla hrať úlohu sprostredkovateľa, ktorú všetci účastníci považovali za zásadnú.

Vážený pán predseda, počas českého predsedníctva došlo tiež k veľmi významnému vývoju v spojení s Lisabonskou zmluvou. Posledná Európska rada sa dohodla na potrebných zárukách, ktoré írskkej vláde umožňujú zvolať druhé referendum, keďže bola plne ubezpečená, že obavy vyjadrené občanmi Írska sa uspokojivo vyriešili. Nezabúdajme tiež, že práve počas českého predsedníctva dokončil český Senát ratifikáciu v parlamente, čím celkový počet členských štátov, ktoré dokončili proces parlamentného schvaľovania, dosiahol 26.

České predsedníctvo už odovzdalo taktovku švédskemu predsedníctvu, ale problémy, ktorým Európa čelí, naďalej trvajú a zďaleka presahujú pôsobnosť jedného predsedníctva.

Európsky projekt bol vždy dlhodobým projektom. Pokrok dosahujeme, keď spolupracujeme ako tím. V tíme je na dosiahnutie úspechu potrebný každý jeho člen. Pri plnení spoločných európskych cieľov v službách európskych občanov zohráva dôležitú úlohu Rada, Komisia aj Parlament.

Európa, ktorú musíme naďalej spoločne budovať, je silná Európa, otvorená Európa, Európa solidarity. Je to Európa, ktorá svojim občanom ponúka maximum príležitostí, Európa, ktorá stavia na svojom kontinentálnom rozmere a využíva všetky výhody potenciálu svojho vnútorného trhu, ktoré sú také dôležité pre spotrebiteľov a pre malé a stredné podniky. Je to Európa znalostí a inovácií, Európa, ktorá rešpektuje životné prostredie a zabezpečuje svoju energetickú bezpečnosť, Európa, ktorá oslovuje ďalších celosvetových aktérov v duchu partnerstva s cieľom spoločného riešenia problémov.

V čase súčasnej celosvetovej krízy potrebujeme silnú Európu viac ako kedykoľvek predtým. A silná Európa, to je jednotná Európa, ktorá je pripravená vziať svoj osud do vlastných rúk a formovať ho. Pracujme spoločne – Parlament, Rada, Komisia – aby sme dokázali, že očakávania občanov Európy sú v našich rukách v bezpečí, že ich túžba po slobode, spravodlivosti a solidarite sa nebude prehliadať.

(potlesk)

Ádám Kósa, v mene skupiny PPE. – (HU) Vážený pán predseda, dámy a páni, som hlboko dojatý, keď tu stojím na pôde Európskeho parlamentu ako prvá nepočujúca osoba, ktorá vás môže osloviť vo svojom rodnom jazyku – maďarskej posunkovej reči. Nerobím to len za seba a za spoločenstvo nepočujúcich, ale aj za každú znevýhodnenú osobu. Teraz začínam mať pocit, že patríam do európskeho spoločenstva, kde dokonca aj menšiny môžu dosiahnuť úspech. Vezmite si ako príklad Roberta Schumana, ktorý pochádzal z Alsaska-Lotrinska a pred 50 rokmi sa stal otcom zakladateľom EÚ. Ku koncu odchádzajúceho českého predsedníctva EÚ, žiaľ, prišlo k udalostiam, na ktoré by som chcel upozorniť aj nastupujúce švédske predsedníctvo EÚ. Pred dvoma týždňami slovenský parlament prijal právny predpis, ktorý vážne obmedzí právo menšín žijúcich v tejto krajine používať vlastný jazyk. Ako človek, ktorý používa posunkovú reč, považujem za svoju povinnosť postaviť sa za právo ľudí v Európe používať vlastný jazyk a zdôrazňujem jeho význam. To je dôvod, prečo budem v Európskom parlamente pracovať. Chcem však vyslať odkaz všetkým európskym občanom. Chcem Európu, v ktorej má každý zaručené právo žiť svoj život naplno a naplniť svoj potenciál. Chcem Európu, kde nepočujúci, ktorých zastupujem, či každá osoba žijúca so zdravotným postihnutím, naozaj majú rovnaké príležitosti. Osobitne by som sa chcel poďakovať pánovi Josephovi Daulovi, predsedovi poslaneckého klubu Európskej ľudovej strany (kresťanských demokratov), za to, že mi poskytol možnosť osloviť vás v tento významný deň. Aj to je dôkazom, že Európa je skutočne priestorom rozmanitosti, tolerance a rovnakých príležitostí.

Libor Rouček, v mene skupiny S&D. – (CS) Vážený pán premiér Fischer, pán predseda Komisie Barroso, dámy a páni, v januári tohto roka som toto ctené zhromaždenie vystríhal, že české predsedníctvo nebude ľahké a že bude pravdepodobne poznamenané veľkou nestabilitou. Dôvodom mojich obáv bola nestabilita v rámci českej vládnej koalície, nezhody medzi vládou a opozíciou a spory medzi vládou a prezidentom. Chcel by som v krátkosti pripomenúť, že prejav českého prezidenta pána Václava Klauza v tomto ctenom zhromaždení, žiaľ, potvrdil moje obavy z nestability, pretože ukázal, že predsedníctvo bude skutočne poznačené nestabilitou, a to nielen z dôvodu pádu vlády. Napriek tomu boli niektoré veci za týchto šesť mesiacov úspešné, iné už

menej. Z pozitív by som sa zmienil o energetickej politike, o ktorej sa tu už hovorilo. Myslím si, že Česká republika si pri riešení plynovej krízy z januára tohto roka počínala veľmi dobre. Podpísanie dohody o projekte Nabucco, o ktorom sa tu zmienil pán Barroso, bolo tiež výsledkom práce českého predsedníctva. Očakávania Európy a Európskeho parlamentu, žiaľ, neboli naplnené pri riešení hospodárskej krízy. Pripomeňme si prejav bývalého českého premiéra Topolánka, v ktorom poslal prezidenta USA Obamu s jeho hospodárskou politikou do pekla.

Napriek tomu by som chcel na záver poďakovať pánovi premiérovi Fischerovi, najmä za záchranu českého predsedníctva. Dôkazom toho je júnový samit, keďže sa podarilo uskutočniť celý jeho program. Chcel by som tiež poďakovať stovkám českých úradníkov, a to nielen v Bruseli, ale aj na všetkých českých ministerstvách. Podľa môjho názoru vykonali títo úradníci veľmi dobrú a profesionálnu prácu a nenesú zodpovednosť za to, čo sa dialo na českej politickej scéne.

Alexander Graf Lambsdorff, *v mene skupiny ALDE.* – (DE) Vážený pán predseda, dovoľte mi predovšetkým zablahoželať vám k zvoleniu. Do nasledujúceho dva a pol roka vám želim veľa úspechov. Dokonca som bez použitia slúchadiel porozumel vašej poslednej žiadosti, aby sme dodržiavali rečnícky čas.

Vážený pán premiér, váš predchodca nemal jednoduchý ani priaznivý začiatok. Dôraz bol celkom správne na energetike, hospodárstve a vonkajších vzťahoch, ale ako to už v živote často býva, v skutočnosti je niekedy všetko inak, ako si naplánujeme. V prípade konfliktu v Gaze sa predsedníctvo Rady okamžite angažovalo bez toho, aby sa najprv dohodlo na spoločnom európskom prístupe. V spore o plyn medzi Ruskom a Ukrajinou už milióny ľudí mrzli od zimy, keď sa vaša vláda pohla a konala ako prostredník s veľmi úspešnými výsledkami.

Napriek kritike ste boli úspešní aj v iných oblastiach. Zostane úspechom českého predsedníctva, že Európska únia neskĺzla k protekcionizmu a nezopakovala tak chybu, ktorá bola typická pre 30. roky 20. storočia. To bolo a stále je reálnou hrozbou. Predsedníctvo v tejto záležitosti sledovalo jasnú líniu, ktorú podporovala najmä komisárka pre hospodársku súťaž. Mnohí chcú krízu využiť na presadenie nového hospodárskeho nacionalizmu. To by bola katastrofa. Pre Skupinu Aliancie liberálov a demokratov za Európu je slobodná a spravodlivá hospodárska súťaž, ktorú ustanovujú zmluvy, cestou k rastu a prosperite.

Ak však majú naši občania prijať voľnú hospodársku súťaž, chcú a musia si byť istí, že pravidlá sú pre každého rovnaké. Deformovanie hospodárskej súťaže, vyvlastňovanie, uprednostňovanie vlastných spoločností daného štátu – všetky tieto veci nepovedú k ukončeniu krízy, ale priamo do slepej uličky. Česká republika ako nový členský štát oprávnene musela počas svojho predsedníctva mnohé staré členské štáty napomenúť, čo bolo, žiaľ, nevyhnutné vzhľadom na skutočnosť, že vnútorný trh sa nesmie narúšať a pravidlá sa musia dodržiavať.

Napokon sa ukázalo, že česká vláda je bezmocná voči sústavnému obťažovaniu z Pražského hradu a hlasovaniu o nedôvere. Jej pád uprostred vykonávania predsedníckej funkcie nemá obdoby. Celá Európa hľadela na Prahu s úžasom. Česká politická trieda týmto krokom uškodila vlastnej krajine i Európe.

Pán premiér, vy ste však dokázali, že v politike, práve tak ako vo futbale, môže hra pokračovať dokonca aj vtedy, ak k striedaniu príde až v predĺžení. Na júnovom zasadnutí Európskej rady bol kurz nastavený na reorganizáciu dohľadu nad finančným trhom. Teraz je úlohou Komisie, aby túto iniciatívu odhodlane presadzovala. Dohodli ste záruky pre Írsko, takže dúfam, že referendum, ktoré sa uskutoční 2. októbra, bude úspešné. Členské štáty sa formálne dohodli na kandidátovi na funkciu predsedu Komisie, čím splnili dôležitú požiadavku našej skupiny.

Vážený pán premiér, vy osobne ste odvedli dobrú prácu a získali ste si veľkú úctu. Prvé české predsedníctvo sa však zrejme nedostane do učebníc dejepisu tak, ako sme všetci dúfali. Napriek tomu by sme si však mali zapamätať vaše motto: Európa bez hraníc.

Rebecca Harms, *v mene skupiny Verts/ALE.* – (DE) Vážený pán predseda, pán premiér, pán predseda Komisie, nie je ľahké zväziť pokrok, ktorý sa mal počas českého predsedníctva dosiahnuť. Ja som sa o to v mene našej skupiny veľmi snažila, ale to, čoho sme chceli byť svedkami, čiže ako sa české predsedníctvo vyrovná s problémami, sa vlastne nestalo.

Pokiaľ ide o finančnú krízu, keď sa tu znovu zídeme v septembri po letnej prestávke, uplynie už celý rok, čo budeme hovoriť o potrebe nového nariadenia o regulácii finančných trhov, ale v tomto ohľade sa nedosiahne vôbec žiadny pokrok. Zaznelo mnoho vyhlásení, ktorých zámerom je upokojiť občanov, v skutočnosti sa však toho veľa nerobí.

Pokiaľ ide o hospodársku krízu, plán hospodárskej obnovy Európy, o ktorom sa hovorí tak často, že mi to takmer až prekáža, je len zástupný program, ktorý nám má umožniť, aby sa hovorilo o plánovaní obnovy Európy, chýba mu však akýkoľvek reálny základ. Dosahuje len 5 miliárd EUR a máme tu tiež zbytočný spor o to, ako sa má týchto 5 miliárd použiť. Nemyslím si, že máme byť na čo hrdí. O programe, na ktorom sme tvrdo pracovali, čiže o súdržnom programe pre energetickú účinnosť v Európe, ktorý by zabezpečil milióny pracovných miest, sa v skutočnosti vôbec neuvažovalo.

Dostávam sa teraz ku kríze klímy a ani nemusím zelených politikov požiadať, aby zhodnotili politiku v tejto oblasti. Páni Ivo de Boer, najvýznamnejší predstaviteľ OSN v oblasti zmeny klímy, a Pan Ki-mun nás po poslednej konferencii v Bonne ohromili, že všetky krajiny sveta, ktoré tvrdili, že v tejto celosvetovej politike na boj proti klimatickej kríze prevezmú vedúcu úlohu, ani zďaleka nerobia to, čo by bolo skutočne potrebné. Ak vezmeme európsku energetickú politiku ako meradlo toho, čo sme ako Európania skutočne ochotní urobiť, neverím, že môžeme sústavne konkurenčnú stratégiu, ktorá sa tak jasne uplatnila v spojení s projektmi North Stream a Nabucco, naozaj považovať za východiskový bod spoločnej, na budúcnosť orientovanej európskej energetickej politiky.

Prečo je to tak? Aké sú na to dôvody? Som presvedčená, že kritika za to skutočne nemá byť namierená voči vám, pán Fischer. Krajina, ktorú predseda našej skupiny pán Cohn-Bendit navštívil s európskou vlajkou v ruksaku, aby ju mohol dať prezidentovi, bola v skutočnosti slabá. A, žiaľ, pán Barroso, aj keď sa toľko hovorí o vašej sile, kde bola táto sila v čase slabosti tohto predsedníctva Rady? Nepostrehli sme žiadny dôkaz tejto sily.

(potlesk)

Jan Zahradil, v mene skupiny ECR. – (CS) Vážený pán premiér, pán predseda Komisie, je to pre mňa veľká česť, že môžem dnes vystúpiť ako prvý rečník nového zoskupenia Európskych konzervatívcov a reformistov a tiež ako český poslanec Európskeho parlamentu s prejavom o českom predsedníctve. Budem však hovoriť ako poslanec Európskeho parlamentu a nie len z úzkeho národného hľadiska. Zároveň budem hovoriť ako zástupca našej skupiny a budem preto prihliadať na jej politické priority. Mal som už možnosť vystúpiť na plenárnom zasadnutí v januári, keď tu český premiér Topolánek predstavoval priority českého predsedníctva a hovorím aj dnes, keď český premiér Fischer predkladá správu o tom, čo Česká republika dosiahla. Nezmiňujem sa o tom náhodou. Chcel by som upozorniť na skutočnosť, že českej vláde sa podarilo zachovať politickú aj organizačnú kontinuitu predsedníctva napriek pádu vlády, ktorý bol výsledkom čisto vnútropolitických činiteľov. Chcel by som v tomto bode oceniť tón vystúpenia pána premiéra, pretože to bol presne tón samotného českého predsedníctva, vecný a orientovaný na výsledky. Podľa môjho názoru boli niektoré kritické hodnotenia založené na subjektívnych pocitoch niektorých európskych predstaviteľov či predstaviteľov médií a nijako neprispeli k toľko vychvaľovanej európskej súdržnosti, pretože patrili skôr do súkromných politických kampaní zameraných na domáce publikum.

Teraz by som sa chcel vyjadriť k trom prioritám českého predsedníctva. Vo vzťahu k hospodárstvu by som chcel znovu zdôrazniť, že Českej republike sa podarilo odvrátiť hroziacu vlnu vnútroštátnych protekcionistických opatrení, ktoré by vážne ohrozili základné hodnoty európskej integrácie a najmä zásady jednotného trhu. Pokiaľ ide o energetickú politiku, otázka bezpečných a udržateľných dodávok pre energetické odvetvie sa ukázala byť dobre zvolenou témou. V prvých dňoch českého predsedníctva bola úspešne zažehnaná bezprostredná kríza v súvislosti s dodávkami plynu, samozrejme so zreteľom na to, že akýkoľvek skutočný pokrok v tejto otázke si bude vyžadovať dlhodobé strategické opatrenia vrátane diverzifikácie dodávok a liberalizácie vnútorného trhu s energiou. Zo symbolického hľadiska ďalšieho cieľa zahraničných vzťahov EÚ by som chcel zdôrazniť samity s významnými celosvetovými aktérmi, čiže samit EÚ – USA, ktorý potvrdil zásadný význam transatlantických vzťahov, a tiež samit EÚ – Rusko a EÚ – Čína. Chcel by som tiež zdôrazniť význam iniciatívy Východného partnerstva a jej realizácie. Domnievam sa, že na záver možno celkovo zhrnúť, že české predsedníctvo je dôkazom toho, že aj stredne veľké krajiny a tzv. nové členské štáty dokážu takúto úlohu zvládnuť so ctou a na vysokej úrovni.

PREDSEDÁ: PANI KRATSA-TSAGAROPOULOU

podpredsedníčka

Miloslav Ransdorf, v mene skupiny GUE/NGL. – (CS) Chcel by som povedať, že české predsedníctvo skutočne zachránila vláda pána Fischera a pán Fischer osobne. Chcel by som tiež zdôrazniť, že predsedníctvo prišlo v dobe dvadsiateho výročia politických zmien, ktoré médiá opisujú ako oslobodenie, ale bolo to tiež dvadsať rokov nesplnených sľubov, pretože úroveň spôsobilosti pri správe vecí verejných v Českej republike prudko poklesla. A chcel by som tiež povedať, že z tohto pohľadu bola vláda pána Fischera príjemným prekvapením.

Je to premiér a človek, ktorý odmieta klamať. Jeho meno som po prvýkrát zaregistroval, keď sa postavil proti falšovaniu štatistických údajov v Českej republike. Je to človek, ktorý sa vyhýba kvetnatým frázam, aké sme tu počúvali vo funkčných obdobiach rôznych predsedníctiev, a ktorý koná rozvážne. Podľa mňa je veľmi dobré, že na čelo českého predsedníctva konečne prišiel takýto človek. Keďže si teraz pripomíname 500 rokov od narodenia Jána Kalvína, ktorý sa narodil vo Francúzsku 10. júla 1509, chcel by som povedať, že jediné, čo nás v tejto zložitej situácii dvojitej krízy skutočne zachráni, je... (*Predseda júca prerušila rečníka.*)

Nigel Farage, v mene skupiny EFD. – Vážená pani predsedajúca, české predsedníctvo sa riadilo podľa skľučujúco známeho vzoru: kontinuita, ešte viac kontinuity, pretrvávajúca posadnutosť zmenou klímy a trvalá túžba tvoriť nové právne predpisy. Povedali ste, že počas tohto predsedníctva sa pracovalo na právnych predpisoch v 18 nových oblastiach, a zdá sa, že ste na to hrdí. Myslím si, že je najvyšší čas, aby sme sa vrátili o pár rokov späť a povedali si, že tu v Európskej únii máme preregulovaný model, ktorý nám v čase hlbokej recesie slúži veľmi zle.

A ďalší príklad nemenného stavu. Podporili ste myšlienku nominácie pána Barrosa bez akejkoľvek skutočnej súťaže, mňa však najviac zaujímala Lisabonská zmluva. Zmluvu ste ratifikovali v komorách vášho parlamentu a, samozrejme, vôbec vám nenapadlo, aby ste ľuďom vo svojej krajine dali možnosť vyjadriť názor v referende. Skutočne zaujímavé to však začína byť, až keď príde rad na Írsko. Povedali ste, že chcete, aby v prípade druhého írskeho referenda vznikla dôveryhodná politika pre Írsko, a preto ste prišli s tými zárukami, ktoré tu teraz máme – zárukami týkajúcimi sa práva na život, daní, bezpečnosti a obrany.

Tento dokument nemá vôbec žiadnu právnu silu. Nemá ani cenu papiera, na ktorom je napísaný. Vy ste autorom hanebného pokusu podvodne nalákať Írov, aby vo svojom nadchádzajúcom referende hlasovali za túto Lisabonskú zmluvu. Samozrejme, podporuje vás v tom pán Barroso. On nikdy nerešpektuje výsledky demokratických referend, nech už sa konajú vo Francúzsku, Holandsku, či Írsku. Hovorí, že ich musíme ignorovať, že musíme pokračovať. Ide tu o moc. Ide o to, aby on a inštitúcie EÚ získali ďalšiu moc na úkor členských štátov. Dúfam, že v druhom referende, ktoré sa uskutoční 2. októbra, vám Íri všetkým povedia, kam sa máte podieť – a kiež by to tak bolo!

(*zmiešané reakcie*)

Nechcem však byť malicherný, pretože počas českého predsedníctva tu bol jeden nádherný, svetlý, povznášajúci okamih, okamih, keď všetci tí, ktorí veria v národné štáty, ktorí veria v demokraciu, ktorí skutočne veria v právny štát, mohli prísť do tejto rokovacej sály a po prvýkrát zažiť pocit hrdosti na to, že sme súčasťou Európskeho parlamentu. Hovorím, samozrejme, o návšteve pána Václava Klause. Aké vynikajúce vystúpenie to bolo: prišiel do tejto rokovacej sály, povedal zopár nepríjemných pravd a upozornil na to, že poslanci a vedúci predstavitelia Európskej únie nepočúvajú národy Európy, na čo sa 200 z vás postavilo a odišlo z miestnosti. Za posledných šesť mesiacov vám teda ďakujeme aspoň za Václava Klause.

(*potlesk*)

José Manuel Barroso, predseda Komisie. – Vážená pani predsedajúca, chcel by som sa len niečo opýtať. Nechcem kritizovať, ale je povolené mať v rokovacej sále vlajky?

(*Námietky. Pán Farage zdvihol vlajku Spojeného kráľovstva.*)

Pretože ak je to dovoľené, len by som sem dnes chcel položiť európsku vlajku, ak môžem.

(*Pán Barroso položil na svoj stôl európsku vlajku. Potlesk.*)

Andreas Mölzer (NI). – (DE) Vážená pani predsedajúca, vzhľadom na európsku integráciu je nepochybne dobré, že predsedníctva Rady sa ujala jedna z nových krajín EÚ, v tomto prípade Česká republika. Menej vítaný bol však chaos, do ktorého sme sa dostali, za čo nesie predsedníctvo čiastočnú zodpovednosť.

Od novej krajiny s malými európskymi skúsenosťami sa, samozrejme, sotva dá očakávať dokonalosť, no dal by sa očakávať aspoň minimálny stupeň vnímavosti. Za umelecký škandál na začiatku predsedníctva nemožno viniť pražskú vládu, no predsedníctvo Rady je plne zodpovedné za polovičatú reakciu a za to, že umelecké diela zostali vystavené.

České predsedníctvo však preukázalo politické vodcovstvo najmä pri riešení ťažkostí a zvládání kríz. Aj v tejto súvislosti sa vyskytli závažné nedostatky. 20-dňová energetická kríza v Európe počas sporu o plyn medzi Ruskom a Ukrajinou sa dala nejakým spôsobom prekonať. Zvládnutie krízy na Blízkom Východe bolo, podľa mňa, priveľmi ťažkopádne. A keby nestačilo, že americký protiraketový štít v Českej republike

je sám osebe dosť zlá vec, závislosť od USA sa v predsedníctve prejavila napríklad aj v spôsobe bagatelizovania izraelskej ofenzívy v Gaze ako obranného opatrenia.

Dokonca aj Lisabonskú zmluvu pražské vedenie kritizovalo a pozdržalo len polovičato. Premrhali sme preto významnú príležitosť vrátiť do Európskej únie viac demokracie.

Mimoriadne žalostná je aj skutočnosť, že vo veci námorných hraníc medzi Slovinskom a Chorvátskom sa nakoniec nepodarilo dosiahnuť nijakú dohodu. Chorvátsko napokon nie je na vstup do EÚ pripravené o nič menej ako bolo desať nových členských štátov v čase ich vstupu. Naopak, možno je dokonca pripravené lepšie. Ešte žalostnejšie podľa mňa, je, že Švédsko nechce pokračovať v pokusoch o urovnanie. Chorvátsko si to nezaslúži.

Celkovo sú naše závery týkajúce sa úspešnosti českého predsedníctva trochu zmiešané.

Jan Fischer, úradujúci predseda Rady. – (CS) Dámy a páni, rád by som veľmi krátko zareagoval v mene Rady a bývalého českého predsedníctva. Najprv osobná poznámka: stretnutie s atmosférou parlamentu, či už českého alebo európskeho, je pre človeka, ktorý je v zásade odborníkom s výraznými akademickými sklonmi, vždy obrovskou školou. Je poučením o tom, aké rôznorodé môžu niekedy byť predstavy týkajúce sa rýchlosti a intenzity európskej integrácie, či povahy EÚ. To všetko prasto odráža veľmi široké spektrum vašich názorov a myslím si, že je to neoddeliteľnou súčasťou skutočnej demokracie. Chcel by som vám preto poďakovať za vyjadrenie vašich názorov a napokon aj za kritické odporúčania, ktoré ste tu predniesli.

Pokiaľ ide o vystúpenie pána Kósu, nechcem sa k nemu podrobne vyjadrovať, myslím si však, že odráža význam nášho motto „Európa bez bariér“, a ja dúfam, že Európska únia bude toto motto naďalej naplňovať. Pevne verím, že opatrenia, ktorých cieľom bolo zmierniť účinky veľmi vážnej hospodárskej a finančnej krízy, boli v čase ich prijatia primerané a rozumné. Zniesla sa tu kritika na tempo regulácie finančných trhov. V tejto oblasti sme prijali zásadné opatrenia, na ktorých sme sa dohodli po veľmi vážnej, zložitej a rozporuplnej diskusii, kde sme sa detailmi zaoberali až do zasadnutia Európskej rady v júni, a dospeli sme k výsledku, ktorý možno neuspokojil každého, keďže niektorí považujú svet za preregulovaný. Napriek tomu sme pripravení na návrhy legislatívnych riešení regulácie finančných trhov a bankového dohľadu v európskom formáte, ktoré Komisia predloží na jeseň. Skutočnosť, že neprišlo k prejavom protekcionizmu, má, znovu opakujem, zásadný význam, rovnako ako skutočnosť, že sa nám podarilo dohodnúť na uplatnení zásad solidarity, najmä vo vzťahu k niektorým krajinám, ktorých hospodárstvo sa dostalo do najväčších ťažkostí.

Dnes večer sa stretnem s pánom prezidentom Klausom a budem mu tlmočiť chválu, ktorej sa mu dostalo od váženého pána poslanca. Ratifikácia Lisabonskej zmluvy v Českej republike, samozrejme, prebieha plne v súlade s českou ústavou. Zmluva bola ratifikovaná v oboch komorách parlamentu a očakávame podpis prezidenta republiky. Dúfam, že to bude konečné, rozhodné a správne. To, že v Českej republike sa neuskutočnilo referendum na ratifikáciu zmluvy, je výhradne vnútornou záležitosťou Českej republiky a je to plne v súlade a zhode s českou ústavou. Tým končím svoje odbočenie do domácich záležitostí.

Chcel by som sa poďakovať všetkým rečníkom, ktorí ocenili úroveň kontinuity, ktorú české predsedníctvo dosiahlo. Osobne som to považoval za veľkú výzvu pre svoj kabinet i pre seba samého. Bola to skúška nového kabinetu a všetkých ministrov a odborných skupín, pričom všetci v tejto skúške obstáli, o čom som sa už zmienil vo svojom prejave a čo viacerí poslanci ocenili vo svojich vystúpeniach. Považoval som svoj tretinový podiel predsedníctva za osobnú úlohu a teší ma, že české predsedníctvo sa jej zhostilo so ctou.

Zuzana Roithová (PPE). – (CS) Vážený pán predseda Komisie, pán úradujúci predseda Rady, dámy a páni, som hrdá na to, že české predsedníctvo sa zapíše do histórie EÚ ako vzor ústretovej, profesionálnej, nadstraníckej a dobre pripravenej administratívy. Navzdory nevyberanej kritike európskych médií a českej opozície Česi úspešne dokázali dosiahnuť dohody o desiatkach legislatívnych noriem. Dokázali to za polovičný čas – skôr než sa skončilo volebné obdobie Parlamentu. Tieto dohody sa týkali napríklad roamingu, energetického balíka a opatrení na boj proti kríze. Boli to Česi, komu sa konečne podarilo rozlúsknuť oriešok zavedenia nižšej sadzby DPH za služby náročné na ľudskú prácu, čo je opatrenie podporujúce rast a namierené proti kríze. Čechom sa tiež podarilo nielen pomôcť pri obnove dodávok ropy a plynu z Ruska do Európy, ale tiež dosiahnuť dohodu o južnom plynovode Nabucco a pripraviť ju spolu s predsedom Komisie na podpis.

Žiaľ, Česká republika sa do histórie EÚ zapíše aj ako príklad politickej nestability, pretože sociálny demokrat Paroubek povýšil vlastné ambície nad záujmy EÚ a spolu s niekoľkými obracačmi kabátov zosnoval pád českej vlády v polovici jej úspešného predsedníctva. Chcela by som poďakovať tímom premiérov Topolánka a Fischera, ako aj českej misii v Bruseli, za usilovnú prácu pri presadzovaní záujmov EÚ a Českej republiky.

Tieto tímy dokázali, že tieto záujmy sa navzájom nevylučujú, a to ani v čase krízy. Okrem toho presvedčili medzi inými aj francúzskeho prezidenta, že protekcionizmus je neslušné slovo. Chcela by som vám i nám všetkým k tomu zablažovať.

Chcem teraz vyzvať švédske predsedníctvo, aby okamžite začalo rozhovory o zrušení kanadských víz pre českých občanov. Verím, že aj tieto rozhovory budú úspešné. Napokon, v solidarite je najväčšia sila Európskej únie.

Edite Estrela (S&D). – (PT) Vážená pani predsedajúca, pán premiér Fischer vyhlásil, že české predsedníctvo bolo veľmi úspešné. Pán Fischer, je mi ľúto, ale nesúhlasím. Pán premiér za to nesie najmenšiu zodpovednosť, no české predsedníctvo nebolo vôbec konsenzuálne. Zmienila by som sa predovšetkým o spore týkajúcom sa umeleckých diel, ktorý bol priaznivý pre umelcov, ale nie pre predsedníctvo. Potom tu bola domáca politická nestabilita, ktorá poznačila obraz Európskej únie, inými slovami nás všetkých. Pán Fischer, je pravda, že Českej republike sa podarilo ratifikovať Lisabonskú zmluvu, stále však chýba podpis prezidenta pána Václava Klauza a všetci sa zhodneme na tom, že mať v období predsedníctva Európskej únie euroskeptického prezidenta veci nijako nepomáha. Český prezident vyslal viacero euroskeptických signálov, najmä odmietnutím používania vlajky EÚ. Dôležitejšie je však to, že nepodpísal Lisabonskú zmluvu. Je to prejav neúcty voči nám všetkým a voči občanom Európy.

České predsedníctvo sa však dopustilo osobitného omylu v súvislosti so smernicou o materskej dovolenke. Viem, o čom hovorím, pretože som bola spravodajkyňou pre túto správu. Angažovanie sa predsedníctva v tejto otázke bolo nanajvýš negatívne a dialo sa s veľkou podporou pani Lullingovej, ktorá hlasovanie o mojej správe bojkotovala. České predsedníctvo bolo proti predĺženiu materskej dovolenky na 20 týždňov a bolo proti zaradeniu otcovskej dovolenky, ktorá je nevyhnutná na spoločné vykonávanie rodinných povinností mužmi a ženami a teda na presadzovanie rodovej rovnosti.

Pán premiér, muži sú potrební v domácnosti práve tak, ako sú ženy potrebné na trhu práce. Muži majú rovnaké právo sledovať vývoj svojich detí ako majú ženy právo na úspešnú kariéru. Pán premiér, prosím nepodceňujte práva žien ani ich schopnosti.

Bairbre de Brún (GUE/NGL). – (GA) Vážená pani predsedajúca, minulý rok hlasovalo proti Lisabonskej zmluve obrovské množstvo ľudí, pretože verili, že tak možno dosiahnuť lepšiu Európu. Európu, ktorá je demokratická a zodpovedná, Európu, ktorá presadzuje práva pracujúcich, chráni verejné služby a usiluje sa o pozitívnu úlohu vo svete.

Hovoria nám, že Európska rada sa dohodla na balíku právne záväzných záruk, ktoré riešia obavy írskych občanov, ale to, čo bolo uverejnené, je len vyjasnením Lisabonskej zmluvy. Nijako sa tým nemení obsah ani podstata.

Keď budeme o tejto veci v októbri hlasovať, budeme hlasovať presne o tej istej zmluve, ktorá bola minulý rok odmietnutá – bez akýchkoľvek zmien a doplnení, bez akýchkoľvek dodatkov, bez akýchkoľvek výpusťiek. Presne o tej istej Lisabonskej zmluve, ktorú odmietlo 53 % voličov.

Potrebujeme novú zmluvu pre novú éru.

Mario Mauro (PPE). – (IT) Vážená pani predsedajúca, dámy a páni, som vďačný českému predsedníctvu za jeho úsilie, ktoré sa možno dá interpretovať presne ako parabola situácie, v ktorej sa v súčasnosti nachádzajú naše inštitúcie.

Všetci uznávame, že Európska únia je jedinou možnou platformou na riešenie niektorých hlavných problémov, s ktorými sa stretávame. Nikto si napríklad nemyslí, že Malta vlastnými silami, či Taliansko s 5 000-kilometrovým pobrežím, môžu vyriešiť problémy prístahovalectva, tak ako mnohé iné krajiny nemôžu vyriešiť problémy spojené s dodávkami energie.

Sú to však práve záležitosti českého predsedníctva – najmä vyrovnávanie sa s veľkými vnútornými ťažkosťami, ale aj s iným chápaním Európy – ktoré nám umožňujú lepšie porozumieť tomu, čo sa od nás vlastne žiada. Ja som si sem dnes nepriniesol žiadnu vlajku, jedno však viem celkom isto. Neverím tupému nacionalizmu, ale neverím ani byrokratickým netvorom, ktorí dokážu vytrhnúť srdce našej politickej skúsenosti a nútia nás zabudnúť, čo máme vlastne dosiahnuť.

Pravda je, že platíme cenu za nerozhodnosť. Platíme tragickú cenu za to, že sme nemali odvahu prijať niektoré rozhodnutia, ktoré sú dnes rozhodujúce, a to sa zrejme odráža aj v skutočnosti, že teraz nemáme silu na

riešenie bezprostredných okolností, ktoré sú spojené so začiatkom veľmi problematického nového volebného obdobia.

Verím však, že máme obrovskú príležitosť. Niekomu sa v týchto voľbách darilo viac, inému menej, všetci však určite vieme, že nebudeme schopní riešiť žiadne problémy, ak nebudeme spolupracovať. Som preto presvedčený, že sa musíme ujať svojich povinností a dať týmto inštitúciám silu, aby sa dokázali znovu spojiť s našimi občanmi, pretože jedna vec je istá: najviac platíme za to, že v prvom rade platíme, pretože to vedie k odcudzeniu našich občanov, ktorí sa vzdávajú našim ideálom.

Jiří Havel (S&D). – (CS) Vážený pán premiér, pani predsedajúca, pán predseda Komisie, dámy a páni, zišli sme sa tu, aby sme hodnotili predchádzajúce predsedníctvo. Toto predsedníctvo malo dve tváre. Nezabudnime ani na jednu z nich, hoci možno existujú určité veci, na ktoré by sme radi zabudli. Mnohí sa tu sťažujú na to, že české predsedníctvo nebolo dostatočne aktívne v boji proti finančnej kríze. Iní pripomínajú kontroverzné parlamentné vystúpenie pána prezidenta Klauša. Ďalší sa sťažujú na netaktný opis krízového programu Baracka Obamu ako cesty do pekla. České predsedníctvo však bolo spojené aj s určitým jednoznačným pokrokom. Spomeňme si napríklad na environmentálny balík alebo na pokrok pri prijímaní Lisabonskej zmluvy. České predsedníctvo malo dve tváre a symbolicky malo dvoch premiérov. Dnes tu pred vami stojí ten úspešnejší z nich. Pán premiér, chcel by som poďakovať vám a vašej vláde za úsilie, ktoré ste vynaložili, a úradníkom v európskych a českých inštitúciách by som chcel poďakovať za vykonanú prácu. Dámy a páni, prosím potlesk pre premiéra Českej republiky.

Joe Higgins (GUE/NGL). – Vážená pani predsedajúca, tento Parlament ovláda cynická veľká koalícia Európskej ľudovej strany (kresťanských demokratov), hlavnej strany európskeho kapitalizmu, a Sociálnych demokratov, ktorí sa tvária ako ľavica, ale v skutočnosti vykonávajú rovnaký neoliberálny program, ktorý núti pracujúcich platiť za súčasnú krízu medzinárodného kapitalizmu.

Táto veľká koalícia chce teraz írskemu ľudu a ľudu Európy vnútiť Lisabonskú zmluvu, pretože Lisabon predstavuje neoliberálny program – vrátane útokov na práva pracujúcich – a posilnenie militarizácie a zbrojného priemyslu. Takzvané záruky dané írskemu ľudu nič nemenia, nič neznamenajú a sú bezpredmetné.

Ako írsky socialista vyzývam túto koalíciu. Vyzývam pána predsedu Buzeka, pána Barrosa, pána Schulza a pána Verhofstadta: prídte v septembri do Írska, diskutujte s nami pred pracujúcim publikom o tom, prečo by mali podporiť váš lisabonský projekt, ktorý je úplne v rozpore s ich záujmami.

(GA) Buďte pripravení na to, že v Írsku sa uskutoční mohutná kampaň proti Lisabonskej zmluve. Budeme hovoriť v mene miliónov Európanov, ktorí nemali šancu hlasovať proti Lisabonskej zmluve, zmluve, ktorá nie je v prospech väčšiny obyvateľov Európy, ale v prospech byrokratov, veľkých korporácií a vojenských podnikov.

PREDSEDÁ: PÁN BUZEK

predseda

Manfred Weber (PPE). – (DE) Vážený pán predseda, pán premiér, pán predseda Komisie, dámy a páni, mnohí počas tejto rozpravy vyjadrili českému predsedníctvu vďaka za to, že sa mu do konca jeho funkčného obdobia predsa podarilo dokončiť niekoľko projektov z administratívnej stránky.

So všetkou vážnosťou sa pýtam sám seba: to už naozaj máme také skromné očakávania? Sme v politike. V najväčšej hospodárskej kríze za posledné desaťročia spojenej s problémami v oblasti životného prostredia v skutočnosti očakávame, že predsedníctvo preukáže vodcovstva a víziu. To je to, čo naozaj očakávame. Vidíme, že administratívna činnosť sa dokončila pri veciach, ktoré sú na stole ešte aj na konci funkčného obdobia. Naozaj by som očakával viac.

Pán premiér, keď sa dnes večer stretnete s pánom prezidentom Klausom, prosím povedzte mu, že počas týchto šiestich mesiacov mal príležitosť Európe jasne ukázať českú národnú identitu a zvrchovanosť preukázaním silného vodcovstva. Samozrejme, že tu v Parlamente presadzoval význam národnej zvrchovanosti. Túto príležitosť, žiaľ, premeškal.

Mairead McGuinness (PPE). – Pán predseda, máme len minútu, takže zdvorilosti vynechám. Rada by som sa postavila na vašu obranu pred jedným zo svojich írskych kolegov poslancov, pánom Joeom Higginsom. Chcem pánovi Higginsovi pripomenúť, že v rámci vašej činnosti v hnutí Solidarita ste bránili pracujúcich a ich práva, a myslím si, že na historické skutočnosti treba v tomto Parlamente prihliadať. Trocha polemiky

nezaškodí, ale je dosť zvláštne, že dnes tu máme pána Nigela Faragea na jednej strane a Sinn Féin a Joea Higginsa na druhej strane – extrémnu pravicu a ľavicu – ktorí sa vyjadrujú proti Lisabonskej zmluve.

Myslím si, že pre nás ostatných by to mal byť dostatočný dôvod na to, aby sme hlasovali za Lisabonskú zmluvu. A pre írskych voličov, ktorí sa budú rozhodovať 2. októbra, by to mal byť dôvod na to, aby počúvali hlasy, ktoré na nich naliehajú, aby hlasovali proti. Mali by tieto hlasy počúvať veľmi pozorne a posúdiť, čo znamenajú. Potom by si mali vypočuť hlasy rozumu a považovať o tom, že Európska únia bola pre Írsko veľmi dobrá a že Írsko bolo dobré pre ňu, a že podporou tejto zmluvy zostaneme aj naďalej v srdci Európy.

Jean-Pierre Audy (PPE). – (FR) Vážený pán predseda, pán Fischer, pán Barroso, vaše predsedníctvo, pán Fischer, nám znovu ukazuje, ako naliehavo je potrebné, aby Európska únia mala stabilné predsedníctvo. Navyše to ustanovuje Lisabonská zmluva.

Zisťujem, že ste dosť tichý, pán Fischer, a ja by som rád poznal váš názor na program trojky, ktorý vaša vláda podpísala s Francúzskom a Švédskom v júni 2008. Veľmi by sme tiež chceli počuť o švédskom pracovnom programe v tejto oblasti, a to najmä vo vzťahu k trom otázkam: programu z Dauhy, rozvojovým cieľom tisícročia a Únii pre Stredozemie.

Aký máte pocit z tohto nástroja, pán Fischer, a ako hodnotíte trojku, ktorá je už prvým znakom stabilného predsedníctva Európskej únie?

Zoltán Balczó (NI). – (HU) Vážený pán predseda, dámy a páni, krátka, ostrá výmena medzi predsedom skupiny pánom Farageom a pánom predsedom Barrosom bola mimoriadne poučná z hľadiska budúcnosti Európy. Nad slnko jasnejšie ukázala, že konečným cieľom kurzu, ktorý vytyčuje Lisabonská zmluva, je zrušenie národných štátov, čím sa tiež vysvetľuje, prečo pána predsedu Barrosa nahnevalo, keď v rokovacej sále uvidel národnú vlajku. Samozrejme, že máme rovnaký spoločný európsky cieľ. Chceme však pritom dať jasne najavo, že namiesto vyhlasovania hesla Zjednotení v rozmanitosti, ktoré tu máme, sa chceme usilovať o spoluprácu v rozmanitosti, čo znamená, že sme za zachovanie národných štátov. Toto je rámec, v ktorom chceme pracovať pre jednotnú Európu.

Elmar Brok (PPE). – (DE) Vážený pán predseda, ešte raz by som chcel zopakovať, že za podmienok, za ktoré nebol zodpovedný ani pán premiér Topolánek, ani pán premiér Fischer, bolo predsedníctvo Rady úspešnejšie, než sa zdá. Chcel by som tiež poďakovať Sašovi Vondrovi za prípravu na toto predsedníctvo.

Chcem ešte pridať jednu poznámku v reakcii na pána Higginsa. Lisabonská zmluva obsahuje horizontálnu sociálnu doložku. Poskytuje nám viac sociálnych práv a Chartu základných práv. Ak túto zmluvu nedosiahneme, budeme mať v Európe menej sociálnych práv. Myslím si, že to treba jasne povedať, aby sa írskym občanom nemohli hovoriť žiadne ďalšie lži. Mali by sme povedať pravdu. Bez Lisabonskej zmluvy budeme odkázaní na zmluvu z Nice a v Európe bude menej sociálnych práv. Mali by sme preto zastaviť túto otrasnú kampaň a povedať občanom Írska pravdu.

(potlesk)

Bernd Posselt (PPE). – (DE) Vážený pán predseda, chcel by som upozorniť na to, že české predsedníctvo nielenže dosiahlo viac, ako sa od neho žiadalo, ale že bolo aj veľmi rôznorodé. Prvotriedni úradníci a výnimoční ministri, napríklad Karel Schwarzenberg, Saša Vondra, Ondřej Liška a ďalší, ako aj pán premiér Fischer, odvedli vynikajúcu prácu. Chcel by som im za to poďakovať. Táto krajina má len jeden problém a tým je prezident Klaus, ktorý vážne poškodzuje svoju krajinu vedomým a zámerným podkopávaním tohto úspešného predsedníctva. Chcel by som poďakovať pánovi premiérovi Fischerovi za majstrovský spôsob, ktorým to odmietol, prišiel na samit do Bruselu sám a úspešne uzavrel toto predsedníctvo Rady.

Jan Fischer, úradujúci predseda Rady. – (CS) Vážený pán predseda, dámy a páni, moja reakcia bude tentoraz naozaj veľmi stručná. Chcel by som vám poďakovať za vaše príspevky do diskusie. Opäť dokázali rozmanitosť názorov a širokú škálu myšlienok v Európe. Ukázali, aké náročné a zároveň potrebné je hľadať nejakého spoločného menovateľa a spoločný hlas. Domnievam sa však, že táto rozmanitosť posilňuje náš kontinent a proces integrácie a že sem patrí. Svoje postoje, svoje analytické pohľady a svoje hodnotenia si odtiaľto nepochybne zoberiete so sebou a ja tu zrejme nemám priestor na to, aby som vás presvedčil o opaku, keďže toto nie je akademická debata. Moja vláda, a treba povedať, že aj predchádzajúca vláda, naozaj robila všetko pre naplnenie programu nášho predsedníctva a robili sme to s veľkým odhodlaním, bez ohľadu na pokrok pri ratifikácii Lisabonskej zmluvy v Českej republike. To by som chcel veľmi jasne povedať. Pokiaľ ide o trojku a spoluprácu trojky zahŕňajúcej Francúzsko, Českú republiku a Švédsko, hodnotím tento mechanizmus veľmi vysoko. Dokázali sme veľmi úzko spolupracovať na každodennom programe. Je to mechanizmus,

ktorý výrazne prispieva ku kontinuite a plynulému odovzdaniu predsedníctva, a ja si ho veľmi cením. Pokiaľ ide o ambície českého predsedníctva a o to, do akej miery bolo predsedníctvo technokratické, vodcovské, vizionárske a tak ďalej, som si istý, že začalo s víziou pre EÚ a s programom, a že sa mu tento program aj podarilo splniť. Je na vás, aby ste posúdili, v akej miere sa to dosiahlo. Pokiaľ však ide o mňa, zostávam pevne presvedčený, že to bolo predsedníctvo, ktoré naplnilo svoje ciele a ambície, i keď tu vždy bude určitá kritika a určité oblasti, v ktorých sme z nejakého dôvodu neuspeli. Ešte raz vám chcem poďakovať za túto rozpravu a za kritické poznámky a chcem poďakovať všetkým, ktorí nám vyjadrili porozumenie a ocenenie na politickej, ako aj na osobnej úrovni. Ešte raz vám prajem veľa úspechov v práci.

José Manuel Barroso, predseda Komisie. – Vážený pán predseda, položené boli viaceré konkrétne otázky.

Predovšetkým, pokiaľ ide o znovuzavedenie vízových požiadaviek pre štátnych občanov Českej republiky cestujúcich do Kanady, Komisia ľutuje, že Kanada znovu zaviedla túto vízovú požiadavku. Diskutoval som o tejto otázke s kanadským premiérom počas poslednej schôdzky krajín G8. Očakávam, že toto opatrenie je dočasné a dúfam, že medzi Českou republikou a Kanadou sa čoskoro zavedie riadny vízový režim.

Požiadal som pána komisára Barrota, aby sa stretol s českými predstaviteľmi a aby túto otázku okamžite prediskutovali, a podľa mojich informácií sa prvé stretnutie úradníkov Komisie a úradníkov českého ministerstva zahraničných vecí uskutočnilo včera v Bruseli. Komisia na základe toho situáciu pozorne preskúma a bude o nej informovať v správe o vízovej reciprocite, ktorá bude predložená pravdepodobne v septembri 2009. V spolupráci s českou vládou budeme konzultovať s kanadskými úradmi, aby sme získali viac informácií o dôvodoch, ktoré stáli v pozadí ich rozhodnutia, a vynaložíme všetko úsilie na obnovenie bezvízového styku.

Pokiaľ ide o otázku regulácie a dohľadu nad finančným trhom, ktorá bola počas rozpravy takisto nastolená, samozrejme, stále ešte treba dokončiť program, ktorý bol prijatý na Európskej rade ako konsenzus založený na správe pána de Larosièra, čiže správe, ktorej vypracovanie som zadal tejto skupine na vysokej úrovni. Musíme však prihliadať aj na pokrok, ktorý sa dosiahol.

Európsky parlament a Rada prijali všetky návrhy Komisie týkajúce sa kapitálových požiadaviek, ochrany vkladov, úverových ratingových agentúr a smernice o solventnosti v odvetví poisťovníctva. Komisia predložila legislatívne návrhy o hedžových fondoch a súkromných kapitálových fondoch, o sekuritizácii a odmeňovaní v odvetví bankovníctva. Teraz je na Európskom parlamente a Rade, aby ich rýchlo prijali, ak s nimi súhlasia.

Ďalším bodom, ktorý sa v rozprave spomenul, bola otázka odporu voči protekcionizmu. V skutočnosti to bola veľmi dôležitá téma Európskej rady na zasadnutí 1. marca. V druhej polovici roku 2008 sa v Európskej únii vyskytli nebezpečné tendencie k určitým vnútorným protekcionistickým opatreniam. Myslím si, že treba čestne povedať, že české predsedníctvo a mnohé členské štáty dali jasne najavo, že takáto fragmentácia nášho vnútorného trhu je neprijateľná, takže diskusia, ktorá v týchto mesiacoch prebiehala, takisto znamenala veľmi dôležitý vývoj.

Na záver chcem kritikom parlamentnej ratifikácie Lisabonskej zmluvy odkázať, že nechápem, ako môže niekto, kto bol zvolený do parlamentu, spochybňovať parlamentnú ratifikáciu zmluvy. Parlament je základom demokracie a ratifikácia v parlamente je rovnako legitímna ako referendum.

(potlesk)

Predseda. – Ešte raz by som chcel povedať premiérovi Českej republiky: ďakujem vám veľmi pekne za vaše predsedníctvo, za vaše zhrnutie a za vašu dnešnú účasť v rozprave.

Rozprava sa skončila.

(Rokovanie bolo prerušené o 10.35 hod. a pokračovalo o 10.40 hod.)

Písomné vyhlásenia (článok 149)

João Ferreira (GUE/NGL), písomne. – (PT) Svet čelí jednej z najväznejších kríz kapitalizmu, ktorá má závažné dôsledky pre zamestnancov a ľudí vo všeobecnosti.

V EÚ je táto kríza výsledkom neoliberálnych politík, ktoré sa naďalej uplatňujú. Tieto politiky sú obsiahnuté v zmluvách a v takzvanej „lisabonskej stratégii“, ktorú sa Lisabonská zmluva snaží inštitucionalizovať hlbšie a v širšom rozsahu. Namiesto riadneho riešenia príčin krízy Rada opätovne pripomína základné línie týchto politík, ktoré krízu spôsobili, čo predstavuje znepokojujúci a nezodpovedný pokus pokračovať v uvedených politikách napriek všetkým dôkazom. V dôsledku toho Rada podporuje:

- zámer prijať Lisabonskú zmluvu, tentoraz podvodom, v rámci ktorého sa ako niečo iné prijme to isté, čo už Íri odmietli;
- voľný a neregulovaný pohyb kapitálu a existenciu zahraničných finančných centier (daňových rajov);
- liberalizáciu trhov, privatizáciu verejných služieb a rastúcu financializáciu hospodárstva;
- dereguláciu pracovnoprávných vzťahov, znehodnocovanie miezd, zintenzívnenie vykorisťovania a ochranu flexiistoty;
- nezabezpečenie riadneho riešenia nezamestnanosti pokračujúcim poskytovaním vysokých súm na podporu finančného sektora bez toho, aby sa rovnaká pozornosť venovala aj výrobným sektorom.

5. Predstavenie programu činnosti švédskeho predsedníctva (rozprava)

Predseda. – Ďalším bodom programu je vyhlásenie úradujúceho predsedu Rady o predstavení programu činnosti švédskeho predsedníctva.

Fredrik Reinfeldt, úradujúci predseda Rady. – (SV) Vážený pán predseda, vážení poslanci, vážená poslankyne, dovoľte mi, aby som vám najprv zablahoželal k zvoleniu nového predsedu. Teším sa na spoluprácu s pánom Jerzynom Buzekom počas švédskeho predsedníctva a, samozrejme, aj neskôr.

Som poctený, že môžem vystúpiť v Európskom parlamente ako úradujúci predseda Európskej rady. Viem, že približne polovica z vás bola do tohto zhromaždenia zvolená po prvýkrát. Spoločne hlasujete za 500 miliónov Európanov. Očakáva sa od vás veľmi veľa.

Obraciam sa na vás v náročnom období. Spolupráca v rámci EÚ len zriedka čelila ťažším a rozmanitejším skúškam. V krátkodobom horizonte je naším cieľom zabezpečiť hladký prechod na novú zmluvu – na Lisabonskú zmluvu. Teraz i v dlhodobejšom časovom horizonte musíme aj naďalej zvládať hospodársku a finančnú krízu. Pod povrchom sa skrýva hrozba narastajúcej klimateckej krízy, ktorá je z dlhodobého hľadiska najväčšou výzvou, akej čelíme.

Jedno je isté: Ak má švédske predsedníctvo vyriešiť to množstvo problémov, ktoré ho čakajú, musíme s vami spolupracovať – s vami, ktorí pracujete v srdci európskej demokracie. Veríme vo vašu podporu a spoluprácu, ako aj v to, že ste pripravení pustiť sa spolu s nami do riešenia uvedených problémov.

Keď hovoríme o histórii EÚ, zvyčajne tvrdíme, že spolupráca vytvorila základ pre mier v Európe, pre ktorú bol veľmi často charakteristický pravý opak. Rád by som vám povedal, že môj starý otec bol švédsky vojak, ktorého počas druhej svetovej vojny, v ktorej bolo Švédsko neutrálne, poslali na nórsku hranicu. Len občas z bezpečnej diaľky spozoroval, že sa niečo deje. To bola celá jeho skúsenosť s vojnou. Dlhý čas bol vzťah Švédska k Európe rovnaký: pozorovalo ju z diaľky.

Kým Európa sa po druhej svetovej vojne ocitla v ruínach, Švédsko zostalo nedotknuté. Z hľadiska hospodárstva sme boli bohatší, ale v zmysle Európskeho spoločenstva sme boli chudobní. Pred dvadsiatimi rokmi bol prestrihnutý ostatný drôt medzi Rakúskom a Maďarskom. Padol Berlínsky múr a Európa sa takmer zo dňa na deň zmenila. Niekoľko štátov sa potom vydalo na cestu, ktorej výsledkom je, že dnes v tejto miestnosti sedia predstavitelia 27 štátov. Jedným z týchto štátov bolo Švédsko.

Ak začínate neskôr, potrebujete čas, aby ste sa ostatným vyrovnali. Koncom osemdesiatych rokov začala vo Švédsku dozrievať politická orientácia na Európu. Švédsko si postupne začalo uvedomovať svoj vzťah k Európe a závislosť od nej. Švédsky minister zahraničných vecí Carl Bildt zohral rozhodujúcu úlohu v začleňovaní Švédska do Európskeho spoločenstva, inými slovami, v akceptovaní otvorenosti, globalizácie a voľného obchodu. Viedlo ho k tomu pevné presvedčenie, že Švédsko patrí do Európy.

Pred osemnástimi rokmi sme podali žiadosť o členstvo v Európskej únii. Konečne sme dospeli k presvedčeniu, že pre životy ľudí a našu budúcnosť bude najlepšie, ak budeme spolupracovať a žiť v spoločenstve s inými národmi, že máme čo ponúknuť a že sa musíme veľa učiť. Prestali sme sa báť spolupráce. Odvážili sme sa byť súčasťou Európy.

Od polovice osemdesiatych rokov, počas rokov, ktoré boli pre Švédsko revolučné, sa súčasne prehlbovala moja politická angažovanosť. Rovnako ako mnohí členovia mojej generácie švédskych politikov, aj ja som veľmi dychtil po Európe. Spomínam si, ako ma ako mladého novozvoleného poslanca švédskeho parlamentu

pozvali na návštevu Európskeho parlamentu. Bol to znak otvorenosti a prístupnosti Parlamentu, a to aj napriek skutočnosti, že Švédsko v tom čase nebolo členom Únie.

O niekoľko rokov som sa v roku 1997 po vstupe Švédska do Únie podieľal na budovaní mládežníckej organizácie skupiny PPE Mládež Európskej ľudovej strany a stal som sa jej prvým predsedom. Umožnilo mi to zažiť fungovanie európskej spolupráce v praxi.

Spoločne sme hľadali európske riešenia európskych problémov. Spoznali sme nielen jeden druhého, ale vzájomne sme spoznali aj svoju históriu a kultúru. Umožnilo mi to spoznať hlavné mestá Európy a len ťažko by som vedel spočítať, koľko kostolov v Európe som v tejto súvislosti navštívil.

Za 20 rokov prešlo Švédsko od pozorovania z diaľky k aktívnej európskej spolupráci. A táto skutočnosť zas mala vplyv na obyvateľov našej krajiny. Pred desiatimi rokmi si každý tretí Švéd myslel, že členstvo v EÚ je pre štát pozitívom, ale rovnaký počet ľudí si myslel opak. Dnes je to presne naopak. Takmer dve tretiny Švédov sú presvedčené, že členstvo v EÚ je pre Švédsko pozitívom. V júnových voľbách do Európskeho parlamentu odovzdalo svoj hlas viac ako 45 percent Švédov. To je o osem percent viac ako v roku 2004 a je to viac, než je európsky priemer. Švédsko je dnes štátom, ktorý členstvo v EÚ oceňuje a má naň pozitívny názor. Zobudili sme sa trochu neskôr, ale intenzívne sme pracovali, aby sme ostatných dostihli. Je to víťazstvo všetkých nás, ktorí veríme v európsku spoluprácu.

(potlesk)

Vážený pán predseda, vážení poslanci, vážené poslankyne, máme pred sebou otázku osudu našej generácie. Ide o sociálny problém, ktorý sa na rozdiel od mnohých iných vyvíja pomaly a vždy len nesprávnym smerom. Naša planéta má horúčku. Jej teplota stúpa a je na nás, aby sme reagovali. Grónsky ľadovec sa každý rok zmenšuje o viac ako 100 kilometrov kubických. Ľadovec v západnej Antarktíde sa topí čoraz rýchlejšie. Vieme, že len úbytok grónskeho ľadovca by mohol viesť k zvýšeniu hladiny morí až o dva metre. Dôsledky budú dramatické. Ak by sa hladina mora na celom svete zvýšila len o jeden meter, iba v Ázii by svoje domovy muselo opustiť sto miliónov ľudí. Najviac sú ohrození obyvatelia Bangladéša, východnej Číny a Vietnamu.

Malo by to však aj ďalšie vážne dôsledky. Zmení sa počasie a bude hroziť vyhynutie mnohých druhov rastlín a živočíchov. Bude to platiť aj v prípade dodržania cieľa OSN o obmedzení globálneho otepľovania na 2 °C, ktorý minulý týždeň podporili štáty G8 a Fórum hlavných ekonomík v meste L'Aquila. Naša klíma je ohrozená používaním fosílnych palív a našou závislosťou od nich. To je zlá správa. Aká je teda dobrá správa?

Hoci máme málo času, ešte stále je na našej strane. Musíme však konať teraz. Už máme pripravené všetko potrebné na rozšírenie obnoviteľnej energie a technológie na zlepšenie energetickej účinnosti. Podľa Medzinárodnej energetickej agentúry (IEA) sa môže viac ako polovica opatrení potrebných na dosiahnutie cieľa o obmedzení globálneho otepľovania na 2 °C prijať pomocou technológií, ktoré už máme.

Opatrenia proti zmene klímy majú navyše veľmi užitočné vedľajšie účinky, ktoré potvrdzujú oprávnenosť uvedených opatrení. Ak spotrebujeme menej energie, ušetríme. Zlepšíme verejné financie a domácnosti budú mať zároveň viac zdrojov. Ak investujeme do obnoviteľnej energie a energetickej účinnosti, zlepšíme našu energetickú bezpečnosť. Budeme menej závislí od dovozu zo štátov, ktoré sú niekedy politicky i hospodársky nestabilné. Naše investície do ekologického hospodárstva v najbližších desaťročiach vytvoria nové pracovné príležitosti a podnietia rast.

Dovoľte mi uviesť konkrétny príklad. V januári sa mnohých členských štátov EÚ dotkla plynová kríza na Ukrajine. Minulý týždeň som s prezidentom Juščenkom hovoril o tom, ako by sme mohli zabrániť tomu, aby sa podobná situácia zopakovala. Zároveň je dôležité dokázať sa pozrieť na vec z iného pohľadu. Ak by Ukrajina investovala do energetickej účinnosti toľko, aby dosiahla rovnakú úroveň ako Česká republika alebo Slovinsko, ušetrila by rovnaké množstvo plynu, aké dováža z Ruska pre vlastnú spotrebu. Potom by mohla byť úplne nezávislá od dovozu plynu z Ruska a okrem toho len zlepšením vlastnej energetickej efektívnosti by mohla ušetriť veľa peňazí. Práve tu musíme hľadať odpovede na otázky súvisiace s klímou.

(potlesk)

Pred dvanástimi rokmi vznikla v Kjóte tzv. koalícia ochotných. Dobrovoľné dohody však nestačia. Ak máme dosiahnuť medzinárodnú dohodu o zmene klímy, cesta z Kjóta do Kodane musí znamenať prechod od koalície ochotných k zodpovednosti všetkých.

Ako to teda dosiahnuť? Európa musí konať spoločne a kolektívne. Musíme prejsť vedúcu pozíciu a dodržiavať sľuby. Európa zohráva kľúčovú úlohu v získavaní ostatných štátov pre medzinárodné dohody. Je potrebné,

aby sme na celom svete stanovili cenu emisií. Musíme začať používať vnútroštátne uhlíkové dane a obchodovať s emisiami. Potom sa objavia alternatívy ohľaduplne k životnému prostrediu. Ak sa cena za používanie fosílnych palív stanoví bez ohľadu na vplyv na klímu, globálne otepľovanie bude pokračovať. Spomínané alternatívy sa potom neobjavia. Opatrenia na zvýšenie energetickej účinnosti nebudú hospodársky užitočné.

To však nestačí. Na otázku „ako?“ potrebujeme širšiu odpoveď. Nestačí obmedziť emisie len v skupine štátov, ktoré s obmedzeniami dobrovoľne súhlasia, ale spoločne majú podiel len na 30 percentách emisií. Rovnako nepostačujú riešenia, ktoré sú založené len na obmedzeniach v najrozvinutejších štátoch. Aj keby štáty uvedené v prílohe I znížili svoje emisie na nulu, rýchlo narastajúci objem emisií v rozvojových štátoch by viedol k prekročeniu cieľa o obmedzení globálneho otepľovania na 2 °C.

Preto musíme diskutovať o financovaní investícií v rozvojových štátoch. Musíme zabezpečiť rýchly presun technológií a musíme sa uistiť, že aj rozvojové štáty prijímajú záväzky, aby bolo možné kontrolovať vývoj, ku ktorému v súčasnosti smerujú. Okrem toho budeme potrebovať jasné záväzky v strednodobom časovom horizonte aj pre štáty mimo Európy. Zodpovednosť niekoľkých štátov sa musí teraz zmeniť na zodpovednosť všetkých.

Viem, že Európsky parlament túto zodpovednosť prijme. Švédske predsedníctvo vás považuje za svojich spojencov. Teraz chceme napísať príbeh o odvrátení klimatickej hrozby a chceme ho napísať spolu s vami.

Vážený pán predseda, vážení poslanci, vážená poslankyňa, hospodárska a finančná kríza sa v priebehu niekoľkých týždňov rozšírila po celom svete rýchlosťou blesku. Niektorí ľudia pred krízou varovali, ale pre väčšinu ľudí bola prekvapením – najmä jej rozsah a hĺbka. V globálnom svete sa aj problémy šíria rýchlo. Vplyv úpadku je taký silný, že nikto nemá zázračný liek, vďaka ktorému by sme sa z krízy mohli rýchlo dostať. Najlepším nástrojom, aký máme na riešenie problémov krízy k dispozícii, je koordinovaný postup zo strany EÚ. Okrem toho sa ešte stále môže veľa vecí pokaziť. Za daných okolností sa EÚ podarilo prejavíť v tomto krízovom období svoje vodcovstvo. Dohodli sme sa na zárukách a pravidlách poskytovania podpory bankám. Dohodli sme sa na spoločnom pláne obnovy s cieľom stimulovať hospodárstvo.

Významný podiel na tom mali prezident Sarkozy a francúzske predsedníctvo, ale rád by som zdôraznil, že hnacou silou bol Európsky parlament. Je potrebné, aby sme počas jesene diskutovali o nadväzujúcich opatreniach, vďaka ktorým krízu prekonáme. Hospodárska situácia je aj naďalej zložitá a s verejnými financiami sa teraz šetrí vo všetkých členských štátoch.

Podľa prognóz Komisie prekročí v budúcom roku deficit v rámci EÚ 80 percent HDP. Nemôžeme zatvoriť oči a predstierať, že to nie je problém. Uprostred tohto všetkého nesmieme zabudnúť, že za týmito číslami sú ľudia, ktorí sa boja o svoje zamestnanie a zaujíma ich, ako zaplatia za bývanie a ako si udržia svoju životnú úroveň. Je našou úlohou odpovedať im.

Keď milióny Európanov stratia prácu a ocitnú sa mimo pracovného trhu, bude ohrozená celá naša sociálna situácia, a to v čase, keď je už aj tak pod veľkým tlakom. Žijeme dlhšie a zároveň pracujeme menej a máme menej detí. Ak bude tento trend pokračovať, o 50 rokov bude v Európe dvakrát viac starších osôb ako detí. Takže čo môžeme urobiť?

Musíme obnoviť dôveru vo finančné trhy. Musíme rýchlo zaviesť účinný dohľad, aby sme v budúcnosti zabránili podobným krízam. Švédske predsedníctvo sa bude snažiť do konca roka dosiahnuť v tomto smere dohodu v Rade. Dúfame, že nám pomôžete dosiahnuť ju rýchlo a jednoznačne. Naši občania nebudú akceptovať opakované používanie daňových príjmov na záchranu finančných inštitúcií, ktoré konali nezodpovedne.

Prostredníctvom koordinovanej stratégie vystúpenia a postupného návratu k pravidlám Paktu stability musíme rýchlo odstrániť narastajúce verejné deficity. Inak budú po krátkodobých nerovnováhach nasledovať chronické deficity. Čaká nás veľké sporenie, ktoré je už v niektorých častiach EÚ realitou. Vo Švédsku s tým už máme skúsenosti. Potom nás čakajú masová nezamestnanosť, sociálne nepokoje a narastajúce daňové zaťaženie.

Musíme zabezpečiť sociálny rozmer európskej politiky, ktorý je založený na zdravých verejných financiách a zvýšení počtu ľudí na pracovnom trhu. Je to jednoznačne najlepší spôsob ochrany nášho systému sociálneho zabezpečenia. Viem, že ide o dôležitú záležitosť, a to nielen tu v Európskom parlamente.

Nie je udržateľné, aby boli traja z 10 Európanov v produktívnom veku vylúčení z pracovného trhu. Naším cieľom musí byť aktívna politika trhu práce, ktorá bude spolu s dobre fungujúcimi systémami sociálneho zabezpečenia schopná účinne zvládnuť zmenu. Musíme posilniť pracovnú využiteľnosť jednotlivca a jeho

schopnosť uplatniť sa na pracovnom trhu. Okrem toho musíme aktivovať a reaktivovať nezamestnaných. Ak bude pracovať viac ľudí, bude k dispozícii väčšia podpora pre tých, ktorí nepracujú. Musíme sa zamerať aj na reformy, modernizáciu a prispôbenie sa novej realite. Svet mimo EÚ sa nezastavil. Beží ďalej neuveriteľným tempom. Mali by sme to uznať a akceptovať.

K potrebnému reformnému programu by mohlo prispieť aj preskúmanie lisabonskej stratégie EÚ. Túto diskusiu budeme iniciovať na jeseň.

V dôsledku hospodárskej krízy vidíme snahy o väčší protekcionizmus. WTO potvrdila, že v predchádzajúcich troch mesiacoch sa značne zvýšil počet opatrení obmedzujúcich obchod. Preto vítam dohodu z L'Aquila o obnove kola rokovaní z Dauhy s cieľom zabezpečiť, aby jednotlivé štáty sveta začali byť opäť naklonené voľnému obchodu, o ktorom vieme, že z dlhodobého hľadiska je pre nás všetkých prospešný. Cieľom musí byť EÚ, ktorá bude po ukončení krízy silnejšia.

Vážený pán predseda, vážení poslanci, vážené poslankyne, keď cestujem po Švédsku a hovorím o spolupráci v rámci EÚ, dostávam len málo otázok, ktoré sa týkajú inštitúcií EÚ. Otázky sa skôr týkajú zakrívených uhoriek, šnupacieho tabaku a iných každodenných záležitostí.

Inštitucionálny rámec je napriek tomu dôležitý, pretože určuje, čo môžeme robiť a v ktorých oblastiach to môžeme robiť. Preto je ratifikácia Lisabonskej zmluvy takou prioritou. EÚ bude vďaka nej demokratickejšia, transparentnejšia a efektívnejšia a bude mať na medzinárodnej scéne väčší vplyv. Najdôležitejšia zo všetkého však je skutočnosť, že zavedením Lisabonskej zmluvy sa uzatvorí kapitola o fáze spolupráce v rámci EÚ, pre ktorú bola typická zahľadenosť do seba. Je čas, aby sa EÚ začala pozeráť smerom von a dopredu. Švédske predsedníctvo je pripravené vykonať všetky prípravné práce potrebné na zabezpečenie hladkého prechodu na novú zmluvu, to si však, prirodzene, vyžaduje, aby zmluvu ratifikovali všetky členské štáty. Verme, že sa to v nasledujúcich mesiacoch stane realitou.

Medzinárodná trestná činnosť je stále intenzívnejšia. Činnosť zločinných sietí už nie je ohraničená štátnymi hranicami. Vidíme, ako sa rozmáha obchodovanie s drogami a ľuďmi, čo ohrozuje naše demokratické hodnoty a našich občanov. Sloboda cezhraničného pohybu s cieľom študovať, pracovať alebo žiť v inom štáte EÚ je však pre naše spoločstvo základnou slobodou. Nová doba si však vyžaduje nové odpovede. Preto počas tejto jesene zostavíme v tejto oblasti nový program, ktorý nazveme Štokholmský program. Štokholmský program zlepší nástroje, ktoré nastoľujú v EÚ bezpečnosť a bojujú proti organizovanému zločinu a terorizmu.

Súčasne vytvoríme lepšiu rovnováhu medzi týmito nástrojmi a opatreniami, ktoré zabezpečujú právnu istotu a chránia práva jednotlivcov. Zároveň zabezpečíme, aby žiadatelia o azyl v EÚ čelili spoločnému a z právneho hľadiska jasnému systému, ktorý bude jednotnejší v spôsobe prijímania žiadateľov, skúmania ich prípadov a aj jednotnejší vo vzťahu k repatriáčnej politike.

Sen o budúcnosti v Európe snívajú mnohí ľudia veľmi intenzívne. Obyvatelia Európy zároveň čoraz viac starnú. Flexibilný systém v oblasti prisťahovalectva za prácou by sa mohol vyrovnáť s oboma záležitosťami naraz.

Vážený pán predseda, vážení poslanci, vážené poslankyne, len pred vyše 50 rokmi položilo šesť štátov základy európskej spolupráce. Dnes nás je 27. Zvýšila sa naša sila a vplyv, ako aj naša prosperita a rôznorodosť. Európa sa obohatila. V dôsledku toho sme zároveň lepšie vybavení na využívanie príležitostí, ktoré nám ponúka globalizácia, ako aj na riešenie problémov s ňou spojených. Spolu sme silní.

Hovoríme o „rokovaniach“ o členstve. Členstvo je však v konečnom dôsledku o vyznávaní spoločných hodnôt a dodržiavaní spoločných pravidiel. V súčasnosti o tom uvažujú štáty, ktoré nie sú členmi EÚ – od Reykjavíku naprieč západným Balkánom až po Ankaru. Dvaja vedúci predstavitelia na Cypre majú historickú príležitosť dohodnúť sa na riešení, na základe ktorého by sa ostrov, ktorý je príliš dlho rozdelený, opäť zjednotil.

Členské štáty EÚ čelia pokušeniu dovoliť, aby sa proces začleňovania stal príležitosťou na vyriešenie dálnych sporov. V takých prípadoch musíme nájsť riešenia, ktoré budú užitočné pre obe strany, a otvoriť im cestu. Inak ohrozíme náš postup smerom k cieľu, ktorým je pokračujúca európska integrácia. Švédske predsedníctvo bude pokračovať v procese rozširovania v súlade so záväzkami EÚ a striktne na základe platných kritérií. Budeme vystupovať ako „neustranní sprostredkovatelia“.

Vážený pán predseda, vážení poslanci, vážené poslankyne, so silou a vplyvom prichádza medzinárodná zodpovednosť, ktorú sa stále usilujeme niesť. Spája sa s ňou povinnosť uplatňovať túto zodpovednosť

v najlepšom záujme všetkých. EÚ sa musí usilovať o mier, slobodu, demokraciu a ľudské práva. Je našou povinnosťou podporovať najchudobnejšie a najzraniteľnejšie štáty sveta a plniť rozvojové ciele tisícročia, ktoré stanovila OSN. Zároveň je našou povinnosťou podporovať činnosť OSN aj v ďalších oblastiach, spolupracovať s našimi strategickými partnermi, angažovať sa v najpálčivejších krízových oblastiach na svete, či už je to mierový proces na Blízkom východe, v Iráne, Afganistane, Pakistane, Severnej Kórei, alebo závažné otázky na africkom kontinente.

Sme však zodpovední aj za regionálne iniciatívy, napríklad za Stredomorskú úniu a východné partnerstvo, ktoré vytvárajú stabilitu a zavádzajú spoluprácu medzi susednými štátmi nachádzajúcimi sa v rôznych situáciách.

Zvlášť vďačný som za riadiacu úlohu Európskeho parlamentu v oblasti spolupráce pobaltských štátov. Parlament predložil návrh stratégie pre tento región ešte v roku 2005. Teraz veríme, že táto iniciatíva bude korunovaná prijatím stratégie pre oblasť Baltského mora počas októbrového zasadnutia Európskej rady.

Konflikty na Balkáne v deväťdesiatych rokoch boli prvou situáciou, počas ktorej sa EÚ angažovala ako krízový manažér. Jej angažovanosť v tomto smere čoraz viac narastá. V súčasnosti sa EÚ angažuje v približne 10 krízových iniciatívach na celom svete.

Problémy sveta v súčasnosti klopú aj na dvere EÚ. Nielen v oblastiach, ktoré sú k nám najbližšie, ale na celom svete mnohí ľudia veria, že zlepšenie ich situácie závisí od našej spolupráce. Poďme spoločne splniť ich očakávania.

(potlesk)

Vážený pán predseda, vážení poslanci, vážené poslankyne, vďaka európskej spolupráci je dnes na našom kontinente mier, prosperita, sloboda a stabilita. Máme otvorené hranice a sociálny model, v ktorom sa spájajú trhové hospodárstvo a vzájomná ohľaduplnosť. Toto je naša spoločná Európa. Naši občania však chcú počuť aj to, že Európa má aj predstavy o budúcnosti a že naša spolupráca nemá len historický účel, ale je orientovaná aj na budúcnosť. Preto sme ako ich zvolení zástupcovia povinní povedať, aké máme s Európou zámery. Dovoľte, aby som vám povedal, ako vidím budúcnosť Európy ja.

Chcem, aby to bola budúcnosť, v ktorej bude Európa na medzinárodnom poli rázne bojovať za demokraciu, mier, slobodu a ľudské práva a bude mať odvahu vystupovať na zahraničnopolitickej scéne. Pretože niektorí z nás vedia, aké je žiť bez demokracie a slobody, ktorá nám dáva možnosť konať.

Chcem, aby to bola Európa, ktorá bude zohrávať vedúcu úlohu v boji proti klimatickým hrozbám, odolá pokušeniu zúčastniť sa hospodárskej súťaže s priemyslom, ktorý neplatí za emisie ničiace našu klímu, aby to bola Európa, ktorá poskytuje stimuly, vďaka ktorým budú mať význam zelené technológie, aby naše deti a deti našich detí mali možnosť vidieť prírodu tak, ako ju poznáme my.

Chcem, aby to bola Európa, ktorá prevezme zodpovednosť za hospodárstvo. Jediným heslom nemôže byť „požičiavať na mŕtviach“. Rovnako nemôžeme zastávať názor, že „zisky sú súkromné a straty štátne“. Vytvoríme opäť verejné financie, regulujeme zdravé finančné trhy a zabezpečíme hospodárske reformy potrebné v záujme rastu a pre priemysel, ktorý bude aj v budúcnosti konkurencieschopný.

Chcem, aby to bola Európa, ktorá bude ďalej rozvíjať svoj sociálny model. Európa, ktorá spája dobre fungujúci sociálny systém s rastom a sociálnou súdržnosťou. Európa, ktorá prostredníctvom práce, podnikania a zdravých verejných financií vytvára v záujme všetkých svojich občanov priestor na udržanie a rozvoj našich sociálnych modelov.

Chcem, aby to bola Európa, ktorá sa nenechá zlákať na cestu krátkodobých kampaní protekcionizmu, Európa, ktorá bude ochraňovať vnútorný trh, ktorý vytvoril základ našej spolupráce v rámci EÚ, a umožní voľný pohyb tovaru a služieb cez naše hranice, a to v náš prospech i v prospech zvyšku sveta.

Chcem, aby to bola Európa, ktorú trápi nerovnosť, je otvorená argumentom iných a má silnú snahu hľadať kompromisy, všetko s cieľom slúžiť spoločnému záujmu. Taká Európa bude silná vo všetkých časoch.

(potlesk)

Vážený pán predseda, vážení poslanci, vážené poslankyne, je mi ctou stáť tu s vami a zastupovať európsku demokraciu. Veľa ľudí mi povedalo, že pôjde o najnáročnejšie predsedníctvo po mnohých rokoch. Problémov je veľa a musíme byť pripravení aj na neočakávané veci. Mnohí sa pýtajú, či takúto zodpovednosť dokáže prevziať štát veľkosti Švédska. Nie sami, ale spoločne budeme schopní čeliť týmto problémom. Budeme im

čeliť s víziou a elánom, s iniciatívou a odvahou. Európa to potrebuje. Obyvatelia Európy to potrebujú. Európsky projekt je snom o spoločnom riešení problémov ľudí. Tento sen robí Európu silnou. Tento rok, rok 2009, je pre európsku spoluprácu rozhodujúci. Máme šancu spraviť ďalší krok. Švédske predsedníctvo je pripravené túto výzvu prijať. Prijmeme ju spoločne!

(hlasný potlesk)

José Manuel Barroso, predseda Komisie. – Vážení pán predseda, toto nie je obyčajná doba a nebude to ani obyčajné predsedníctvo. Okrem bežnej legislatívnej práce sa bude švédske predsedníctvo musieť zaoberať aj inými závažnými politickými úlohami. Nikto by nezvládol tieto úlohy lepšie ako pán premiér Reinfeldt a tím švédskeho predsedníctva.

Dnes chcem vyzdvihnúť dve najväčšie úlohy v oblasti politiky, ktorým bude Európska únia čeliť v nasledujúcich šiestich mesiacoch: riešenie hospodárskej krízy a rokovania o ambiciózne medzinárodnej dohode týkajúcej sa zmeny klímy, ktoré sa budú konať v Kodani.

Doposiaľ najhoršia finančná a hospodárska kríza má naďalej ničivé následky v našich komunitách a rodinách, pričom neustále narastá najmä nezamestnanosť. Hlavnou prioritou zostáva snaha vrátiť hospodárstvo do správnych koľají. Kolektívne konanie Európskej únie viedlo k nebyvalému fiškálnemu úsiliu, ktoré prináša konkrétne výsledky.

Tiež sme preukázali solidaritu medzi členskými štátmi, napríklad zdvojnásobením limitu finančnej podpory pre platobné bilancie členských štátov, ktoré nepatria do eurozóny, na 50 miliárd EUR. Teraz musíme plne a vo všetkých jeho aspektoch uplatniť balík na obnovu hospodárstva a postarať sa, aby sa premietol do vytvárania pracovných miest a podpory hospodárskej činnosti v praxi.

Som presvedčený, že je nevyhnutné dať prednosť opatreniam, ktoré obmedzia nezamestnanosť a vrátiť ľudí späť do práce. Tu môžeme stavať na výsledkoch samitu o zamestnanosti, ktorý sa ako súčasť iniciatívy Komisie konal v máji za účasti českého, švédskeho a španielskeho predsedníctva. Musíme uviesť do praxe spoločný záväzok voči mladým ľuďom a zamestnanosti.

Prirodzene, zodpovednosť za politiky trhu práce nesú členské štáty. My však môžeme a aj by sme mali využívať existujúce európske nástroje, aby sme členským štátom pomohli udržať ľudí v zamestnaní a tiež ich pripraviť na pracovné miesta v budúcnosti. Z tohto dôvodu Európska komisia pripravuje návrh na zjednodušenie postupov štrukturálnych fondov a zrušenie potreby vnútroštátneho spolufinancovania z Európskeho sociálneho fondu pre roky 2009 a 2010. Tiež prevedieme prostriedky s cieľom financovať nový mikroúverový nástroj zamestnanosti a sociálneho začlenenia. Dúfam, že Parlament tieto návrhy podporí.

Návrhy Komisie vychádzajúce zo správy pána de Larosièra, ktorého som v októbri poveril jej vypracovaním, budú tvoriť základ pre posilnenie regulácie a dohľadu nad finančnými trhmi. Vďaka vypracovaným návrhom – niektoré z nich už schválili Parlament a Rada a ostatné sú v našom rozhodovacom procese – naozaj vo svete preberáme vedenie v reformovaní medzinárodného finančného systému. Som si istý, že v tom budeme pokračovať aj na stretnutí G20 v septembri v Pittsburghu.

Dosahovanie pokroku v týchto oblastiach v nasledujúcich šiestich mesiacoch je nevyhnutné pre budovanie nového hospodárstva, pretože – nemýľme sa – hospodárstvo po skončení krízy nemôže byť a ani nebude rovnaké ako hospodárstvo pred krízou.

Musíme prebudovať náš hospodársky model a vrátiť hodnoty späť do jadra nášho sociálneho trhového hospodárstva, teda tam, kam patria. Musíme budovať hospodárstvo a spoločnosť založenú na príležitostiach, zodpovednosti a solidarite, hospodárstvo, ktoré bude musieť vytvoriť nové zdroje rastu, pretože sa nemôžeme ustavične spoliehať na menový a fiškálny stimul; musíme budovať Európu otvorených a prosperujúcich trhov; Európu inteligentného, ekologického rastu; Európu s účinnejšou reguláciou a dohľadom nad finančnými trhmi; Európu prehlbujúcu svoj jednotný trh a naplno využívajúcu jeho potenciál; Európu, ktorá nepodľahne rozdeľovacím alebo protekcionistickým trendom.

Pokiaľ ide o zmenu klímy, Európa je prvou oblasťou na svete, ktorá realizuje ďalekosiahle, právne záväzné ciele v oblasti energetiky a klímy. Som hrdý na spôsob, akým Komisia pracovala s predchádzajúcim Parlamentom a Radou pri zavedení týchto právnych predpisov, a chcem tiež úzko spolupracovať s vami a predsedníctvom počas príprav na konferenciu v Kodani.

Minulý týždeň na stretnutí G8 v L'Aquile a tiež v rámci Fóra hlavných ekonomík bola naša vedúca úloha vysoko ocenená. Určite ste počuli o pokroku dosiahnutom počas týchto stretnutí. Prvýkrát sa všetci účastníci zaviazali obmedziť zvýšenie teploty na 2°C a tým preukázať rešpekt vede v oblasti klímy. Určite je to vítaný krok vpred. Nemali by sme si však robiť ilúzie: ostatné štáty sveta nedosahujú našu ambíciu ani záväzok. Európa je výrazne v predstihu v porovnaní so zvyškom sveta a, úprimne povedané, 145 dní pred stretnutím v Kodani ma to znepokojuje.

V nadchádzajúcich týždňoch zintenzívime prácu s medzinárodnými partnermi, aby sme zaistili prijatie jasných záväzkov v Kodani. Musíme tiež napredovať, pokiaľ ide o nevyhnutné prostriedky na podporu rozvojových krajín a povzbudenie transferu technológií. V septembri Komisia predloží svoje návrhy financovania, aby sme mohli dosiahnuť európsky konsenzus a rokovať s ostatnými.

Program zmeny klímy je prirodzene, úzko prepojený s ďalšou prioritou, ktorou je energetická bezpečnosť. Dnes prijme Komisia návrhy na posilnenie pravidiel upravujúcich bezpečnosť dodávok plynu a upevnenie solidarity medzi členskými štátmi, ktoré, verím, švédske predsedníctvo s vašou podporou presadí.

To sú hlavné priority – a oprávnené. Počas nasledujúcich šiestich mesiacov treba však vykonať mnoho ďalšej dôležitej práce. Dovoľte mi iba krátko spomenúť Štokholmský program, v rámci ktorého Komisia nedávno predstavila ambicióznú predstavu stavajúcu občanov do centra politiky spravodlivosti, slobody a bezpečnosti a tiež vyvažujúcu ochranu občianskych slobôd a základných práv.

Podstatnú časť tohto desaťročia sa Európska únia zaoberala internými inštitucionálnymi diskusiami. Zmeny v našej hlavnej zmluve sú absolútne nevyhnutné, aby mohla rozšírená Európska únia fungovať demokraticky a účinne. Dúfam, že v nasledujúcich mesiacoch sa staneme svedkami ratifikácie Lisabonskej zmluvy, aby sme mohli uplatňovať jej ustanovenia a aby sme sa mohli venovať politickému programu, o ktorom som práve hovoril.

Je dôležité hovoriť o postupe, ale domnievam sa, že je dôležitejšie hovoriť o podstate. Švédske predsedníctvo a následne aj španielske predsedníctvo budú musieť, dúfam, dohliadať na zložitý proces prechodu na novú zmluvu, na ktorom sa budú Komisia a Parlament plne podieľať.

Európska únia sa neustále mení, a to od počiatočného sústredenia sa na ozdravenie vojnou zničeného kontinentu, cez budovanie vnútorného trhu až po znovuzjednotenie Európy. V priebehu posledných 50 rokov Európa neustále prevyšovala očakávania a vyvracala pochybnosti. Som si istý, že si tiež poradíme s novou úlohou, ktorej čelíme: položiť základy inteligentného ekologického hospodárstva budúcnosti. Podarí sa nám to, ak budeme brať ohľad na kľúčové ponaučenie z polstoročia európskej integrácie: Európska únia napreduje vtedy, keď všetky jej časti spolupracujú v duchu otvorenosti, dôvery a partnerstva. Program švédskeho predsedníctva to uznáva, Európska komisia je pripravená plniť si svoju úlohu a som si istý, že aj tento Parlament.

(potlesk)

Joseph Daul, v mene skupiny PPE. – (FR) Vážený pán predseda, zvyčajne vás neoslovujem, ale dnes vám po prvýkrát budem venovať minútu.

V prvom rade, pán Buzek, vám vzdávam poctu ako mužovi odboja a jednému zo zakladateľov hnutia *Solidarność*, ako rodákovi zo Sliezska, ktorý nezabudol na svoje korene, svoju históriu a hodnoty. Skupina Európskej ľudovej strany (kresťanských demokratov) je tiež hrdá na to, že presvedčila prevažnú väčšinu poslancov všetkých politických presvedčení vrátane pána Schulza, aby z vás urobili hovorcu 500 miliónov občanov. Áno, pán predseda, vaše zvolenie je symbolom našej otvorenej Európy, tolerantnej Európy, politickej Európy, ktorú presadzuje skupina PPE a väčšina poslancov, ktorí sú tu prítomní.

Vážený pán úradujúci predseda Rady a pán predseda Komisie, od vás očakávame, že sa činy stanú dominantnou témou švédskeho predsedníctva v priebehu nasledujúcich šiestich mesiacov. Inými slovami, vzhľadom na dvojicu úloh, ktorým čelíme v oblasti hospodárstva a klímy, hovoríme, že musíme urobiť viac a konať rýchlejšie s cieľom dostať sa z tejto krízy tak, že náš model sociálneho trhového hospodárstva uvedieme plne do prevádzky. Pevne verím, že jedine životaschopnosť hospodárstva nám umožní vykonávať skutočnú sociálnu politiku, ktorú potrebujeme.

Ak chceme oživenie a ak chceme, aby prišlo z Európy a nie z Ázie, ako sa očakáva, potom dnes musíme skutočne veci urýchliť. Keď sa kríza skončí, zvíťazia tí, ktorí stavili na inovácie, na prípravu – jednoducho, na činy.

V tomto ohľade skupina PPE okrem iného navrhuje zvýšiť podporu malým a stredným podnikom, ktoré zohrávajú kľúčovú úlohu v udržaní a vytváraní pracovných miest. A navyše, hospodárska kríza – na tomto bode trvám – si vyžaduje reakciu nie na vnútroštátnej úrovni, ale na európskej úrovni. Sú o tom presvedčení aj naši spoluobčania. Stačí sa len pozrieť na prieskumy verejnej mienky v jednotlivých krajinách: viac ako 66 % Nemcov a viac ako 70 % Európanov je o tom presvedčených.

Viac činov a rýchlejšie konanie, pán Reinfeldt a pán Barroso, to od vás očakáva skupina PPE aj v súvislosti s bojom proti globálnemu otepľovaniu. Riadiť tento boj, ktorý všetci považujeme za naliehavý a prioritný, je zodpovednosťou Európy s vami v čele. Niet lepšej možnosti konať a urýchliť veci ako konferencia o zmene klímy, ktorá sa bude konať v decembri v Kodani, teda na našom vlastnom území!

Pokiaľ ide o problematiku zmeny klímy, Európa bez najmenších pochybností dokázala, že ak chce, je schopná konať. Teraz to musíme zužitkovať a presvedčiť ostatné svetové veľmoci, aby sa k nám pridali. Prirodzene, mám na mysli Spojené štáty, ktoré musia premeniť slová na skutky, ale mám tiež na mysli krajiny s rozvíjajúcim sa hospodárstvom, či už je to Čína, India, Brazília, ktoré už nemôžu ďalej ignorovať skutočnosť, že sú vo výraznej miere zodpovedné za globálne otepľovanie. Švédske predsedníctvo budeme preto hodnotiť podľa toho, ako bude zápasíť s krízou a tiež podľa dosiahnutých výsledkov týkajúcich sa životného prostredia.

Na záver by som chcel povedať, že ak má Európa konať dôrazne v týchto dvoch otázkach, musí mať k dispozícii náležité inštitúcie. Posledný rok nám ukázal, že s rovnakou zmluvou a rovnakou zastaranou zásadou jednomyselnosti bol pokrok v Európe možný, ale tiež sme mohli uviaznuť na mŕtvom bode. Je to otázka politickej vôle, pán Reinfeldt a pán Barroso. Urýchlite veci. Je to presne to, čo od vás žiada skupina PPE počas nasledujúcich šiestich mesiacov. Veríme švédskemu predsedníctvu. Urýchlite veci. Je to presne to, čo Európania zvolením tohto Parlamentu žiadajú, a my im to musíme poskytnúť, ak chceme, aby o päť rokov prišlo voliť viac občanov.

(potlesk)

Martin Schulz, v mene skupiny S&D. – (DE) Vážený pán predseda, pán premiér Reinfeldt, dámy a páni, švédske predsedníctvo prichádza v čase nových začiatkov našich inštitúcií. Nielen Parlament začína nanovo. Európa je v prechodnom období medzi Zmluvou z Nice a Lisabonskou zmluvou a, ako všetci vieme, je to obdobie neistoty. Počas neho však potrebujeme v Európskej únii a jej členských štátoch niečo zrozumiteľné, pokiaľ ide o rozhodnutia v oblasti hospodárskeho, finančného a pracovného trhu, ako aj klimatickej politiky.

Už ste o tom hovorili a ja súhlasím s mnohým, čo ste povedali. Zmena klímy je, samozrejme, najdôležitejšou otázkou a vy jej prisudzujete náležitú dôležitosť. Prirodzene, platí to aj pre krízu týkajúcu sa pracovných miest, ktorá si vyžaduje okamžité a primerané riešenie. Preto vás žiadame, aby ste počas svojho predsedníctva dôrazne žiadali od členských štátov, aby brali investičné plány a plány hospodárskej obnovy vážnejšie ako doteraz.

Potrebujeme predovšetkým chrániť pracovné miesta – hneď, nie budúci rok, pretože sú ohrozené práve tu a teraz. Istota zamestnania je nevyhnutná pre vnútornú stabilitu spoločnosti. Očakávame preto, že maximálne uprednostníte otázku pracovných miest a istoty zamestnania, a to akoukoľvek formou, napríklad prepojením ochrany životného prostredia a priemyselnej politiky, čo je mimoriadne inteligentné riešenie.

Pokiaľ ide o otázku istoty zamestnania, chcel by som vám, pán Reinfeldt, povedať nasledovné: to, čo vážne ohrozuje pracovné miesta v Európe a je ešte väčšou hrozbou pre sociálnu súdržnosť, je judikatúra Európskeho súdneho dvora. Ako ste už uviedli, veľa cestujete po Švédsku a po Európe. My tiež a od občanov sa dozvedáme, že nechcú Európu, v ktorej sa spoločnosti sťahujú z jednej krajiny do druhej a znižujú úroveň miezd. Potrebujeme preto iniciatívy zo strany Európskej únie.

(potlesk)

Potrebujeme tieto iniciatívy ako dôsledok rozsudkov Európskeho súdneho dvora vo veciach Laval, Viking, Rüffert a Luxemburg. Sú to opatrenia, ktorým sa musíte počas svojho predsedníctva venovať práve vy, pretože táto chybná politika, táto chybná judikatúra postihla Švédsko.

Tiež sa musíte zaoberať ďalšou inštitucionálnou otázkou, a to konkrétne spôsobom menovania nasledujúcej Komisie. V tomto ohľade musím povedať, že do istej miery mám dojem, že nielen vás, ale tiež všetkých vašich kolegov v Rade zasiahli nove inštitucionálne začiatky a neistota, čo sa týka výberu zmluvy, ktorú máme pri našich činnostiach uplatňovať, a že nikto vlastne nevie, kde sa nachádzame. Je to tak trochu ako Pipi Dlhá Pančucha Astrid Lindgrenovej vo svojej vile Vilöčke – Vytvorím si taký svet, aký chcem. Úžasné!

Ak vymenujeme predsedu Komisie na základe Zmluvy z Nice, budeme mať 20 komisárov. V takom prípade by ma zaujímalo, ktorá krajina nebude mať komisára. Rada na to určite povie: „Nie, rozhodne nechceme začať s krviprelieváním za zatvorenými dverami. Máme vynikajúce riešenie – najprv budeme nominovať komisára na základe Zmluvy z Nice. Potrvá niekoľko mesiacov, kým sa vytvorí Komisia. Občania Írska budú dovtedy určite hlasovať a my budeme mať Lisabonskú zmluvu. Potom môžeme o všetkom ostatnom hlasovať na základe Lisabonskej zmluvy. Skvelé!“

Naše spoločenstvo je založené na práve – prinajmenšom som si to doteraz myslel – a jeho základom sú platné právne predpisy. Platným právnym predpisom je Zmluva z Nice. Aby som nezabudol, máme niekoho, kto ako ochranca zmlúv musí v prvom rade objasniť, ktorý právny základ sa má uplatniť. Je to predseda Komisie. Nepočul som však od neho ani len slovo k tejto téme.

Chcel by som preto jasne uviesť, čo očakávame. Pán premiér, navrhoval som, aby ste neprijímali rozhodnutie o formalizácii ihneď, ale najskôr poslali svojho kandidáta do Parlamentu, aby nám povedal, čo chce urobiť pre obnovu hospodárstva, ochranu pracovných miest, boj proti zmene klímy, zavedenie paktu zamestnanosti, iniciatívu týkajúcu sa smernice pre verejné služby a tiež iniciatívu za zlepšenie smernice o vysielaní pracovníkov, ako aj vytvorenie záruky medzi Komisiou a Parlamentom týkajúcej sa prehodnotenia sociálnych dôsledkov iniciatív Komisie. Mohli sme to všetko s týmto kandidátom prediskutovať už pred niekoľkými týždňami a zistiť, či by na základe svojich návrhov získal v Parlamente väčšinu hlasov. Potom by ste mohli prijať rozhodnutie týkajúce sa formalizácie.

Vybrali ste si však inú cestu. Povedali ste, že najprv prijmete rozhodnutie o formalizácii a potom pošlete kandidáta. Obávam sa, že to bola ďalšia chyba, a zároveň sa obávam, že tento kandidát nezíska podporu väčšiny v Parlamente, ak nevyvinie značné úsilie.

(potlesk)

Chcem to povedať veľmi zrozumiteľne, aby to, čo pravdepodobne bude predstavovať najproblematickejšiu otázku počas vášho predsedníctva, bolo medzi nami úplne jasné už od začiatku. Očakávame inštitucionálnu zrozumiteľnosť, očakávame sociálno-politický záväzok a som presvedčený, že sa zhodneme, pokiaľ ide o politiku v oblasti klímy.

Vážený pán predseda, iba kvôli vám som presne dodržal svoj rečnícky čas. Uvidíte, že o niekoľko sekúnd sa končí mojich šesť minút. Nebudete ma musieť napomenúť. Viem, že ste to mali v úmysle, ale nechcel som vám dopriať to potešenie.

(potlesk)

Guy Verhofstadt, v mene skupiny ALDE. – (FR) Vážený pán predseda, v prvom rade by som rád povedal pánovi Reinfeldtovi, že naša Skupina Aliancie liberálov a demokratov za Európu bude plne podporovať priority švédskeho predsedníctva, a to ratifikáciu Lisabonskej zmluvy, ktorej rýchle a kompletne uplatňovanie, prirodzene, očakávame; prípravu na už spomínaný samit o zmene klímy v Kodani predstavujúci prioritu, ku ktorej sa naplno hlásime, a napokon Štokholmský program.

Okrem toho, a to je hlavná téma môjho vystúpenia, pán Reinfeldt, by som sa rád zmienil o probléme, ktorý sa objavuje v každom vystúpení v tomto Parlamente. Je ním boj proti hospodárskej a finančnej kríze. Robím to preto, aby som vám pripomenul, že sa vedenia v Európskej rade ujimate v pravom okamihu. Je dobré, že Rade predsedá práve Švédsko, pretože máte v tejto oblasti konkrétne skúsenosti. V deväťdesiatych rokoch minulého storočia ste prechádzali rovnakou hospodárskou krízou, akú zažívame teraz v Európe a vo svete. Prežili ste krízu v oblasti nehnuteľností. V deväťdesiatych rokoch minulého storočia ste tiež prešli finančnou krízou. Všetko ste zvládli vďaka tomu, že ste sa popasovali priamo s problémami vo finančnom sektore.

Chcel by som vám odkázať, že dnes musíte konať rovnako na európskej úrovni, pretože práve to nám chýba. Pokúšame sa bojovať proti hospodárskej a finančnej kríze uplatňovaním 27 rôznych prístupov v jednotlivých členských krajinách. Nikdy to nebude fungovať.

Pán Reinfeldt, očakávame od vás, že využijete skúsenosti zo Švédska, pretože priniesli úspech, na rozdiel od skúseností z Japonska, ktoré hospodársky stagnuje už dlhý čas. Švédsko sa dostalo z krízy, pretože ste ihneď riešili problémy vo finančnom sektore, čo sa zatiaľ v Európe nerobí. Predstava je taká, že Spojené kráľovstvo bude znárodňovať banky, zatiaľ čo iní, hlavne Francúzsko, ich budú rekapitalizovať. V Nemecku sa pracuje na vytváraní „zlých bánk“, v krajinách Beneluxu sa súčasne uplatňuje trocha zo všetkého. Výsledkom je, že nejestvuje jednotný prístup. Spojené štáty stabilizujú svoje banky a eliminujú toxické produkty, kým my máme stále problémy.

Z tohto dôvodu vás žiadam, aby ste využili svoje skúsenosti s cieľom pripraviť jednotný plán záchrany európskeho finančného sektora, ktorý bude predstavovať základ hospodárskej obnovy. Bez neho hospodárska obnova nikdy nenastane, banky nezačnú opäť požíčať peniaze a tak ďalej. Musí teda byť vašou najvyššou prioritou.

Po druhé, dúfame, že sa vám spolu s Komisiou podarí predstaviť nový plán obnovy, pretože 27 rozličných plánov neprinesie v nasledujúcich rokoch potrebné výsledky. Je absolútne nevyhnutné, aby v tom Rada a Komisia spolu prebrali vedenie. Viem, že teraz máme na vnútroštátnej úrovni 27 plánov obnovy, v ktorých sa objavuje množstvo protekcionistických opatrení. Je na vás, pán Reinfeldt, aby ste presvedčili svojich kolegov, že existuje lepší spôsob riešenia, a spolu s Komisiou vypracovali jednotný plán obnovy a investovali do trvalo udržateľnej energie a nového hospodárstva.

Som presvedčený, že s vašimi skúsenosťami zo Švédska deväťdesiatych rokov minulého storočia ste tým správnym človekom na správnom mieste, ktorý dokáže urobiť to, čo sme my doteraz neurobili: navrhnúť Európskej únii jednotnú stratégiu na boj proti tejto hospodárskej a finančnej kríze.

(potlesk)

Rebecca Harms, v mene skupiny Verts/ALE. – (DE) Vážený pán predseda, pán Reinfeldt, pán Barroso, náš kolega pán Schulz povedal všetko, čo bolo treba povedať, pokiaľ ide o obavy našej skupiny týkajúce sa inštitucionálnej otázky, ktoré máme už dlhší čas v súvislosti s nadchádzajúcimi voľbami predsedu Komisie. Súhlasíme s tým, čo uviedol. Chceme, aby sa celá Komisia a všetci vrcholní predstavitelia Európskej únie volili v súlade s podmienkami Lisabonskej zmluvy a neustúpime v tom ani o krok. Pán Barroso, chcela by som však využiť túto príležitosť, aby som vysvetlila politické dôvody obáv našej skupiny a tiež naše presvedčenie, že z politického hľadiska nie ste schopný urobiť to, čo v súčasnej situácii v Európe považujeme za nevyhnutné.

Vezmime si ako príklad často spomínanú potrebu novej regulácie finančných trhov. Mali sme samity G8, samity G20, rozšírené samity G8, európske samity. Ako ďaleko sme sa dostali? Ak sa pozrieme na súčasnú situáciu a porovnáme ju so spoločenskou hrou Monopoly, ktorú všetci poznáme, vidíme, že sa banky opäť etablovali, prešli políčkom „štart“ bez toho, aby sa dostali do väzenia, so súhlasom verejnosti prevzali stovky miliónov a jednoducho sa opäť vrátili do hry. Nemyslím si, že ľudia sú šíriteľmi katastrofických správ, keď tvrdia, že nevyhnutným dôsledkom tejto situácie je ďalší krach. Pán Barroso, čo sa stalo s vašou rozhodnou intervenciou? Kde sú vaše skutočné výsledky? Nedočkali sme žiadnych dôkazov.

(potlesk)

Pokiaľ ide o politiku v oblasti klímy, viete, že počas celej európskej kampane sme v našej Skupine zelených/Európskej slobodnej aliancii hájili ekologický nový dohovor. Pán Barroso, sme plne presvedčení, že je absolútne nesprávne robiť to, čo ste opakovane robili počas posledných piatich rokov, teda stavať hospodárske stratégie proti stratégiám v oblasti životného prostredia a klímy. Sme presvedčení, že je to zakorenené v minulosti a musí to skončiť. Musíme rozmýšľať o hospodárskom rozvoji trvalo udržateľným spôsobom a musíme zladíť ciele v oblasti ochrany klímy s cieľmi v oblasti životného prostredia. Prospeje to hospodárstvu a vytvoria sa tak státisíce alebo dokonca milióny pracovných miest. Pán Piebalgs vo svojej štúdii z posledných mesiacov opäť ukázal, že je to prípad odvetvia energetiky. Podľa našich skúseností, pán Barroso, nie ste schopný spustiť tento ekologický nový dohovor.

Na záver môžem iba povedať, že pokiaľ ide o ochranu klímy, Európania boli v posledných mesiacoch na medzinárodnej scéne nápadní v dôsledku svojho nového váhania – ako ďaleko chceme naozaj zájsť s cieľmi zníženia globálneho otepľovania? – a novej skúposti. To sa, žiaľ, týka aj Švédska. Založenie medzinárodného fondu na ochranu klímy pre chudobnejšie krajiny dopadlo nesmierne zle. Stále zostáva tajomstvom skutočnosť, že Švédi chcú napríklad vybrať peniaze z balíka na rozvoj, aby ich premiestnili do balíka určeného na ochranu klímy, čo je hra s nulovým súčtom a z pohľadu chudobnejších krajín je úplne neprijateľná. Musíme rýchlo skončiť s touto novou skúposťou a novou váhavosťou v Európskej únii.

(potlesk)

Nakoniec, pán Reinfeldt, chcem povedať niečo pozitívne. Sme pripravení viesť s vami boj o novú definíciu lisabonskej stratégie a tiež na tom s vami pracovať. Povedali ste, že to urobíte do konca roka. Pomôžeme vám. Tiež vás podporíme, ak budete chcieť urobiť viac v súvislosti s východnou Európou a Ruskom. Zameranie sa na skutočnú politiku v oblasti klímy nesmie však zostať iba záležitosťou nadpisov, treba ho uviesť na pravú mieru aj v tých častiach švédskeho programu, ktoré sú písané drobným písmom.

(potlesk)

Michał Tomasz Kamiński, v mene skupiny ECR. – (PL) Vážený pán predseda, v prvom rade by som vám rád úprimne zablahoželel k včerašiemu zvoleniu, k zvoleniu skvelého predsedu – novej hlavy Parlamentu. Ako veľmi dobre viete, pán predseda, robím to ako poľský politik, ale aj ako človek. Viete, že vďaka vám som stretol svoju manželku, čo je stále najväčší úspech môjho života. Blahoželám a želám vám veľa úspechov vo vašej práci.

Skupina Európskych konzervatívcov a reformistov si pozorne vypočula vaše slová, pán premiér. S potešením môžem povedať, že sa stotožňujeme s vašimi názormi na mnohé veci. Vaše vyhlásenie o aktívnych opatreniach na riešenie krízy považujem za zvlášť dôležité. Hospodárska kríza, najhoršia kríza, ktorú naša civilizácia zažila od roku 1930, spôsobuje prehnané znepokojenie v celej Európe – v chudobnejších aj bohatších krajinách, v krajinách na severe i na juhu. Som rád, že ste avizovali aktívny boj proti tejto kríze a teší ma, že za priority považujete to, k čomu sa hlásime aj my, teda viac slobody pre trh, menšiu reguláciu, viac hospodárskej slobody a väčšiu otvorenosť voľného obchodu. Je to návod na hospodársky rast nášho kontinentu, našej Európskej únie.

Pán premiér, tiež sa stotožňujeme s vašim presvedčením, že riešenie zmeny klímy je dôležitou otázkou. Viem, že váš pohľad na túto problematiku je odvážny a chcel by som vás v tejto odvahe podporiť. Otázka zmeny klímy veľmi jasne dokazuje, že v súčasnosti žijeme nielen v jednej Európe, ale aj v jednom svete, kde hrozby platia pre všetkých a treba ich účinne riešiť.

Som veľmi rád, že ste ako vážny problém našej Európskej únie spomenuli boj proti kriminalite. Keďže Švédsko je už slávne svojimi kriminálnymi románmi, som presvedčený, že pod vašim vedením dosiahneme tiež úspech v oblasti boja proti kriminalite.

Nesmierne dôležité je, a som rád, že vy aj váš minister zahraničných vecí ste nedávno uviedli, že sa chcete pozorne pozrieť na našich susedov a prijať postoj, ktorý, dúfam, bude naklonený myšlienke rozšírenia EÚ. Nesmieme zabúdať, že za východnými hranicami EÚ sa nachádzajú krajiny, ktoré majú právo stať sa súčasťou priestoru demokracie a blahobytu, v ktorej sa dnes nachádzame.

Musím, žiaľ povedať, že je tu jeden bod, v ktorom sa s vami nezhodneme. Ide o otázku ratifikácie Lisabonskej zmluvy. V súvislosti s Lisabonskou zmluvou ste hovorili o demokracii – a mali ste pravdu. Treba mať na pamäti, že práve v demokratickom referende občania Írska túto zmluvu odmietli. Vzhľadom na to, že rešpektujeme demokraciu, mali by sme tiež rešpektovať hlasovanie Írov.

Pán premiér, dúfam, že vaše priority, s ktorými sa skupina ECR vo veľkej miere stotožňuje, budú predstavovať príležitosť účinne viesť Európsku úniu a efektívne riešiť krízu, ktorá je v súčasnosti naším najväčším problémom.

(potlesk)

Lothar Bisky, v mene skupiny GUE/NGL. – (DE) Vážený pán predseda, pán premiér Reinfeldt, dámy a páni, švédske predsedníctvo predstavilo ambiciózne pracovný program, ktorý zahŕňa aj návrh na väčšiu transparentnosť. Tá je dôležitá najmä v boji s krízou, ktorou v súčasnosti prechádzame.

Mnohí ľudia sú presvedčení, že krízu spôsobili ďaleko v Spojených štátoch niekoľkí bankári, o ktorých sa hovorí ako o nenásytných. Akoby predsedovia vlád v členských štátoch EÚ nemali s touto krízou nič spoločné. Akoby boli nevinní. Tí, ktorí sa zahaľujú do nevinnosti, nerobia nič pre boj s krízou. Som presvedčený, že v rámci transparentnosti by sme mali hovoriť aj o zlyhaniach politiky, ktorá prispela ku kríze a, prirodzene, tiež o bankároch. Transparentnosť je v kasínovom kapitalizme v móde.

Nevieme sa dočkať toho, čo sa udeje so stratégiou pre oblasť Baltského mora a budem stáť za úradujúcim predsedom Rady, keď sa zameria na dialóg s Ruskom. Tiež by sme boli radi, keby Európska únia podporila prisľuby prezidenta Obamu a prezidenta Medvedeva, pokiaľ ide o odstránenie jadrových zbraní. Európska únia by mala využiť túto novú možnosť odzbrojenia.

Švédske predsedníctvo chce ďalej harmonizovať azylové zákony a zvýšiť atraktivnosť Európskej únie pre migrujúcich pracovníkov. Azylová politika má byť úzko prepojená s rozvojovou politikou. Podľa nášho názoru je to dobré, ale na prísne strážených vonkajších hraniciach Európskej únie, hlavne v oblasti Stredozemného mora, umierajú ročne tisíce ľudí pri hľadaní útočiska pred prenasledovaním, chudobou, prírodnými katastrofami a vojnami. Napriek nákladným hraničným kontrolám, monitorovaniu a systémom na získavanie údajov, ktoré majú zabrániť nelegálnemu prisťahovalectvu, žiada Skupina Európskej zjednotenej

ľavice – Nordická zelená ľavica v prvom rade humánne zaobchádzanie s utečencami a migrantmi, ako aj zmenu hospodárskej a obchodnej politiky s cieľom účinne bojovať proti všetkému, čo z ľudí robí utečencov.

Švédske predsedníctvo sa sústreďuje na prístupnejšie trhy práce, aby sa zabezpečila plná zamestnanosť. Z tohto dôvodu má v úmysle iniciovať reformy pracovných trhov a opatrenia týkajúce sa rodovej rovnosti. Tiež sme zástancami stratégie osvedčených pracovných postupov, ktorá podporí zvýšenie miezd a stanoví minimálnu mzdu celoplošne vo všetkých 27 štátoch. Chceme, aby sa EÚ dohodla na cieľoch v súvislosti so stanovením minimálnej mzdy na úroveň najmenej 60 % priemernej vnútroštátnej mzdy, aby sa zabránilo tomu, že mnohí ľudia upadajú do chudoby aj napriek platenému zamestnaniu.

Zvlášť vítam, čo ste povedali o Cypre, a želám vám veľa úspechov pri realizácii vašich ambiciózných cieľov v oblasti klímy.

Francesco Enrico Speroni, *v mene skupiny EFD*. – (IT) Vážený pán predseda, dámy a páni, oceňujem skutočnosť, že švédske predsedníctvo zdôraznilo otázky, ktoré sa dotýkajú našich spoluobčanov, našich voličov, konkrétne otázky životného prostredia a zmeny klímy, finančnej krízy, ochrany pracovných miest a boja proti zločinu, pretože ak chceme odvieť dobrú prácu, musíme byť v súlade s tými, ktorí nás zvolili. My nie sme o nič lepší ani horší ako naši voliči, ale ja som presvedčený, že je dôležité, aby sme konali v súlade s tým, čo od nás požadujú, a myslím, že tieto veci, ktoré som spomenul, tomu zodpovedajú.

Ďalej musíme, samozrejme, zmeniť návrhy na konkrétne kroky a tu sa stretne v opozícii jeden proti druhému najmä pri spolurozhodovacom postupe, keďže my, Parlament, a vy, Rada, budeme určovať pravidlá, ktoré budú riadiť životy, záležitosti a záujmy našich voličov, a ja som presvedčený o tom, že to je našou základnou úlohou ako zákonodarcov.

Musíme prekonať krízu dôvery, ktorá tu nepochybne existuje. Jej prejavom je slabá účasť vo voľbách do tohto parlamentu a ak to chceme zmeniť, musíme konať plne v súlade s vôľou našich voličov. Mali by sme sa možno tiež vyhybať porovnávaniu. Vaša krajina susedí s Nórskom, ja žijem blízko Švajčiarska. Nie sú v Európskej únii, ale žije sa tam tiež dobre. Majú rovnaké problémy, ale nie sú na tom horšie ako my, a tu je potrebné si uvedomiť a ukázať, že stojí za to mať Európsku úniu.

Myslím, že toto je veľká úloha, ale tiež si myslím, že s pomocou všetkých môžeme ukázať, že Európa by nemala byť ničím, čo musíme znášať, ale mala by byť príležitosťou pre tých, ktorí tu žijú a sú jej občanmi.

Barry Madlener (NI). – (NL) Holandská Strana za slobodu prišla do tohto parlamentu s cieľom zastáť sa holandských občanov a s cieľom domôcť sa peňazí, ktoré Holandsko preplatilo tejto nenásytnej a byrokratickej Európe. Holandskí voliči zvolili do tohto parlamentu Stranu za slobodu preto, aby dali jasne najavo, že holandskí občania si myslia, že rozširovanie Európskej únie už zašlo príďaleko.

Vážený pán predseda, tento parlament trávi čas tým, že stanovuje pravidlá v oblastiach, o ktorých by mali rozhodovať samotné členské štáty. Pokiaľ ide o našu stranu, Európska únia by mala zasahovať iba do vecí týkajúcich sa hospodárskej a menovej spolupráce. Budeme pracovať predovšetkým v záujme Holandska a nespustíme z očí švédske predsedníctvo, keďže nerobí nič pre holandských občanov. Chcete iba presadiť európsku ústavu, ktorú holandskí voliči odmietli a ktorá je na 99 % identická s Lisabonskou zmluvou. Takisto nedokážete nič urobiť ani s nesmierne drahým každomesačným sťahovaním sa z Bruselu do Štrasburgu. A navyše ste túto vec ani len nezaradili do programu. Prečo? Stojí to miliardy eur a jediní, komu sa táto myšlienka páči, sú azda len predavači v obchodnom dome Ikea, ktorí takto majú možnosť predávať škatule na sťahovanie a viac skriň.

Chceme tiež, aby sa okamžite ukončili rokovania s Tureckom. Turecko je islamská krajina a islamská ideológia je úplne nezlučiteľná s našou západnou kultúrou. Navyše Turecko vôbec nie je európskou krajinou, ale ázijskou, a členstvo Turecka by stálo holandských občanov ďalšiu kopu peňazí. Turecko môže byť dobrým susedom, ale nepatrí do európskej rodiny. Strana za slobodu sa zasadzuje za Európu suverénnych štátov, ale počas švédskeho predsedníctva pokračuje snaha vybudovať federálny superštát, v ktorom členské štáty budú stále menej a menej rozhodovať o svojich vlastných záležitostiach. Preto dúfame, že ľudia v Írsku budú mať odvahu znovu hlasovať proti Lisabonskej zmluve. Obyvatelia Írska majú teraz príležitosť vyjadriť názor Európanov a ja by som sa chcel opýtať v mene Strany za slobodu, aké závery vyvodí švédske predsedníctvo z výsledku írskeho referenda.

Fredrik Reinfeldt, *úradujúci predseda Rady*. – (SV) Vážený pán predseda, dovoľte mi najskôr, aby som vám všetkým spoločne zablahoželal k zvoleniu za predsedov jednotlivých skupín. Viem, že mnohí z vás boli

zvolení s veľmi výraznou podporou. Viem napríklad, že Martin Schulz bol znovuzvolený s veľmi výraznou podporou v skupine sociálnych demokratov. Je dôležité, aby ste ako zástupcovia svojich skupín boli dôrazní.

Veľmi som uvítal dialóg, ktorý prebiehal, a konzultácie, o ktoré ma požiadala Európska rada počas júna. O toto sa postarala ministerka pre európske záležitosti Cecilia Malmströmová. Podieľal som sa na tom aj ja prostredníctvom telefónnych kontaktov a počas stretnutia, ktoré sa uskutočnilo na lodi pri plavbe v štokholmskom súostroví, kde sme sedeli a diskutovali o situácii, ktorá nastala. Požiadali ma, aby som preskúmal možnosť zvolenia Josého Manuela Barrosa, navrhnutého Európskou radou, za predsedu Komisie na druhé volebné obdobie.

Mnoho vecí, ktoré ste spomenuli, patrí medzi hlavné otázky, na ktoré sa chcem počas švédskeho predsedníctva zamerať. Chcem povedať, že prvoradá sú pre nás pracovné miesta. Chceme Európu, v ktorej má prácu viac ľudí. Musíme začať diskutovať o tom, ako to dosiahnuť. Tak ako poukázal aj Joseph Daul, verím, že je to otázka inovácií a vzdelávania, inými slovami, vecí, ktoré v podstate naštartujú podnikanie a zvýšia zamestnateľnosť ľudí. Myslím, že Martin Schulz má pravdu, že musíme byť opatrní, aby sme neskončili v Európe, v ktorej si budeme konkurovať na základe zlých podmienok. Vo Švédsku o tom prebieha diskusia a takisto aj v celej Európe. Nízke alebo žiadne platy nie sú dobrým odrazovým mostíkom, keď sa snažíme čeliť konkurencii. Iba dobré podmienky nám pomôžu čeliť konkurencii v budúcnosti.

Dovoľte mi spomenúť ďalšie veci, o ktorých si myslím, že sú veľmi dôležité, ak chceme vyviesť Európu z krízy. Vidieť som, ako sa Komisii podarilo – a ja si myslím, že to je dôležité – ochrániť princíp vnútorného trhu v čase, kedy sa mnohí pokúšajú robiť ústupky a vniesť sem protekcionizmus. Je veľmi ľahké počúvať tých, ktorí sa pýtajú: „Prečo ste nezachránili pracovné miesta v tejto konkrétnej krajine?“ a nevidia pritom, aké dôsledky by to malo, keby to tak urobili všetci. Keby sme to urobili, v podstate by sme zrušili voľný obchod a možnosť cezhraničného obchodovania. To, čo v podstate prinieslo bohatstvo a prosperitu, by sa veľmi rýchlo stratilo, keby sme neodolali požiadavkám na protekcionizmus. Som presvedčený, že ochrana vnútorného trhu a voľný pohyb sú dôležitým východiskovým bodom pri zabezpečovaní pracovných miest.

Veľké nádeje tiež vkladám do ďalších vecí, ktoré spomenuli niektorí z vás, ako napríklad investovanie do pracovných zručností a zabezpečenie mobility na pracovnom trhu. Som presvedčený, že spôsob, ako to zvládnuť, je práve tento voľný pohyb – vrátane cezhraničného.

Ako povedali aj Martin Schultz, Rebecca Harmsová a Joseph Daul, som presvedčený, že toto je tiež príležitosťou na boj v súlade s ekologickým trendom, na vytvorenie hospodárstva s nízkou produkciou emisií, o ktorom hovoríme na celom svete ako o ďalšom spôsobe na porazenie krízy. Je dôležité to, ako budeme spravovať financie a ako budeme investovať. Chcem tiež povedať – a v tomto súhlasím s Guyom Verhofstadtom – že skúsenosť Švédska pri zvládaní krízy v 90. rokoch minulého storočia je taká, že je to možné len pomocou obmedzenia verejných financií. Zistil som, že keď sú vysoké deficity a je potrebná racionalizácia, sú to práve ľudia s nízkymi príjmami a tí, ktorí sú najviac odkázaní na sociálnu pomoc, na ktorých sa zabúda. Preto politika, ktorá je rozumná pri mýňaní verejných financií, je dobrou politikou pre chudobných a ľudí s nízkymi príjmami.

Pokiaľ ide o otázku zmeny klímy – na ktorú zameriame najväčšie úsilie pred samitom v Kodani – chcem povedať, že je pravda, že máme pred sebou ešte veľa práce. Neostáva nám veľa času.

Chcem povedať pani Rebecce Harmsovej, že pre nás vo Švédsku je nezvyčajné, keď nás niekto kritizuje za našu angažovanosť v oblasti rozvojovej pomoci. Európsky priemer výdavkov na tieto záväzky je 0,4 percenta hrubého domáceho produktu. Švédsko ako jediné dáva na rozvojovú pomoc jedno percento hrubého domáceho produktu. Podľa mňa tieto veci spolu súvisia. My sme vypracovali našu vlastnú správu v rámci iniciatív OSN pod vedením nášho ministra pre rozvojovú pomoc. V nej sme presne analyzovali, aké potrebné je v našej rozvojovej práci myslieť aj na zmenu klímy. Nemôžeme pokračovať v rozvojovej práci bez toho, aby sme zároveň brali do úvahy aj zmenu klímy a to, ako už teraz ovplyvňuje chudobné časti sveta. Takže nemôžeme tieto otázky oddeľovať a povedať, že toto je rozvojová politika a toto je klimatická politika – sú viac-menej prepojené, a preto ich musíme zosúladiť.

Pokiaľ ide o Zmluvu, chcem povedať Martinovi Schulzovi, že mojou úlohou je zabezpečiť, aby sme v týchto ťažkých časoch mali v Európe efektívne riadenie. Musíme dokázať ponúknuť riešenia problémov našich občanov, ktorí chcú, aby sme podnikli kroky na zastavenie finančnej krízy a v oblasti zmeny klímy. My všetci sa pohybujeme v politike a vieme, že v oblasti politiky, keď sa zameriame dovnútra a diskutujeme o menách a vedení, naši občania to vnímajú tak, že sme sa im otočili chrbtom. A my sa pozeráme dovnútra.

Preto vo svojej funkcii urobím všetko, čo bude v mojich silách. Európska rada mi dala za úlohu zabezpečiť, aby nás naša spolupráca a rešpekt pre integritu Európskeho parlamentu – či už na základe Zmluvy z Nice alebo Lisabonskej zmluvy – jasne zjednotili pri našej nominácii kandidáta na post predsedu Komisie. Pokiaľ ide o Josého Manuela Barrosa, je potrebné poznamenať, že dostal jednohlasnú podporu Európskej rady, že bol ako kandidát dobre známy a voliči ho už pred voľbami poznali. Tým bolo pre mňa, samozrejme, ľahšie konať – prirodzene rešpektujúc skutočnosť, že Európsky parlament bude mať možnosť, keď budete pripravení urobiť rozhodnutie, povedať áno alebo nie kandidátovi nominovanému Európskou radou. Medzitým máme čas na diskusie, na ktoré, ako viem, vyzýva aj José Manuel Barroso, a na vedenie dialógu o tom, akým smerom sa má vyvíjať európska politika v nasledujúcich rokoch. Dúfam, že toto môžeme teraz schváliť v súlade s dohodou, ktorú sme podpísali. To od nás európski voliči teraz očakávajú a umožní nám to postupovať spoločne a s razantnosťou.

José Manuel Barroso, predseda Komisie. – (FR) Vážený pán predseda, bolo tu položených niekoľko dôležitých otázok. Budem sa snažiť ich veľmi stručne zodpovedať.

Najskôr dôležitá otázka pána Schulza týkajúca sa zmlúv. Hovoril najmä o úlohe Komisie ako ochrancu zmlúv. My v Komisii si myslíme, že zmluvy, ktoré sú v platnosti, by sa mali rešpektovať. Platnou zmluvou je Zmluva z Nice. Všetci, ktorí tu sedíte, ste boli zvolení na základe Zmluvy z Nice. Ak bude predseda Komisie zvolený teraz, tak bude, samozrejme, zvolený tak, ako ste boli zvolení vy, na základe Zmluvy z Nice.

Bez ohľadu na to, budeme mať – dúfam – Lisabonskú zmluvu. Bude potrebné urobiť úpravy v zložení Parlamentu, ktorý po Lisabonskej zmluve už nebude rovnaký, keďže dôjde k určitým zmenám, a to isté sa bude týkať aj Komisie. Európska rada sa však pridŕžiavala všetkých aspektov vašej správy – správy pána Dehaeného – ktorá bola prijatá drvivou väčšinou. Na tému Európskej rady, skôr ako vydala formálne rozhodnutie, uskutočnili sa konzultácie, v ktorých sa bral do úvahy – a toto je po prvýkrát – výsledok európskych volieb, nehovoriac o tom, že mali kandidáta, ktorý mal širokú politickú podporu.

Teraz je našou úlohou získať súhlas Európskeho parlamentu. Rád by som dnes zopakoval to, čo som už napísal v liste predsedovi Európskeho parlamentu: Som pripravený diskutovať o obsahu pravidiel pre novú Komisiu s ktoroukoľvek politickou skupinou, ktorá chce o nich diskutovať. V každom prípade, toto je moje stanovisko, pokiaľ ide o inštitucionálne otázky.

Z politického hľadiska by som chcel zdôrazniť jeden veľmi dôležitý bod. Myslím si, že je potrebné spojiť voľbu predsedu Komisie s demokratickými voľbami, ktoré sa práve konali, s vašim zvolením. Vy ste boli zvolení na základe Zmluvy z Nice a ja si myslím, že predseda Komisie by tiež mal mať takúto legitimitu, ktorá by pochádzala z takýchto demokratických volieb.

Navyše vzhľadom na hospodársku a finančnú krízu – a ja som presvedčený, že tí, ktorí si želajú silnú Európu a ktorí chcú silnú Komisiu, budú určite súhlasiť – by otázka predsedníctva Komisie nemala zostať nevyriešená teraz, keď čakáme na konečnú ratifikáciu Lisabonskej zmluvy, ktorú všetci chceme – alebo aspoň väčšina z nás chce – keď nevieme, kedy táto zmluva vstúpi do platnosti. Ponechať Európsku komisiu a jej predsedníctvo v stave neistoty, keď tu máme hospodársku krízu, finančnú krízu a sociálnu krízu, a keď nás v Kodani čakajú veľmi dôležité rokovania, sa mi nezdá veľmi rozumné. Nech je to už akokoľvek, je na Európskom parlamente, aby rozhodol, a ja som pripravený zúčastniť sa demokratickej rozpravy, ako som to urobil aj pred piatimi rokmi.

K druhej otázke o financiách a ekonomike a k tomu, čo povedal pán Verhofstadt: všetci môžeme mať vyššie ambície a k tomu vám poviem toľko, že ja sa stotožňujem s vašimi ambíciami. Ale nemôžeme povedať, že sme neprijali plán hospodárskej obnovy Európy, a to bolo maximum s čím naše členské štáty súhlasili.

Európska komisia navrhla viac, ale toto bolo to, čo naše členské štáty prijali. Chcem vás upozorniť na skutočnosť, že niektoré členské štáty – rovnako vplyvné na začiatku tejto krízy – navrhovali, aby sme nemali koordinačný plán. Niektoré ďalšie navrhovali fiškálny stimul vo výške 1 % a Európska komisia okamžite navrhla 1,5 %, a napokon automatické stabilizátory boli vo výške približne 5 %. Okrem toho sme urobili dôležité rozhodnutia v oblasti podpory platobnej bilancie pre niektorých členov mimo eurozóny a tiež niektoré iniciatívy na globálnej úrovni.

Môžete teda počítať s tým, že Komisia urobí všetko, čo môže, aby posilnila európsku úroveň a spoločný prístup, o tom nepochybujeme. Ale buďme tiež k sebe úprimní: my nie sme Spojené štáty americké – nie sme jednotný národný štát – takže, samozrejme, že my sa nachádzame v inej situácii. Nemôžete žiadať Nemecko a Lotyšsko, aby robili to isté. V Európe máme krajiny, ktoré využívajú podporu platobnej bilancie, takže, samozrejme nemôžeme uplatňovať rovnaký prístup pre všetkých. Musíme uplatňovať spoločný prístup, ale

primerane vzhľadom k národným špecifikám, pretože toto je realita, ktorej čelíme v Európskej únii a ktorej budeme čeliť v blízkej budúcnosti.

Máme najmä vnútroštátne rozpočty. Súhlasím teda s vašim postojom, aby sme mali koordinovanejší európsky plán, konkrétne aby sme sa dostali z tejto krízy a naštartovali taký ekologický hospodársky rast, aký potrebujeme, ale zároveň musíme akceptovať skutočnosť, že máme 27 vnútroštátnych rozpočtov, máme 27 ministrov financií, máme 27 národných bánk okrem Európskej centrálnej banky, a je veľmi dôležité posilniť euro a nastaviť hospodárske politiky a finančné politiky tak, aby boli trvalo udržateľné. Ak to neurobíme, ohrozíme euro, jeden z najväčších úspechov európskej integrácie.

Nakoniec k otázke o zmene klímy, znovu opakujem, vždy môžeme byť ambicióznejší. Avšak pre mňa bolo veľmi dôležité, že pán premiér Reinfeldt bol nedávno so mnou v L'Aquila, kde generálny tajomník OSN povedal, že sme lokomotívou sveta. Vždy môžeme mať viac ambícií, ale Európska únia vedie boj proti zmene klímy vo svete.

Nikto nie je ambicióznejší ako my, preto by som, samozrejme, očakával aspoň slovo uznania, pokiaľ ide o prácu, ktorú vykonala táto Komisia spolu s našimi členskými štátmi, pri predkladaní ambiciózných návrhov. Skúsme teraz presvedčiť ostatných, pretože my potrebujeme ostatných – pretože problém zmeny klímy nie je len európskym problémom, je to problém našej planéty. Som presvedčený, že s vašou podporou môžeme na konferencii v Kodani dosiahnuť úspech.

(potlesk)

Gunnar Hökmark (PPE). - (SV) Vážený pán predseda, ako Švéd som pyšný na to, že si môžem vypočítať priority švédskeho predsedníctva a som tiež pyšný, že tu môžem znovu privítať švédskeho premiéra.

Čelíme veľmi vážnym problémom. Máme v Európe za sebou 20 rokov úžasných, zázračných zmien a výsledkom toho je, že teraz máme ako predsedu Európskeho parlamentu jedného z prvých predstaviteľov hnutia za slobodu *Solidarność*. Sú to ideály ako demokracia, sloboda, zásady právneho štátu a trhová ekonomika, ktoré nám priniesli 20 rokov úžasného rozvoja.

Teraz žijeme v časoch zmien, ktoré nám priniesli nová zmluva, problém zmeny klímy, ktorý si vyžaduje jednotnú politiku schopnú globálneho dosahu, a hospodárska kríza. Preto je dôležité, aby sme mali predsedníctvo, ale aj parlament, ktorý je schopný zabezpečiť stabilitu, pokiaľ ide o verejné financie, vnútorný trh a prístup k obchodovaniu a cezhraničnému pohybu, ktoré nám pomôžu dostať sa z krízy.

Chcel by som túto perspektívu posunúť o krok ďalej. Rozhodnutia, ktoré teraz pripravujeme prostredníctvom švédskeho predsedníctva a v tomto Parlamente, budú určovať podobu, akú bude mať Európa a Európska únia po kríze – akú dynamiku budeme mať na finančných trhoch a akej dôvere a významnosti sa budú tešiť, a aký priestor budeme mať pre inovácie a podnikanie, pre investície a nové pracovné miesta.

Ak nám voľby do Európskeho parlamentu niečo ukázali, tak to, že občania Európy chcú menej byrokracie a predpisov, a viac otvorenosti – cez hranice a smerom do sveta. Práve táto otvorenosť bude kľúčová pre schopnosť Európy hrať rozhodujúcu úlohu pri podpore hodnôt, ktoré pred 20 rokmi začali meniť Európu a ku ktorým môžeme aj my prispieť vo svete.

(potlesk)

Marita Ulvskog (S&D). - (SV) Vážený pán predseda, rada by som najskôr poďakovala švédskemu premiérovi za jeho prezentáciu činností, ktorým sa chce on a jeho vláda venovať v nasledujúcich šiestich mesiacoch.

Vieme, že sa nachádzame v zložitej východiskovej pozícii. Kríza je hlboká. Ide o pracovné miesta, o dramaticky sa prehĺbujúce rozdiely, ide o generáciu mladých ľudí, ktorí nemajú šancu sa zamestnať a, samozrejme, ide o environmentálnu a klimatickú krízu.

Toto opisoval aj pán premiér Reinfeldt, ale jeho závery sú prekvapujúce. To, čo zdôraznilo švédske predsedníctvo ako hlavný problém, nie sú pracovné miesta alebo investície, ale skôr schopnosť členských štátov dodržiavať rozpočtovú disciplínu. Ako sa počet nezamestnaných v EÚ blíži k 27 miliónom, hlavný odkaz švédskeho predsedníctva je: rozpočtová disciplína. Toto nie je len chybné, ale aj znepokojujúce.

V tejto oblasti strana pána Reinfeldta – na rozdiel od toho, čo tu bolo povedané skôr – prichádza s balíkom ťažkopádnej historickej domácej politiky. Posledná konzervatívna švédska vláda priviedla Švédsko k hospodárskemu úpadku, a bola to sociálnodemokratická vláda, ktorá musela venovať 10 rokov naprávaniu našich verejných financií. Nemôžeme však dovoliť, aby chyby v domácej politike určovali program celej EÚ

v čase vážnej krízy. To, čo potrebujeme, sú veľké investície do pracovných miest, vzdelávania a ekologických zmien – a nie naordinovanie diéty anorektickému hospodárstvu pomocou rozpočtovej disciplíny.

John Monks, generálny tajomník Európskej konfederácie odborových zväzov, tiež vyjadril znepokojenie nad tým, že sociálny rozmer švédskeho predsedníctva dostal takú nízku prioritu. Väčšinou sú to len pekné slová, ako povedal pán Monks, a to je veľmi málo, pokiaľ ide o skutočné plány. Moja skupina má tiež takéto obavy, a zahŕňajú aj odborové práva zamestnancov, ako konštatoval Martin Schulz vo svojom prejave. Podmienky zamestnancov sa zhoršili po rozhodnutí vo veci Laval a po rozhodnutiach vo veciach Viking, Rüffert a Luxembursko. Ich práva boli oslabené.

To, čo chceme ja a naša skupina od švédskeho predsedníctva, je definitívny záväzok, že zamestnanci v EÚ dostanú späť svoje plné práva na odborové zväzy. Práva na odborové zväzy musia mať prednosť pred voľným pohybom. To musí byť úplne jednoznačné. Nechceme žiť v Európe, v ktorej sa kríza rieši rozpočtovou disciplínou a konfrontáciou. Chcela by som sa opýtať nového predsedu Rady, pána premiéra Reinfeldta, či je táto otázka vôbec zahrnutá do programu.

Marielle De Sarnez (ALDE). – (FR) Vážený pán predseda, čelíme dvom problémom. Prvým problémom je kríza. Ako všetci vieme, potrebujeme dôsledné a spoločné riešenie hospodárskej a sociálnej krízy, a teda plán obnovy Európy na zvýšenie investícií a podporu zamestnanosti. Európa musí dnes ukázať, že je pozornejšia a bližšie k svojim občanom, v čase keď musia čeliť problémom. Musí robiť viac pre tých, ktorých zasiahla kríza. Z tohto pohľadu je situácia naliehavá.

Druhým problémom je konečne nový model rozvoja, ktorý musí vziť z konca krízy. Musí to byť jednoduchší, spravodlivejší a udržateľnejší model, ktorý zabezpečí, aby financie slúžili reálnemu hospodárstvu, ktorý vytvorí nové formy solidarity medzi Európanmi, ktorý berie do úvahy sociálne a environmentálne problémy v medzinárodnom obchode a ktorý radikálne zmení naše vzťahy s najchudobnejšími krajinami sveta, a tu mám na mysli predovšetkým Afriku.

Okrem týchto dvoch problémov je tu aj demokratická požiadavka, ktorá sa týka procesu, za ktorý ste zodpovední vy, švédske predsedníctvo. Cecilia Malmströmová – ktorú tu dnes s radosťou vítam – vie lepšie ako ktokoľvek iný, že medzi Zmluvou z Nice a Lisabonskou zmluvou sú dôležité rozdiely, pokiaľ ide o menovací postup: na jednej strane jednoduchá väčšina a na druhej strane kvalifikovaná väčšina, na jednej strane menovanie a na druhej strane nominácia a rozdielny počet komisárov v závislosti od zmluvy. Ja vás teda skutočne žiadam, aby ste zabezpečili dodržiavanie ducha aj litery zmlúv. Toto patrí do vašej kompetencie a je to veľmi dôležité na zabezpečenie dôveryhodnosti našich inštitúcií. Vopred vám ďakujem.

Carl Schlyter (Verts/ALE). – (SV) Vážený pán predseda, blahoželám vám k vymenovaniu. V prvom rade by som chcel pochváliť vládu za jej skutočnú angažovanosť v otázke Baltského mora a dúfam, že tu dôjde k pokroku. Máte tiež mimoriadne dobrú rétoriku v otázke zmeny klímy. To, čo teraz, samozrejme, očakávam, je, že túto rétoriku uvediete do praxe. Často hovoríte, že Európa a Švédsko majú len malý podiel na emisiách produkovaných vo svete, ale ak sú členské štáty EÚ domovom len pre osem percent svetovej populácie a produkujú 30 percent emisií, potom je to aj naša zodpovednosť, aby sme brali veľkú časť práce v otázke zmeny klímy vážne. A v tejto oblasti mi tu chýbajú konkrétne informácie.

Čo mienite urobiť v otázke smernice IPPC o priemyselných emisiách? Čo mienite urobiť s nezákonnou ťažbou dreva? Ako budete postupovať v otázke noriem energetickej účinnosti pre budovy a ako budete riešiť situáciu, keď lietadlá nemôžu ďalej produkovať toľko emisií a zároveň sa chcú vyhnúť tomu, aby museli zaplatiť energetickú daň 14 miliárd EUR, ktorú majú zaplatiť?

Ďalej by som rád hovoril o Štokholmskom programe a dohode ACTA. Pokiaľ ide o dohodu ACTA, musíme zabezpečiť otvorenosť. Nemecký ústavný súd vyhlásil, že krajiny musia mať väčší vplyv, že parlamenty musia mať väčší vplyv. Potrebujeme otvorenosť pri rokovaní o dohode ACTA. Nemôžeme sa jednostranne presunúť k dohľadu. To isté platí o mojom rodnom meste a Štokholmskom programe. Nech sa stane názvom, ktorý sa spája s prechodom EÚ od úzkostnej paranoje k ľudským právam a slobodám a s posilnením azylového zákona a ochrany súkromia. Potom sa nám podarí postúpiť ďalej.

Vicky Ford (ECR). – Vážený pán predseda, chcela by som zablahoželať švédskemu predsedníctvu, že hospodárske problémy stanovila za svoje priority. Pokým pretrváva hospodárska neistota, naša schopnosť čeliť akýmkoľvek ďalším problémom je samozrejme zmenšená. Máte pravdu, keď si za prioritu dávate obnovu verejných financií. Mimoriadne vysoká úroveň verejného dlhu predstavuje veľkú a dlhotrvajúcu hrozbu, ktorá, ak jej nebudeme čeliť teraz, tu môže pretrvávajúť mnoho desaťročí. Ale ozdravovanie finančných

inštitúcií je tiež kľúčom k opätovnému získaniu dôvery spotrebiteľov a navráteniu hospodárskeho rastu, nehovoriac o peniazoch daňových poplatníkov.

Vo vašich prioritách hovoríte o potrebe dozorného rámca. Ja by som dodala, že jasné regulačné mechanizmy sú nevyhnutné. Toto úsilie je, ako všetci vieme, globálnym úsilím. Kapitál, talent a individuálne podnikanie sú veľmi premenlivé. Vyžadujú si použiteľný a jasne definovaný legislatívny harmonogram, stanovenie priorít v oblasti legislatívy a veľa konzultácií.

Vítam váš záväzok pracovať spolu s G20, pretože ak budeme v EÚ konať samostatne a jednostranne, riskujeme nielen to, že dlžníci a investori budú v konkurenčnej nevýhode, ale aj to, že sa priemyselné podniky presťahujú inde...

(Predseda prerušil rečníka.)

Eva-Britt Svensson (GUE/NGL). - (SV) Vážený pán predseda, najskôr by som vám chcela, samozrejme, zablahoželať k vášmu vymenovaniu za predsedu a zároveň vám poďakovať za zaujímavú výmenu názorov, ktorú sme mali počas obdobia volieb. Vážený pán premiér, dámy a páni, ďakujem vám za prednesenie programu predsedníctva. Som presvedčená, že pokiaľ ide o organizačnú stránku, švédske predsedníctvo bude veľmi úspešné, a že kompetentná švédska vláda sa o to vynikajúco postará.

Z politického hľadiska sa stotožňujem s názorom predsedníctva, že máme dve závažné krízy – hospodársku a klimatickú – a toto sú, samozrejme, najnaliehavejšie problémy. Kde je však analýza? Hospodárska kríza a klimatická kríza nám nespádli z neba. Tieto krízy majú svoj pôvod v politických rozhodnutiach. Toto je pozitívna vec, pretože to znamená, že tieto krízy môžeme tiež vyriešiť pomocou politických rozhodnutí – ale od predsedníctva nevidím nijaký náznak zmeny v jednotlivých politikách. Je to tá istá hospodárska politika, ktorá neberie do úvahy sociálne a environmentálne hľadisko.

To, čo ja a mnohí naši občania hľadáme v programe, sú práva zamestnancov, ktoré sa dostali do centra pozornosti po rozhodnutiach súdu, a sociálne otázky, na ktoré nedostávame žiadne odpovede. Takisto sme nepočuli nič o slávnej progresívnej politike rovnosti. Pokiaľ ide o Štokholmský program, hovorí sa, že prinesie bezpečnosť, ale v praxi to vyzerá tak, že sa tu vytvára štát „veľkého brata“, ktorý ohrozuje osobné súkromie. Nikdy nebudeme akceptovať obmedzenia práva na azyl alebo obmedzenia našich práv ako slobodných občanov navrhované v tomto programe. Potrebujeme ľudskú azylovú a imigračnú politiku.

Timo Soini (EFD). - (FI) Vážený pán predseda, dámy a páni, Švédsko vždy dodržiavalo ľudské práva a demokraciu.

Pred časom občania Švédska hlasovali proti zavedeniu eura a vy ste rešpektovali toto rozhodnutie, hoci vy sami ste boli za jeho prijatie. Preto je trochu zvláštne, že občania Írska majú teraz rýchlo znovu hlasovať o úplne rovnakej zmluve.

Rešpektovanie hlasu ľudu je pre severské krajiny a Švédsko typické. Želám vám veľa šťastia a úspechov pri riešení úloh, ktoré stoja pred vami. Dúfam, že budete rešpektovať hodnoty, ktoré sú vlastné škandinávskej demokracii: nie donucovaním, ale pomocou spolupráce.

Som veľmi rád, že ste spomenuli Baltské more, a ja vás v tejto otázke plne podporujem. Baltské more má ťažkosti – odumiera a potrebuje, aby sme ho zachránili. Severná dimenzia tu však veľa neurobila, a ja dúfam, že budete robiť veľa pre to, aby ste ju podporili, aj keď ste o tom nehovorili.

Hans-Peter Martin (NI). – (DE) Vážený pán predseda, potrebujeme revolúciu demokracie. Potrebujeme odvážnych demokratov a v tomto novom období naliehavo potrebujeme atraktívnu, demokratickú a skutočne efektívnu Európu.

Tvoriví umelci, a najmä nezávislí autori textov, budú mať za úlohu identifikovať hodnoty tejto novej Európy. Ich necenzurovaná predstavivosť bude schopná zatvoriť byrokratického ducha, ktorý sa snaží zničiť demokraciu, späť do fľaše. Napokon, skutočnou príčinou zrodu sociálnych zmien sú vzrušujúce nové myšlienky. Tí, ktorí môžu ponúknuť víziu nádeje, ktorá im umožní dostať sa do povedomia ľudí – Švédi boli v minulosti v tomto mimoriadne dobrí, a vzhľadom k tomu plne dôverujem mojej bývalej kolegyni Cecilii Malmströmovej – môžu tiež vzbudiť ich záujem o sociálnopolitické záležitosti.

Takto som zámerne formuloval posledný odsek v mojej novej knihe na začiatku tejto poslednej volebnej kampane, ktorá priniesla veľké zmeny a ktorá sa spája s veľkými nádejami, že najmä vy zo Švédska s vašou veľkou tradíciou demokracie a transparentnosti teraz rozpoznáte znamenia doby. Nielenže čelíme

hospodárskej kríze – a tu sa ukázala šikovnosť Švédov, lebo sa jej takmer úplne vyhli – ale musíme sa zaoberať aj dosť hrozivým posunom k pravici. Preto som silne presvedčený, že my demokrati sa musíme spolu postaviť za skutočnú transparentnosť a najmä musíme držať spolu v boji proti extrémnej pravici.

PREDSEDÁ: PÁN PITTELLA

podpredseda

Corien Wortmann-Kool (PPE). - (NL) Úprimne ďakujem za ambiciózne plány, ktoré ste stanovili na obdobie nasledujúcich šesť mesiacov. Môžem vám povedať, že vkladáme do vás veľké nádeje, pretože už od začiatku je o vás známe, že podporujete a presadzujete proces európskej integrácie a naše európske hodnoty. Je dôležité, aby riešenia, ktoré predkladáme, na ktorých vy pracujete a ktoré by nás mali vyvieť z hospodárskej krízy, posilnili naše sociálne trhové hospodárstvo.

Je tiež dôležité, aby tieto rozhodnutia neboli prospešné iba pre našich občanov dnes a zajtra, ale aby zabezpečili budúcnosť našim deťom. Je preto veľmi dôležité pokračovať vo vývoji smerom k trvalo udržateľnému hospodárstvu a odvráteniu klimatických zmien. Je veľmi pozitívne, že tomu vo svojom programe prikladáte takú vysokú prioritu. Úprimne dúfam, že vaše snahy v týchto oblastiach pomôžu zbližiť členské štáty a že počas príprav na konferenciu v Kodani sa vám podarí presvedčiť najväčších hráčov na svetovej scéne, aby skutočne zohrali svoju úlohu pri hľadaní riešenia súvisiaceho so zmenou klímy.

Vážený pán predsedajúci, sociálne trhové hospodárstvo je tiež veľmi dôležité pre udržateľný vývoj verejných financií, pretože deficit verejných prostriedkov vedie k zaťaženiu budúcich generácií. Je preto veľmi dôležité rešpektovať Pakt stability a rastu a je tiež dobré, že ste to povedali tak dôrazne.

Vážený pán predsedajúci, je to ironické, ale finančná kríza priblížila Island k Európskej únii. Verím, že švédske predsedníctvo je ústretové k ambíciám Islandu, ale zároveň dôsledné, a zabezpečí, aby Island splnil prístupové požiadavky a záväzky týkajúce sa európskych právnych predpisov a voči členským štátom.

Hannes Swoboda (S&D). - (DE) Vážený pán predsedajúci, pán premiér, dúfam, že mi v tejto súvislosti dovoľte hovoriť predovšetkým s pánom Bildtom, lebo na začiatku by som sa chcel dotknúť otázky rozšírenia, hlavne smerom na Balkán.

Spomenuli ste, že tento proces rozširovania bude pomalší, ako by si želela väčšina ľudí na oboch stranách. Je však veľmi dôležité, aby sme vyslali jasné signály. Očakávam, že švédske predsedníctvo pomôže hlavne občanom juhovýchodnej Európy prekonať problémy, ktorým v súčasnosti čelia, vrátane medzivládnych problémov, aby mohli veriť, že cesta do Európy nebude zablokovaná, ale že pokrok pri uskutočňovaní tohto cieľa bude pokračovať, aj keď to bude trvať trochu dlhšie. Tieto štáty však musia prirodzene zabezpečiť primerané prípravy.

Po druhé, rád by som sa vyjadril k ďalšej problematike, ktorú ste spomenuli. Ide predovšetkým o otázku reštrukturalizácie hospodárstva a spojenie hospodárskej politiky a životného prostredia. Ako sme už povedali, máme v tomto našu plnú podporu. Domnievam sa, že je to dôležitá úloha pre Európu. Je pravdou, že v tejto oblasti stojíme na čele, máme však stále pred sebou ešte veľa práce. Súčasne však rastie nezamestnanosť. Úroveň nezamestnanosti, ktorá je momentálne v Európe, ešte nedosiahla maximum. Nanešťastie, ešte bude rásť.

Je preto mimoriadne dôležité spomenúť aj iný rozmer, sociálny rozmer. Lebo iba ak ľudia budú cítiť, že ich sociálne potreby a požiadavky sa berú vážne, dostaneme širokú podporu pre ekologickú reštrukturalizáciu hospodárstva.

Hlavne v škandinávskych krajinách je veľa dobrých príkladov aktívnej politiky pracovného trhu. Európska únia ani jednotlivé členské štáty nedokážu vytvoriť pracovné miesta, môžu však ľuďom, ktorí stratili prácu, pomôcť nájsť si novú čo najskôr. To je naša predstava sociálnej Európy, toto je aktívna politika pracovného trhu, ktorú potrebujeme v každom členskom štáte. Európska únia a hlavne Rada musí o tom vyslať jasný odkaz. Ekologická reštrukturalizácia hospodárstva jednoznačne povedie k zníženiu nezamestnanosti a nie k jej zvýšeniu. To je presne to, o čo žiadame.

Olle Schmidt (ALDE). - (SV) Vážený pán predsedajúci, pán úradujúci predseda Rady, som rád, že vás tu vidím! V tomto turbulentnom období stojí pred nami veľa náročných úloh: vážna hospodárska kríza, neistota v súvislosti s Lisabonskou zmluvou a rokovania pred klimatickou konferenciou v Kodani. Máte pred sebou obrovské množstvo práce.

Vážený pán premiér, dovoľte mi spomenúť niekoľko dôležitých bodov. Aj vy musíte presvedčiť svojich kolegov v Rade, že protekcionizmus je odsúdeniahodný. Sila EÚ spočíva v otvorených hraniciach a voľnom obchode. Štátne dotácie na záchranu automobilového priemyslu nie sú riešením. Finančná kríza volá po novom svetovom poriadku. Nariadenia však musia byť vyvážené, ale nie nadmerné. Na jeseň tohto roku, ako už niektorí z vás spomenuli, sa EÚ musí priblížiť o ďalší krok k dôveryhodnej azylovej politike. Politika v oblasti energetiky, presne ako už niektorí povedali, si vyžaduje realizmus aj solidaritu. Už žiadne nové plynové krízy, žiadna jednostranná závislosť. Dôležitou otázkou vo volebnej kampani bol internet. Švédsko nesie veľkú zodpovednosť za úspešné zrealizovanie projektu známeho ako balík Telecom. Právne pravidlá sa musia uplatňovať aj vo virtuálnom svete.

Veril som, že počas tohto zasadania Parlamentu schválime menovanie Josého Manuela Barrosa do funkcie predsedu Komisie na obdobie ďalších piatich rokov. Je mi veľmi ľúto, ale teraz sa tak nestane. EÚ si teraz nemôže dovoliť strácať čas na inštitucionálne mocenské zápasy. Teraz je čas na politické vodcovstvo a razanciu.

Euro potvrdilo svoju silu. Kedy bude podľa pána premiéra Švédsko pripravené stať sa plnoprávnym členom EÚ a mať tiež euro vo svojich peňaženkách? Ďakujem a ako hovoríme v našej strane: veľa šťastia!

Satu Hassi (Verts/ALE). - (FI) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, Švédsko má teraz vo svojich rukách obrovskú zodpovednosť za budúcnosť ľudstva. Pán premiér Reinfeldt, hovorili ste celkom správne o klimatickej kríze.

Vieme, že technológia, ktorú budeme potrebovať v priebehu nasledujúcich desaťročí, existuje a že je dostupná za primerané ceny. Najväčším problémom však je, že ochrana klímy predstavuje mimoriadne náročnú úlohu pre spoluprácu ľudí. Nanešťastie, prebiehajúce rokovania skôr pripomínajú kombináciu hry na skrývačku a pretekov v blahoželaní si k vlastným výsledkom.

Európska únia musí byť odvážna pri predkladaní návrhov týkajúcich sa nielen zníženia emisií EÚ, ale aj pri presadzovaní princípu rozdelenia nákladov, na základe ktorého všetky priemyselné krajiny uskutočňujú znižovanie emisií v súlade s usmerneniami Medzivládneho panelu pre klimatické zmeny. Najdôležitejšie je, že dosahujeme ciele pre zníženie emisií stanovené na rok 2020. Po druhé, musíme si uvedomiť, že rozvojové krajiny nebudú schopné prispôbiť sa systému zodpovedajúcich emisných limitov, pokiaľ im nebudeme poskytovať finančnú pomoc na novej úrovni. EÚ by mala byť v pozícii, kedy bude môcť dávať takéto návrhy.

Ryszard Antoni Legutko (ECR). - (PL) Vážený pán premiér, pozorne sme si vypočuli váš prejav a radi by sme vyjadrili nádej, že najdôležitejšie body programu budú úspešne uvedené do platnosti.

Rád by som však upriamil pozornosť na tri dôležité úlohy. Prvou z nich je európska solidarita, ktorá je mimoriadne dôležitá v období finančnej krízy. Nemôžeme dovoliť, aby vznikli situácie, v ktorých sa s jednotlivými európskymi krajinami nebude rovnako zaobchádzať. Nemôžeme pripustiť situáciu, v ktorej majú niektorí možnosť dotovať svoj bankový sektor a iní sú odsudzovaní za snahu posilniť svoj lodiarsky priemysel. To nie je solidarita, to je pokrytectvo.

Po druhé, sme radi, že Stratégia pre Baltské more je jednou z priorít švédskeho predsedníctva. Je to dôležitá oblasť spolupráce na makroregionálnej úrovni. Baltský ekosystém by sa mal chrániť pred škodlivými zásahmi, akým je napríklad veľmi nebezpečný a finančne absurdný projekt Nord Stream. Mali by sme tiež spomenúť potrebu diverzifikácie energetických zdrojov.

Po tretie, pamätajme na to, že Moskva sa neobmedzuje iba na zatváranie kohútika, ako to už zistilo Gruzínsko. Dúfam, že keď Švédsko prevezme vedenie Európskej únie na obdobie nasledujúcich šesť mesiacov, bude také rozhodné ako pán minister Bildt, ktorý odsúdil ruskú agresiu voči Gruzínsku. Som presvedčený, že švédske predsedníctvo tieto úlohy zvládne. Môže počítať s našou podporou.

Morten Messerschmidt (EFD). - (DA) Vážený pán predsedajúci, pri čítaní pracovného programu švédskeho predsedníctva ma zarazili dve veci. Prvou sú všetky sľuby o tom, ako sa EÚ použije na vytvorenie lepšie fungujúceho hospodárstva s cieľom vyriešiť problémy klímy a iné problémy. Nie je tam však ani slovo o problémoch, ktoré EÚ vytvára – problémy, ktoré EÚ vytvorila na našich pracovných trhoch, problémy, ktoré EÚ vytvorila v oblasti rybolovu, v našom hospodárstve, v súvislosti s bojom proti trestnej činnosti a mohol by som pokračovať ďalej. Prvá zásadná vec, ktorú spozorujete pri čítaní pracovného programu švédskeho predsedníctva je, že EÚ predstavuje iba riešenia a že EÚ nie je problém. Hovorí to viac o švédskom predsedníctve ako o EÚ. Druhou vecou je, že tam nie je ani zmienka o skutočnosti, že 2. október bude jedným z najvýznamnejších dní v celej histórii EÚ a že tento deň bude počas švédskeho predsedníctva. Hovorím,

samozrejme, o druhom referende. V programe nie je ani zmienka o tom, ako švédske predsedníctvo zabezpečí, aby takzvané záruky, ktoré boli poskytnuté írskym občanom, boli aj za také považované. Niekoľkokrát sme už videli, ako boli ľudia oklamaní, v súvislosti s referendum alebo demokraciou. Čo mieni urobiť švédske predsedníctvo, aby zaistilo, že sa to už nebude opakovať?

Werner Langen (PPE). - Vážený pán predsedajúci, pán úradujúci predseda Rady, pán predseda Komisie, rád by som privítal predstaviteľov Švédska a zároveň im zablahožela k tomu, že si po dlhšej dobe napokon našli cestu do Európy, ako to spomenul ministerský predseda. S veľkým potešením zisťujeme, že obyvatelia Švédska patria v súčasnosti medzi najlepších Európanov.

Predstavili ste svoj program a je veľmi ambiciózny. Rád by som sa vás však opýtal, či Švédsko bude mať odvahu podniknúť kroky na zavedenie eura, predovšetkým po skúsenostiach s krízou na finančnom trhu. Obzvlášť, ako ste sami uviedli, musí byť v súlade s Paktom stability a rastu (PSR). Samozrejme, nemáte žiadnu výnimku typu opt-out, ako napríklad Spojené kráľovstvo a Dánsko, a už teraz spĺňate všetky podmienky. Budete mať počas vášho predsedníctva odvahu ďalej stabilizovať Európu a stať sa členom eurozóny?

Pán premiér, súhlasím s tým, že preferuje politiku v oblasti klímy a stratégie pre oblasť Baltského mora, ale pokiaľ ide o váš program v písomnej podobe, mám jednu prosbu. Prosím, venujte viac pozornosti, ako uvádzate, boju proti finančnej kríze. Žiadny z ostatných projektov nebude mať šancu, ak sa kríza na finančných trhoch a v hospodárstve čo najskôr nevyrieši. Na tento účel potrebujeme jasné pravidlá. Nie je postačujúce, ak mesto Londýn opäť raz určí smer. V oblasti sociálneho trhového hospodárstva potrebujeme jasné pravidlá, pretože trhové hospodárstvo nemôže fungovať bez pravidiel a nedočká sa väčšinovej podpory. Hoci váš program plne podporujeme, myslíme si, že by ste mali ešte raz zvážiť návrh, či by ste nemali priradiť vyššiu prioritu záležitosti prekonávania krízy na finančnom trhu ako doteraz. Veľmi pekne vám ďakujem a prajem veľa šťastia v neľahkom období veľkých zmien.

(potlesk)

Juan Fernando López Aguilar (S&D). – Vážený pán predsedajúci, pán úradujúci predseda Rady, všetci sme si s veľkým záujmom a uznaním vypočuli program švédskeho predsedníctva. Jeho jasnými prioritami sú hospodárstvo a energetika, pretože prioritou Európskej únie je pomôcť znovu naštartovať hospodárstvo a vytvoriť nové pracovné príležitosti, znížiť nezamestnanosť a uistiť sa, že stretnutie, ktoré sa má konať v decembri tohto roku v Kodani, bude úspechom.

Rád by som však upozornil na politický, občiansky a demokratický cieľ, ktorým je nahradiť Haagsky program programom, ktorý bude pomenovaný podľa hlavného mesta Švédska: Štokholm. Program v sebe spája úspechy posledných piatich rokov v oblasti slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, ktoré boli významné z hľadiska harmonizácie, vzájomného uznania a zásady dôvery vo vzťahu k základným právam a právnej ochrane, ale takisto vo vzťahu k aktívnej spolupráci.

Vyzývam vás, aby ste boli v tejto oblasti ambiciózny: v prvom rade, z vecného hľadiska, ako aj vo všetkých oblastiach súvisiacich s riadením vonkajších hraníc, prisťahovalectvom, azylom, utečencami a bojom proti nelegálnemu obchodovaniu, organizovanému zločinu a terorizmu. Je jednoduché smerovať k reakcionárskym pozíciám, ktoré sú v rozpore so základnými právami, ktoré by mali Európsku úniu odlišovať, a s ktorými sa Švédsko tak často spája ako krajina rešpektujúca transparentnosť a demokratické zásady.

Po druhé vás vyzývam, aby ste boli ambiciózni aj z formálneho hľadiska, pretože švédske predsedníctvo s najväčšou pravdepodobnosťou uvoľní cestu pre Lisabon. To v prvom rade znamená, že už sa neobjaví dvojité procedurálny rámec tretieho a prvého piliera, ktorý je často zavádzajúci. Avšak najpodstatnejším prínosom bude, že Parlament bude mať väčšiu pôsobnosť v oblasti monitorovania legislatívnych iniciatív, ktoré švédske predsedníctvo zavádza ako súčasť Štokholmského programu.

Znamená to, že čo sa doteraz považovalo za nedostatok Bruselu alebo Rady, bude aj zodpovednosťou Parlamentu.

Lena Ek (ALDE). - (SV) Vážený pán predsedajúci, prirodzene, som spokojná a hrdá, keď vidím svoju vládu vo švédskom predsedníctve a taktiež si myslím, že program obsahuje mnoho z toho, čo sa považuje za dobré riešenie pre klímu, pracovné miesta, finančnú krízu, konferenciu v Kodani, stratégiu v oblasti Baltského mora, politiku Spoločenstva, rozšírenie, Island, Chorvátsko, Turecko atď. Avšak vidím ďalšiu záležitosť, ktorá je dôležitá pre budúcnosť: a to otvorenú Európu, súkromie a slobodu prejavu.

Dnes sa ministri stretli v Štokholme, aby prediskutovali Štokholmský program. Pozitívnym bodom je stratégia pre právne predpisy, ktoré majú byť teraz vypracované. Na niektoré časti návrhu sa dlho čakalo: Konečne

sa uskutoční ratifikácia Európskeho dohovoru o ľudských právach (EĐP), a dúfam, že takisto o právach detí a obetí zločinu. Môžeme dosiahnuť niečo skutočne dobré, ale takisto existujú určité nevýhody, konkrétne hrozba pre otvorenú spoločnosť, ktorú Štokholmský program obsahuje.

Hrozby pre našu otvorenú spoločnosť musia byť zažehnané prostredníctvom metód otvorenej spoločnosti. Niektoré body Štokholmského programu nie sú liberálne, ale ani humánne, ani prezieravé. Všímajúc si našu dopravu, hromadné uchovávanie osobných údajov a systematické zaznamenávanie ekonomických transakcií taktiež nie je liberálne, ani tolerantné alebo prezieravé. Dovoľme Štokholmu, aby sa postavil za otvorenosť, slobodu a toleranciu, nie registráciu, dozor a neznášanlivosť. Okrem toho som presvedčená, že naša práca v Štrasburgu sa musí ukončiť.

Predseda júci. – Predtým ako odovzdám slovo pánovi Stolojanovi, rád by som privítal nášho hosťa, dieťa, ktoré sedí v kresle 505. Obzvlášť ma teší, keď vidím, že aj deti sa zaujímajú o európske záležitosti a prichádzajú do našich inštitúcií, pretože je dôležité už od útleho veku vyrastať ako Európan.

Theodor Dumitru Stolojan (PPE). – (RO) Prajem švédskemu predsedníctvu veľa úspechov a som presvedčený, že stanovené priority sú tým, na čo sme čakali. Nasledujúcich šesť mesiacov bude pre občanov Európy a Európsku úniu rozhodujúcich. Sú rozhodujúce s ohľadom na skutočnosť, či sa naše krajiny spamätajú z hospodárskej krízy na budúci rok alebo na druhej strane, či bude nad naším hospodárstvom aj naďalej visieť veľký otáznik.

Predkladá sa mnoho návrhov a nových programov. Ja si však myslím, že nastal čas, aby sme posúdili, aký vplyv má program na oživenie ekonomiky, ktorý na začiatku roka spustila Európska komisia, ak vôbec nejaký má; a takisto, aby sme sa bližšie oboznámili s rozpočtom Európskej únie na tento rok a zistili, ktoré činnosti boli pozastavené a aké zdroje môžeme naďalej využívať na zavedenie nových opatrení.

Naplánovali sme taktiež investičné projekty pre sektor energetiky, na ktoré nám už bola schválená suma v hodnote okolo 3 miliárd EUR. Budeme musieť prijať špecifické opatrenia na zrealizovanie týchto projektov. Rád by som poďakoval pánovi predsedovi Barrosovi za to, že mimoriadne prispel k spusteniu projektu Nabucco.

Na záver by som bol rád, keby ste si pamätali politický záväzok Európskej únie voči ostatným krajinám, ktoré úspešne vstúpili do Európskej únie.

Proinsias De Rossa (S&D). - Vážený pán predsedajúci, neprekonáme hlbokú finančnú a ekonomickú krízu, ani krízu v oblasti zamestnanosti alebo klímy ako nezávislé protekcionistické národné štáty. Bez Európy a eura sme stratení, a nebudeme schopní pokračovať ako únia, aj keď nič nebolo vykonané nesprávne, až na pár nenásytných bankárov: rozpočtová disciplína problém nevyrieši.

Systém je narušený a musí byť dôkladne zreformovaný. Finančné inštitúcie už odmietajú prijať nariadenia, ktoré sú potrebné, aby sme predišli náhlemu zrúteniu systému. Potrebujeme viac integrácie našej sociálnej a hospodárskej politiky a politiky v oblasti energie a ochrany klímy s cieľom podpory zotrvania v pracovnom pomere a vytvárania dôstojných pracovných a životných podmienok. Potrebujeme, aby na decembrovom samite o klimatických zmenách nastal významný prelom. Viac ako inokedy teraz potrebujeme opätovné a bezprostrednejšie zverenie rozvojových cieľov tisícročia. Pán úradujúci predseda Rady, ľutujem, že ste nepožadovali okamžité zrušenie obklúčenia Gazy alebo že ste nevyslovili pranie obnoviť nastolenie mieru spoločne s prezidentom Obamom.

Ako poslanec z Írska by som rád pripomenul Parlamentu, že politická irónia je črtou, ktorá je viac hodnotená v Írsku. Jonathan Swift, autor *Guliverových ciest*, raz navrhol britskej vláde spôsob vyriešenia problému chudoby v Írsku, ktorým bolo povzbudenie, aby sme jedli svoje deti. No, nemyslím si, že obyvatelia Írska by sa od srdca nezasmiali na historickej irónii Strany za nezávislosť Spojeného kráľovstva, ktorá navrhla prísť do Írska a viesť volebný boj za nezávislosť Spojeného kráľovstva od Európskej únie. To by bolo teda niečo, vidieť pána Nigela Faragea oblečeného vo vlajke Veľkej Británie a v klobúku škriatka, ruka v ruke s Gerrym Adamsonom, bývalým vodcom IRA, a s Joeom Higginsom, mojim kolegom tu hore za mnou, každý so svojím vlastným navzájom si odporujúcim programom, ako požadujú nehlasovať za Lisabonskú zmluvu. Som presvedčený, že občania Írska by zareagovali rovnako, ako keď povedali predstaviteľom politickej strany Libertas: strážte sa!

(potlesk)

Marietta Giannakou (PPE). - (EL) Vážený pán predsedajúci, program švédskeho predsedníctva v skutočnosti nezahŕňa všetky dôležité otázky, ktoré súvisia s našou dobou, súčasnou aj budúcou.

Začnem s recesiou. Predpokladám, že švédske predsedníctvo sa bude musieť touto otázkou zaoberať hlbšie. Sociálne trhové hospodárstvo potrebuje investície do reálnej ekonomiky a nie iba do finančných produktov, ako sú tie, ktoré nás dostali do situácie, v akej sa dnes nachádzame.

Problematika klímy a trvalo udržateľného rozvoja, ktorá zahŕňa aj sociálny rozvoj, ako aj otázky týkajúce sa práce sú, samozrejme, mimoriadne dôležité. Aj v tomto prípade sú však potrebné skutočné investície do hospodárstva spolu s lepšou kontrolou. V Európe nepotrebuje trhové hospodárstvo, ktoré sa snaží prikloniť k zásade nezasahovania štátu v rámci hospodárskeho liberalizmu.

Problematika kriminality, vnútorných vecí a spravodlivosti nás všetkých skutočne zaujíma. Organizovaný zločin už určite nie je tým, čím býval kedysi, a určite súvisí s terorizmom a každou formou nezákonnej činnosti. Preto si vyžaduje odlišný prístup.

Podľa mňa je najdôležitejšie, aby sme v súvislosti s veľkým počtom prisťahovalcov z tretích krajín preskúmali aj to, či bola rozvojová politika Európskej únie skutočne úspešná a v ktorej oblasti, inými slovami musíme reálne zhodnotiť a preskúmať, čo sa mohlo alebo malo zmeniť s cieľom riešiť nezákonné prisťahovalectvo správnym spôsobom, pretože v skutočnosti riešime problémy ľudí a nie iba politické alebo správne akty.

Program švédskeho predsedníctva je skutočne veľmi ambiciózny, najmä pokiaľ sa okrem iného týka transatlantického dialógu. Pokiaľ však ide o túto problematiku, je potrebné preskúmať aj to, či je výhodné zaoberať sa v prípade Európskej únie touto otázkou výlučne z hľadiska rozvoja a v prípade Spojených štátov výlučne z hľadiska bezpečnosti.

Ivari Padar (S&D). - (ET) Dámy a páni, ako zástupca Estónska, jedného zo susedov Švédska, s ktorým ho spája Baltské more, by som rád upozornil na jednu z priorit predsedníctva, konkrétne na stratégiu pre oblasť Baltského mora. Táto stratégia, ktorá začala s aktívnou účasťou môjho kolegu Toomasa Hendrika Ilvesa, sociálneho demokrata z predchádzajúceho parlamentného obdobia, ktorý je v súčasnosti estónskym prezidentom, je veľmi dôležitá pre celú Európu a rád by som poďakoval predsedníctvu za to, že túto stratégiu zaradilo medzi svoje priority.

Tiež je dobrým príkladom toho, ako môžu iniciatívy navrhnuté poslancami dosiahnuť konkrétne výsledky. Chcel by som vyzvať švédske predsedníctvo na implementáciu stratégie pre oblasť Baltského mora, na čo sa teraz vyskytla veľmi dobrá príležitosť. Na to, aby sme túto stratégiu mohli uskutočniť, musíme zabezpečiť finančné prostriedky do rozpočtového riadku, ktorý je v súčasnosti v rozpočte EÚ prázdny. Dúfam, že počas švédskeho predsedníctva bude táto stratégia v Európskej rade prijatá. Pre mňa sú však dôležité dve ďalšie oblasti: ako bývalý minister financií považujem za veľmi dôležité riešenie hospodárskej krízy a zavedenie transparentnosti do finančného odvetvia... *(Prejav bol prerušený.)*

PREDSEDÁ: PÁN BUZEK

Predseda

Arturs Krišjānis Kariņš (PPE). - (LV) Vážený pán predseda, pán Barroso, pán Reinfeldt, predovšetkým by som chcel švédskej vláde zablahoželať k cieľom, ktoré si určila pre svoje predsedníctvo. Toto nie je ľahká doba pre Európu; je plná problémov. Chcel by som upozorniť na jednu z mnohých priorit, ktoré si Švédsko určilo pre svoje predsedníctvo, na Európsku stratégiu pre oblasť Baltského mora a konkrétne na časť, ktorá sa týka energetickej bezpečnosti. Spoločná bezpečnosť európskeho trhu s energiou nebude možná, pokiaľ budú v Európe existovať rozdelené a navzájom izolované trhy s elektrickou energiou aj s plynom. Z historických dôvodov je tento problém zreteľný najmä v oblasti Baltského mora. V Európskej únii potrebujeme spoločnú energetickú politiku, aby sme mohli vyriešiť tento problém a rozložiť riziko súvisiace s dodávkami energie. Základnými kameňmi tejto politiky nesmú byť len energetická účinnosť a obnoviteľné zdroje, ale aj vytvorenie spoločného trhu s elektrickou energiou a plynom vrátane prevádzkových prepojení. Stratégia Európskej únie pre oblasť Baltského mora je krok správnym smerom. Cieľom tejto stratégie je postupne spojiť trhy s energiami v regióne, vyriešiť nedostatky v prepojeniach a vytvoriť mechanizmy spoločného trhu. V dôsledku sovietskej okupácie zostal v oblasti Baltského mora rozdelený a čiastočne izolovaný trh, čo zvyšuje riziko našich dodávok energie. Našou úlohou do budúcnosti je zmeniť túto situáciu, a tým posilniť našu spoločnú energetickú bezpečnosť. Švédskemu predsedníctvu želim veľa šťastia pri účinnom začatí riešenia tejto dôležitej úlohy. Ďakujem vám za pozornosť.

Åsa Westlund (S&D). - (SV) Vážený pán predseda, pán premiér, ak chceme dosiahnuť dobrú dohodu o medzinárodnej klíme, musíme počúvať aj ostatné krajiny. Ak ich budeme počúvať, zistíme, že je potrebné predovšetkým to, aby EÚ a ostatné krajiny prijali väčšiu zodpovednosť za zníženie úrovne emisií vo svojich

krajinách, a po druhé, aby EÚ a iné priemyselne vyspelé krajiny konkrétne stanovili, ako budú ekonomicky prispievať na prácu v oblasti klímy v chudobnejších krajinách.

Skutočnosť, že švédska vláda doteraz pracovala proti tomu, bohužiaľ, znížila možnosť dosiahnuť v Kodani dobrú dohodu. Rada ministrov si to tiež musí uvedomiť, a preto by som chcela položiť dve otázky. Je švédske predsedníctvo pripravené prispieť k dobrej dohode o medzinárodnej klíme výrazným znížením úrovne emisií EÚ na domácej pôde? Kedy plánuje predložiť konkrétne návrhy na financovanie práce v oblasti klímy v chudobných krajinách?

Tunne Kelam (PPE). - Vážený pán predseda, chcel by som zablahoželať švédskemu predsedníctvu k tejto historickej príležitosti viesť EÚ k vykonávaniu ustanovení Lisabonskej zmluvy.

Chcel by som vysloviť tri poznámky. Po prvé je mimoriadne dôležité, aby bola nová Komisia čo najskôr funkčná. Neistota inštitúcií sa nemôže použiť ako ospravedlnenie za oneskorené vytvorenie novej Komisie. Tieto dôvody sú naozaj pokrytecké. Teraz viac ako kedykoľvek predtým potrebujeme silnú, nezávislú a inovatívnu Komisiu, aby sme sa dostali z tejto hospodárskej krízy a vytvorili nové pracovné miesta.

Po druhé by som chcel švédskemu predsedníctvu odporučiť, aby prevzalo vedenie pri implementácii stratégie pre oblasť Baltského mora, ktorá začala z podnetu Európskeho parlamentu. Rozpočtový riadok osobitne určený v rozpočte EÚ na túto stratégiu je však stále prázdny. Nemôžeme očakávať, že ekologická situácia v oblasti Baltského mora sa pozitívne zmení len na základe toho, že sa budeme spoliehať na projekty určené konkrétne na tento účel. Určite je potrebná aj koordinovaná podpora z rozpočtu EÚ.

Po tretie, pre Estónsko je dôležitý Štokholmský program. Mal by tiež obsahovať program na využívanie moderných informačných technológií. Zaujímalo by ma, či by zriadenie agentúry na prevádzkové riadenie rozsiahlych informačných systémov v priestore slobody, bezpečnosti a spravodlivosti pomohlo pri implementácii tejto stratégie.

Alf Svensson (PPE). - (SV) Vážený pán predseda, blahoželám vám k vymenovaniu. Chcel by som tiež poďakovať Fredrikovi Reinfeldtovi za vynikajúce zhodnotenie a výnimočnú správu. Všetci teraz očakávame dosiahnutie veľkých úspechov v Kodani, hoci je tiež potrebné zdôrazniť, že to bude konferencia na medzinárodnej úrovni. Očakávania sú skutočne veľké, trúfam si však povedať, že ak nebudú všetky skupiny spokojné s výsledkom, nebude to koniec sveta.

Prirodzene, dôraz sa tu kladie na hospodársku krízu. Pozornosť vždy získajú veľké skupiny, veľké spoločnosti. Chcel by som zdôrazniť, že pokiaľ sa diskutuje o finančných otázkach, nemalo by sa zabúdať ani na malých, verných subdodávateľov. Rád by som tiež zdôraznil špecifické hodnoty stratégie pre oblasť Baltského mora. Domnievam sa, že stratégia pre oblasť Baltského mora by mohla zvýšiť oprávnenosť celej EÚ. Najväčšie vnútrozemské more Európy sa môže a musí zachrániť. Stratégia pre oblasť Baltského mora tiež môže pomôcť kontrolovať vývoj v oblasti kriminality a nezákonného obchodovania. Toto je tiež dôležitá problematika v oblasti životného prostredia, o ktorej by ste mohli povedať, že si vyžaduje vlastnú konferenciu v Kodani.

Som rád, že do programu je zahrnutá práca týkajúca sa riešenia otázky hraníc medzi Chorvátskom a Slovinskom a že sa rieši aj otázka Cypru. Všetci ich netrpezlivo očakávame. Verím, že všetci sa v EÚ postupne dočkáme rozšírenia severskej oblasti o Island a v pomerne blízkej budúcnosti si viem predstaviť aj prístupenie Nórska.

Prezident Barack Obama mal nedávno v Afrike pozoruhodný prejav o Afrike. Mám dôvod tvrdiť, že Švédsko môže byť hrdé na svoju prácu, a dúfam, že aj v budúcnosti budeme môcť kráčať so vztyčenou vlajkou solidarity.

Ivo Belet (PPE). - (NL) Domnievam sa, že my a európsky projekt stojíme na skutočnej križovatke. Lisabonská zmluva, konferencia o zmene klímy v Kodani a energický prístup k riešeniu finančnej a hospodárskej krízy sú tri dôležité otázky, ktorými sa budete musieť v najbližších šiestich mesiacoch zaoberať. Ak sa nám podarí dopracovať sa v nich k úspešným záverom, pre Európu by to mohlo znamenať skutočne výrazný pokrok.

Nepochybne si uvedomujete, že veľká väčšina poslancov je pripravená podporiť túto cestu a chcel by som vás naliehavo a vtípne vyzvať, aby ste nechali kritikov a nespokojencov, nech sa realizujú na maličkostiach. Nedovoľte im, aby vás odvedli od vášho cieľa, vášho úmyslu. Myslím si, že je potrebné sústrediť sa na podstatné veci.

Dovoľte mi, aby som zdôraznil ešte jednu vec, pán premiér Reinfeldt. Veľmi dôležité je, aby sme sa sústredili na jednu z hlavných priorít, konkrétne na iniciatívny plán zameraný na budúcnosť automobilového priemyslu

v Európskej únii. Domnievam sa, že sme doteraz nemali taký iniciatívny plán alebo aspoň že nebol dostatočne iniciatívny, a myslím, že v tom budete s nami súhlasiť. Určite nie je príliš neskoro. Plán záchrany firmy Opel beží na plné obrátky a svet ani Európa sa nezaviazali démonom protekcionizmu. Tí dviemu pod povrchom a švédsku spoločnosť je nimi ovplyvnená tak ako my v Belgicku alebo ľudia vo Francúzsku, Nemecku či na Slovensku. Sme všetci na jednej lodi.

K tomuto problému je potrebné pristupovať skôr koordinovane, než prístupom každý za seba, so vzájomnou solidaritou a bez toho, aby sme si chceli navzájom pristrihnúť krídelká. Vážený pán predseda, myslím si, že máte jedinečnú príležitosť spolupracovať na tejto veci s predsedom Komisie – to tiež vysiela jasný signál Komisii – na vypracovaní spoločného plánu, spoločného plánu týkajúceho sa, pán Barroso, budúcnosti našich automobilových závodov, ktorý by ich usmerňoval v 21. storočí.

Veríme, že výroba energeticky účinných a ekologických automobilov sa môže realizovať v existujúcich montážnych závodoch automobilov, a spoliehame sa na vás, pán Barroso a pán Reinfeldt, že ste v tom na našej strane.

Csaba Sógor (PPE). – (HU) Podľa nás je Švédsko synonymom Európy. Táto krajina je domovom prosperity, bezpečnosti a slobody. Otázky ľudských práv a slobôd sú tu rovnako dôležité ako obavy týkajúce sa hospodárstva či zmeny klímy. Máme tu ale aj parlament jedného členského štátu EÚ, ktorý 30. júna 2009 prijal jazykový zákon, ktorý stanovuje, že ak niekto, a týka sa to aj vás všetkých, nazve hlavné mesto tohto štátu iným názvom ako jeho názvom v úradnom jazyku tohto štátu, teda Bratislava, a použije jeho nemecký názov, Pressburg, alebo maďarský názov, Pozsony, mohol by skončiť aj tak, že bude musieť zaplatiť pokutu 5 000 EUR. V dôvodovej správe k pozmeňujúcemu a doplňujúcemu návrhu k tomuto jazykovému zákonu sa uvádza, že ochrana národného jazyka stojí v určitých prípadoch nad slobodou slova a právom na súkromie. Európska únia, ktorá prijíma takéto zákony, už nie je Európou slobody. Žiadam švédske predsedníctvo, aby urobilo všetko, čo je v jeho silách, pre to, aby sa tento zákon zrušil a aby ho hlava štátu Slovenska nepodpísala.

Kinga Göncz (S&D). – (HU) Rada by som upriamila vašu pozornosť na dve z priorít švédskeho predsedníctva, ktoré som s radosťou uvidela na tomto zozname. Prvou z týchto priorít je jasný odmietavý postoj voči diskriminácii, rasizmu, antisemitizmu, xenofóbii a homofóbii. Myslím si, že dôležitosť tejto otázky zvýrazňuje hlavne skutočnosť, že sme videli, akú jasnú podporu mala extrémna pravica v niekoľkých európskych krajinách počas volieb do Európskeho parlamentu. Z tohto dôvodu je každý z nás, vrátane Parlamentu a súčasného predsedníctva, zodpovedný za to, aby tí najzraniteľnejší neskonzili v nebezpečnej situácii. Musíme hlavne urobiť všetko pre to, aby sme zabránili akejkoľvek spolupráci medzi stranami, ktoré sa vyhlasujú za demokratické, a extrémistickými stranami. Slovenský jazykový zákon, ktorý už bol dnes spomenutý pri niekoľkých príležitostiach, je toho veľmi dobrým príkladom. Ako už bolo uvedené, je extrémne diskriminačný. Druhou prioritou, ktorú by som chcela s radosťou privítať, je séria európskych opatrení, ktoré sa majú prijať a ktorých cieľom je integrácia rómskych spoločností.

Mirosław Piotrowski (ECR). – (PL) Vážený pán predseda, medzi cieľmi švédskeho predsedníctva je pokračovanie v rozširovaní Európskej únie a budúcnosť Lisabonskej zmluvy. Spolkový ústavný súd Nemecka nedávno rozhodol, že Lisabonská zmluva môže byť prijatá iba vtedy, ak bude zabezpečená nadradenosť spolkového snemu (Bundestag) a spolkovej rady (Bundesrat), čo spochybňuje myšlienku európskeho federalizmu. Ukázalo sa preto, že Lisabonská zmluva je právne strašidlo, ktoré si všimli nielen Nemci, ale tiež Íri v referende a prezidenti Českej republiky a Poľska. V tejto súvislosti by malo švédske predsedníctvo začať celoeurópsku diskusiu o úlohe národných parlamentov všetkých 27 členských štátov a malo by vytvoriť nový model spolupráce medzi zvrchovanými európskymi národmi.

Musíme preto dúfať, že švédske predsedníctvo, ktorému prajem veľa úspechov, bude pozornejšie počúvať hlas občanov.

Simon Busuttil (PPE). – (MT) Rád by som vyjadril uznanie pánovi premiérovi Reinfeldovi za to, že s nami zostal až do konca tejto diskusie. Spoliehame sa na predsedníctvo, že zrealizuje tri dôležité priority. Prvou je Štokholmský program o priestore spravodlivosti, slobody a bezpečnosti. Musíme sa postarať o to, aby sme čo najskôr dosiahli dohodu v súvislosti s týmto programom. Druhá priorita sa týka implementácie paktu o prisťahovalectve a azyle. Od vás, pán premiér, očakávame, že zaistíte uplatňovanie tohto paktu, ktorý bol schválený minulý rok. Po tretie, počas zasadnutia Európskej rady minulý mesiac bola dosiahnutá dohoda týkajúca sa pilotného programu s cieľom rozdelenia záťaže v oblasti prisťahovalectva. Máte pred sebou veľa práce, pán premiér. Spolu s naším predsedom vás budeme pozorne sledovať, aby sme zaručili, že sa táto práca vykoná.

Ana Gomes (S&D). – (PT) Od tých čias, čo bol Dag Hammarskjöld generálnym tajomníkom OSN, sa Švédsko preslávilo ako člen tejto organizácie. Vie preto, že bez orgánov so všeobecne uznávanou legitimitou a reprezentatívnosťou nebude mať žiadnu politickú silu na zahrnutie Kjótskeho protokolu 2, kola rokovaní v Dauhe, rozvojových cieľov tisícročia ani na reguláciu svetového hospodárstva, nehovoriac o ochrane ľudských práv.

Je poľutovaniahodné, že sa Švédsko podvoľuje neformálnemu a spornému rámcu G20. Je smutné, že EÚ, ktorú nazval pán Barroso lokomotívou sveta, keď citoval generálneho tajomníka OSN, nemá žiadnu vedúcu osobnosť a v tejto oblasti jej chýba akákoľvek strategická predstava, a to v čase, keď prezident Obama vyhlasuje svoj záväzok riadiť svet. Namiesto toho sme na našej strane len počuli, ako pápež trvá na tom, že je nutné, aby sa reorganizovala Bezpečnostná rada OSN a inštitúcie Bretton Woods.

Pán predseda, prečo švédske predsedníctvo odmieta viesť Európu a nedožaduje sa reformy Bezpečnostnej rady OSN prostredníctvom žiadosti o kreslo pre Európsku úniu s nadobudnutím platnosti Lisabonskej zmluvy?

Pat the Cope Gallagher (ALDE). – (GA) Vážený pán predseda, referendum o Lisabonskej zmluve, ktoré sa bude konať v Írsku 2. októbra tohto roku, bude jednou z najdôležitejších udalostí, ktoré sa udejú počas švédskeho predsedníctva.

Írsko dostalo právne záruky v niekoľkých oblastiach politiky, čo veľmi pomáha znižovať obavy, ktoré mali obyvatelia Írska v referende minulý rok. Tí z nás, ktorí veria, že hlasovanie za Zmluvu bude pre Írsko prospešné, sa teraz musia usilovať o napredovanie tohto nového opatrenia v mojej krajine.

Ak Lisabonská zmluva uspeje – a ja dúfam, že referendum bude úspešné – budú môcť rôzne krajiny nominovať člena do Komisie. Tí, ktorí Zmluvu podporujú, sa nesmú za žiadnych okolností s touto situáciou uspokojiť. Musíme urobiť, čo je v našich silách, aby sme zaistili úspech tejto zmluvy.

(Predseda prerušil rečníka.)

Jacek Protasiewicz, (PPE). – (PL) Vážený pán predseda, chcel by som pánovi premiérovi Reinfeldovi úprimne poďakovať za to, že medzi svoje priority zahrnul potrebu rozvíjať spoluprácu s našimi východnými susedmi. Tiež by som mu chcel poďakovať za angažovanosť Švédska pri rozvíjaní Východného partnerstva.

Rád by som v tejto súvislosti poukázal na skutočnosť, že v nasledujúcich šiestich mesiacoch budeme musieť, my ako Európska únia a Švédsko ako predsedníctvo, čeliť problémom súvisiacim so zanedbávaním ľudských práv v Bielorusku. Traja podnikatelia, páni Avtuchovič, Leonov a Osipenko, sú už šesť mesiacov vo väzení a nemôžu dostať spravodlivý rozsudok. Jedenásti z dvanástich aktivistov, ktorí sa zúčastnili na demonštrácii v januári v roku 2008, dostali trest odňatia slobody. Jeden z aktivistov bol pred pár dňami odsúdený na rok väzenia. Pán premiér, v nasledujúcich šiestich mesiacoch, prosím, venujte pozornosť otázke porušovania ľudských práv v Bielorusku.

Fredrik Reinfeldt, úradujúci predseda Rady. – (SV) Vážený pán predseda, dúfam, že môžem vrátiť tú trochu času, ktorú som si predtým požičal.

(Predseda prerušil na krátku chvíľu rečníka.)

Viem, že čakáte na hlasovanie. Dovoľte mi, aby som vám poďakoval za dobré zastupovanie svojich príslušných skupín strán. Vidím vaše túžby a očakávania, ktoré máte smerom k švédskemu predsedníctvu. Túžite, aby sme sa stali hnacou silou v rokovaniach o klíme a podnikli kroky s cieľom bojovať proti finančnej kríze a hospodárskej recesii. Poukázali ste na našu stratégiu pre oblasť Baltského mora, na náš Štokholmský program a neprestajné úsilie poháňať vpred otázku rozširovania. Rád by som vám poďakoval za všetku podporu, ktorú v tejto záležitosti dostávame.

Viem aj to, že prechod na Lisabonskú zmluvu bude znamenať, že sa znovu stretne a že túto jeseň nás čaká ešte veľa spoločnej práce. Niekoľko ministrov z môjho kabinetu je tu dnes so mnou. Berieme na vedomie a pozorne sledujeme vaše otázky a názory. Dúfam, že budeme úzko spolupracovať a že sa v jeseni znovu uvidíme.

Predseda. – Tiež počítame s nepretržitými diskusiami a s tým, že zostaneme s predsedníctvom v kontakte. Pre Európsky parlament je to veľmi dôležité. Naše funkčné obdobie sa už začalo a musíme urobiť veľa vecí. Švédske predsedníctvo je veľmi dobrým východiskovým bodom. Ďakujem vám pekne, pán premiér.

Rád by som tiež poďakoval predsedovi Európskej komisie.

(potlesk)

Rozprava sa skončila.

Písomné vyhlásenia (článok 149)

Bairbre de Brún (GUE/NGL), písomne. – (GA) Víтам návrh švédskeho predsedníctva, aby sme sa počas jeho predsedníctva zamerali na otázky jednotlivých politík namiesto ústavných otázok.

Rada sa však rozhodla ignorovať demokraticky vyjadrenú vôľu Írov a zaumienila si, že Lisabonskú zmluvu presadí.

Politický rámec, o ktorý sa usiluje, je, bohužiaľ, rovnako neúspešným programom deregulácie a liberalizácie. Toto nie je vhodná reakcia na hospodársku krízu. Presný opak je pravda, teda že ide o pokračovanie tých istých politík, ktoré vyvolali krízu. V Lisabonskej zmluve sa tieto isté politiky ďalej posilňujú.

Bolo nám povedané, že potrebujeme Lisabonskú zmluvu, pretože sa tvorila dlhé roky. Lisabonská zmluva však bola vypracovaná pred hospodárskou krízou a je založená na politikách, ktoré túto krízu pomohli vyvolať. Bola by to pohroma, keby sme teraz presadili tieto zastarané politiky, pretože by sa tým kríza iba zhoršila.

Pre novú éru potrebujeme nové politiky. Pre novú éru potrebujeme novú Zmluvu.

Čo sa týka zmeny klímy, je dôležité, aby sa švédske predsedníctvo čo najviac usilovalo o dosiahnutie silnej dohody v Kodani.

Diane Dodds (NI), písomne. – Pred nadchádzajúcim švédskym predsedníctvom stojí niekoľko úloh, avšak najdôležitejšou z nich je potreba zabezpečiť, aby EÚ rešpektovala suverenitu členských štátov a nešliapala po demokratických právach národov Európy.

Starosti a záujmy našich národov sú až príliš často ignorované pre prenáhlenú snahu o presadenie federalistickej agendy Lisabonskej zmluvy.

Vzhľadom na očakávané zmeny bude počas tohto predsedníctva dôležitou témou príprava reformy spoločnej poľnohospodárskej politiky v roku 2013. Názory regiónov, ktoré sú do veľkej miery závislé od poľnohospodárstva, ako napríklad Severné Írsko, musia byť vypočuté v rámci diskusií a rozpravy o reforme rybného hospodárstva.

Našou obrovskou povinnosťou je pomáhať svojim voličom a chrániť ich v súčasnom období poznačenom veľkými finančnými turbulenciami. EÚ nesmie kľásť ďalšie prekážky v ceste za dosiahnutím hospodárskeho rastu a stability.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), písomne. – (PT) Antisociálny program švédskeho predsedníctva Rady Európskej únie predstavuje nebezpečný krok smerujúci k expanzii neoliberalných politík. Napriek všetkým známym faktom program odzrkadľuje vytrvalé uplatňovanie týchto politík vedúcimi predstaviteľmi kapitalizmu v Európskej únii, ktorí zabúdajú, že práve ich politiky sú hlavnou príčinou hospodárskej a sociálnej krízy.

Napriek tomu, že švédske predsedníctvo pri predstavení svojho programu spomenulo ľudí a problém nezamestnanosti, neuviedlo v ňom ani jedno opatrenie na zmenu súčasných politík, ktoré dané problémy spôsobili. Práve naopak. Predsedníctvo v ňom vyzdvihovalo predovšetkým voľnú hospodársku súťaž v širokom spektre oblastí vrátane služieb a zahraničného obchodu. Všetko stavilo na oživenie finančných trhov, obnovu paradigiem Paktu stability a na obhajovanie neoliberalizmu, čo určite vyústi do nových útokov na sociálne a pracovné práva.

Predsedníctvo nezabudlo naliehať ani na uskutočnenie nového referenda v Írsku o návrhu Lisabonskej zmluvy, ktoré je už naplánované na 2. októbra, čím pokračuje vo vydieraní občanov Írska s cieľom napredovať rýchlejšie pri ničení verejných služieb a obmedzovaní sociálnych práv i v oblastiach, akými sú sociálne zabezpečenie, zdravotníctvo, vodné hospodárstvo, sociálna ochrana či práva zamestnancov. Nie je ťažké predpokladať, že v budúcnosti predloží nové návrhy smerníc a ich prostredníctvom sa bude snažiť presadiť myšlienky, ktoré boli zamietnuté počas predošlého legislatívneho obdobia.

Livia Járóka (PPE), písomne. – (HU) Víтам nové predsedníctvo a chcela by som vyjadriť nádej, že tretí člen trojky Rady, Švédsko, bude pokračovať v práci, ktorú začalo české a francúzske predsedníctvo v oblasti sociálnej integrácie Rómov. Prácu odchádzajúceho českého predsedníctva narúšalo veľa faktorov, no aj

napriek tomu je celkový dosiahnutý výsledok vo vzťahu k rómskej otázke pozitívny. V skutočnosti sa prvé stretnutie rómskej platformy konalo v apríli v Prahe, zatiaľ čo v júni Európska rada posilnila svoje všeobecné ciele, aby ponúkla Rómom rovnaké príležitosti a vyzvala Komisiu a členské štáty na boj proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu Rómov.

V tom istom dokumente Rada prijala spoločné základné zásady, ktoré boli stanovené v Prahe s cieľom dosiahnuť sociálnu integráciu Rómov, a vyzvala verejných politických činiteľov, aby tieto zásady vzali na vedomie a dodržiavali ich. Na základe doposiaľ dosiahnutých výsledkov trojky dúfam, že švédske predsedníctvo bude rómskym otázkam venovať viac pozornosti než doteraz. Napríklad dúfam, že blížiaci sa konferencia o integrujúcom trhu práce, ktorá sa uskutoční v októbri, ako aj novembrový samit o rovnakých príležitostiach sa budú zaoberať otázkou tejto najväčšej európskej menšiny ako hlavnou prioritou. Z pohľadu počtu obyvateľstva ide totiž v skutočnosti o výrazne väčšiu skupinu, než tvorí populácia v pobaltskom regióne, ktorý je prioritou tohto predsedníctva. Rovnako dúfam, že švédske predsedníctvo prejde od už prijatých teoretických koncepcií a vyriešených organizačných otázok ku konkrétnym krokom, prostredníctvom ktorých presadí tieto rámce v praxi.

Marian-Jean Marinescu (PPE), písomne. – (RO) Štokholmský program, ktorý je prioritou švédskeho predsedníctva, musí podporovať upevňovanie priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, ako aj napomáhať hospodársku činnosť počas súčasnej krízy najmä za predpokladu, že by do platnosti vstúpila Lisabonská zmluva.

Úspešnosť štokholmského programu pomôže sprístupniť Európu vlastným občanom. Zároveň pomôže posilniť právo na slobodu pohybu všetkých európskych občanov a zabezpečiť komplexné uplatňovanie zásady vzájomného uznávania v občianskych a trestných veciach na úrovni EÚ.

Švédske predsedníctvo musí naďalej rozvíjať snahy svojich francúzskych a českých predchodcov, ktorých prioritou bolo zabezpečiť všetkým pracujúcim v EÚ neobmedzený prístup na pracovný trh Spoločenstva, slobodu, ktorá najvýstižnejšie symbolizuje európske občianstvo.

Členské štáty musia preto aktívne, prostredníctvom konkrétnych opatrení spolupracovať na odstraňovaní virtuálnych vnútorných hraníc v rámci EÚ potláčajúcich slobodu pohybu občanov, ktorí v prípade, že žijú a pracujú v inom členskom štáte, narážajú na administratívne a právne prekážky.

Sloboda pohybu sa musí stať realitou pre všetkých občanov EÚ predovšetkým počas hospodárskej krízy, kedy sa neobmedzená mobilita pracovnej sily stáva o to dôležitejšou. Táto mobilita môže fungovať na samoregulačnom základe, zabezpečovať pružnosť a zároveň redukovať nelegálnu prácu i prirodzenú mieru nezamestnanosti.

Silvia-Adriana Țicău (S&D), písomne. – (RO) EÚ v súčasnosti čelí obrovským výzvam: hospodárskej a finančnej kríze, alarmujúcemu rastu nezamestnanosti i zmene klímy. Miera nezamestnanosti v EÚ momentálne dosahuje 8,9 %, kým 19 % mladých ľudí vo veku do 16 rokov a 19 % starších ľudí je vystavených riziku chudoby. Ľudia strácajú zamestnanie, veľa podnikov vyhlasuje bankrot a národné rozpočty vykazujú značné deficity. Švédske predsedníctvo EÚ nesie za svojich občanov veľkú zodpovednosť. Musí im prinavrátiť nádej na slušnú životnú úroveň a zabezpečiť, aby všetci spoločnými silami položili základy hospodárskej obnovy. Medzi priority švédskeho predsedníctva patria aj také opatrenia, akými sú zvyšovanie energetickej účinnosti, využívanie energie z obnoviteľných zdrojov či posilňovanie energetickej bezpečnosti EÚ. Dúfam, že švédske predsedníctvo EÚ zaznamená začiatok éry prosperity a zabezpečí obdobie hospodárskeho rastu na ďalších 40 až 50 rokov. Verím, že práve teraz musíme viac než kedykoľvek predtým investovať do vzdelania, výskumu, energetickej účinnosti a predovšetkým do ľudí. Švédsko je známe svojou sociálnou politikou a vysokou životnou úrovňou. Preto by som vám spolu s kolegami poslancami Európskeho parlamentu a všetkými európskymi občanmi chcela zaželať veľa úspechov. Dúfame, že toto obdobie bude odrazovým mostíkom do novej budúcnosti.

Georgios Toussas (GUE/NGL), písomne. – (EL) Priority švédskeho predsedníctva vedú k eskalácii útokov EÚ namierených proti radovým občanom a ich cieľom je zabezpečiť ďalšiu ziskovosť eurounifikovaného kapitálu prenesením bremena kapitalistickej recesie na plecia pracujúcich a radových občanov. Švédske predsedníctvo sa snaží urýchliť kapitalistickú reštrukturalizáciu v rámci lisabonskej stratégie. Následkom tohto útoku namiereného proti pracujúcim bude znižovanie platov a dôchodkov, úplné zničenie pracovnoprávných vzťahov, práv pracujúcich, sociálnej ochrany i systémov poistenia a ešte rozsiahlejšia komercializácia zdravotníctva a vzdelania.

„Ekologické hospodárstvo“ má zabezpečiť, aby pod zámienkou boja proti zmene klímy mohli vznikať nové ziskové odvetvia činnosti.

Štokholmský program sa snaží v mene boja proti terorizmu a organizovanému zločinu stále viac posilňovať buržoázny politický systém, ktorý umožní zasahovať proti reakciám radových občanov a stupňovať represívne opatrenia voči prisťahovalcom.

Stratégia pre oblasť Baltského mora pripravila pôdu pre agresívnejší postoj eurounifikovaných monopolov v krajinách na východných hraniciach EÚ snažiacich sa o posilnenie svojej pozície v imperialistickej konkurencii.

Používaním „záruk“ ako dymovej clony a očividného nátlaku sa snažia zmanipulovať írske referendum a prijať Lisabonskú zmluvu namierenú proti radovým občanom.

PREDSEDÁ: PÁN PITTELLA

podpredseda

6. Hlasovanie

Predsedajúci. – Ďalším bodom programu je hlasovanie.

(Informácie o výsledku hlasovania: pozri zápisnicu.)

6.1. Voľba kvestorov Európskeho parlamentu (prvé, druhé a tretie kolo hlasovania)

– Pred začiatkom hlasovania

Martin Schulz (S&D). – *(DE)* Vážený pán predsedajúci, myslím, že by ste mali istú vec ozrejmiť. Teraz vykonávame len test. Počas tohto testu môžeme hlasovať iba za dvoch ľudí, napríklad za Pavarottiho a Montserrat Caballéovú. Avšak neskôr, pri voľbe kvestorov, budeme môcť hlasovať za piatich ľudí. Chcel som to len zopakovať, pretože mnohí poslanci sú z toho zmätení. Toto je len test a počas neho môžeme hlasovať za dvoch ľudí. Neskôr, počas skutočného hlasovania si budeme môcť vybrať piatich ľudí.

Sergio Paolo Francesco Silvestris (PPE). – *(IT)* Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, okrem vyjadrenia vďaka za to, že Pavarotti skončil na prvom mieste, by som rád povedal ešte niečo. Po tom, ako označíme krížikom mená dvoch osôb, za ktoré hlasujeme, máme ešte túto voľbu potvrdiť?

Carlo Casini (PPE). – *(IT)* Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, keďže nie všetci úplne porozumeli ústnemu vysvetleniu pred hlasovaním, bolo by dobré znova objasniť, ako budeme hlasovať.

Predsedajúci. – Myslím si, že výsledok hlasovania preukáže, ako rýchlo bol celý postup osvojený.

– Po ukončení hlasovania

V súlade s článkom 16 a článkom 15 ods. 2 rokovacieho poriadku je poradie kvestorov určené na základe počtu odovzdaných hlasov. Zloženie nového predsedníctva bude oznámené predsedom inštitúcií Európskych spoločenstiev.

6.2. Zloženie výborov, pokiaľ ide o počet ich členov

Predsedajúci. – Týmto uzatváram toto hlasovanie.

(Rokovanie bolo prerušené o 13.45 hod. a pokračovalo o 15.00 hod.)

PREDSEDÁ: PÁN PITTELLA

podpredseda

7. Schválenie zápisnice z predchádzajúceho rokovania: pozri zápisnicu

8. Irán (rozprava)

Predseda júci. – Ďalším bodom programu sú vyhlásenia Rady a Komisie o Iráne.

Carl Bildt, úradujúci predseda Rady. – Vážený pán predseda júci, je pre mňa ctou, že tu môžem prvýkrát vystúpiť. Predpokladám, že počas najbližších šiestich mesiacov tu budem vystupovať k rozličným otázkam ešte mnohokrát.

Tentoraz je témou nášho programu Irán. Predtým ako sa dostanem k jadru danej témy, dovoľte, aby som Irán v súvislosti s dnešným tragickým nešťastím vyjadril našu úprimnú sústrasť. Je nám úprimne ľúto strát na ľudských životoch a vyjadrujeme svoju účasť so všetkými, ktorých táto tragédia postihla.

Otázka Iránu je, samozrejme, veľmi dôležitou prioritou programu švédskeho predsedníctva. Súvisí to nielen s výsledkom volieb a otázkami, ktoré sa, aby som sa jemne vyjadril, objavili po ich skončení, ale aj s povolebným politickým vývojom v krajine.

Všetci si, myslím, uvedomujete, že v súvislosti s týmito udalosťami zaujala Európska únia veľmi jednoznačný a razantný postoj. Opakovane sme sa vyjadrili, že otázkou priebehu volieb by sa v záujme dôkladného prešetrenia a objasnenia celej veci mali zaoberať iránske orgány. Rovnako sme sa veľmi jasne vyjadrili k udalostiam v teheránskych uliciach, ktorých sme boli svedkami. Videli a odsúdili sme zásah, násilie a použitie sily proti pokojným demonštrantom a rovnako odsudzujeme zásah proti novinárom, médiám, komunikačným sieťam a protestujúcim. Podobné udalosti sú nielen v rozpore s pravidlami a hodnotami ktoré hájime, ale aj s predstavami o otvorenejšej a reformovanejšej spoločnosti, ku ktorým sa hlásili mnohí Iránci.

Preto budeme pokračovať v principiálnej politike a dúfať v iné, lepšie, nové vzťahy s iránskym národom. Irán je bohatou krajinou, ktorá môže vo veľkej miere prispieť k rozvoju sveta i vlastného regiónu a my dúfame, že v nie príliš vzdialenej budúcnosti sa objaví príležitosť na nadviazanie úplne nových vzájomných vzťahov.

Predtým ako uzavriem svoje vystúpenie, chcel by som sa ešte dotknúť jednej témy, ktorou sa už dlho zaoberáme. Iránske orgány zadržali viacero ľudí pracujúcich v rámci európskych misí, ako aj niekoľko európskych občanov. S iránskymi orgánmi sme preto boli v neustálom kontakte. Považujeme prípadné obvinenia vznesené voči týmto ľuďom za neodôvodnené a môžem vás uistiť, budeme všetkými možnými spôsobmi naliehať na príslušné orgány, aby sa celá záležitosť vyriešila pre nás uspokojivým spôsobom, to znamená, aby boli títo ľudia prepustení.

Catherine Ashton, členka Komisie. – Vážený pán predseda júci, toto je moja prvá príležitosť zablahoželať všetkým váženým poslancom k ich zvoleniu do Európskeho parlamentu. V mene Komisie môžem povedať, že sa veľmi tešíme na vzájomnú konštruktívnu spoluprácu i pri riešení niektorých z najdôležitejších medzinárodných úloh, ktorým čelíme. Jednou z nich je aj téma dnešnej rozpravy. Moja kolegyňa pani Benita Ferrerová-Waldnerová je tento týždeň na služobnej ceste, a preto som jej navrhla, že dnes v Parlamente vystúpim v jej mene, čo ma veľmi teší.

Tento Parlament zohráva dôležitú úlohu pri udržiavaní a rozvíjaní vzťahov medzi Európskou úniou a Iránskou islamskou republikou. Výmenné návštevy delegácie Európskeho parlamentu pre Irán a poslancov iránskeho parlamentu už v minulosti zohrávali dôležitú úlohu v prehlbovaní vzájomného porozumenia. Parlament sa tiež zapojil do zavádzania niektorých nástrojov, ktoré predstavujú dôležitý základ pre činnosti EÚ v Iráne a my v Komisii dúfame, že tieto nástroje budeme môcť aj v budúcnosti plnohodnotne využívať.

Dnešnú rozpravu vyvolali nedávne prezidentské voľby v Iráne a udalosti, ktoré po nich nasledovali. Ako už uviedlo predsedníctvo, vývoj iránskej politickej scény, ako aj jednotlivých politik v tejto krajine je záležitosťou iránskych občanov, niet však pochyb o tom, že tieto udalosti majú širší dosah a preto súhlasím s tým, že by sme mali ich vývoj podrobne sledovať.

Európska únia zaujala k situácii v Iráne po prezidentských voľbách veľmi jednoznačné stanovisko, ku ktorému sa jednotne hlási aj v súčasnosti. Vyjadrili sme absolútny rešpekt k suverenite Iránu, zároveň sme však vyslovili hlboké znepokojenie nad povolebným násilím a takto postupujeme vždy, v prípade akejkoľvek krajiny, ak v nej dochádza k stratám na ľudských životoch alebo ak sú v nej ohrozené práva.

Obviňovanie Európy zo zásahov počas iránskych volieb alebo z účasti na protestoch, ktoré nasledovali po voľbách, je neopodstatnené. Potláčanie mierových demonštrácií, svojvoľné zadržiavanie osôb a prísna cenzúra médií predstavujú porušovanie ľudských práv, ktoré sa už nedá považovať za výlučne vnútropolitickú

záležitosť žiadnej krajiny. Aj napriek súčasnej citlivej situácii v Iráne je Komisia presvedčená o nevyhnutnosti udržiavať s krajinou dialóg. Tento postoj zastávala už pred voľbami a zastáva ho i teraz.

Európska únia a Irán majú mnoho spoločných dôležitých záujmov vrátane boja proti obchodovaniu s drogami alebo poskytovania pomoci afgánskym utečencom. Tieto záujmy si vyžadujú našu spoločnú pozornosť a spoluprácu. Preto veríme, že Irán zaujme rovnaký postoj.

Komisia aj naďalej hľadá spôsoby na uplatnenie nástrojov Spoločenstva v rámci konštruktívnych aktivít v Iráne. Vzájomné porozumenie môžeme prehĺbiť napríklad tým, že budeme pokračovať v spolupráci prostredníctvom akademických výmenných programov Erasmus Mundus.

Sme presvedčení, že Európska únia by mala vo vzťahu k Iránu ponechať otvorené všetky komunikačné kanály. Mali by sme sa snažiť o udržiavanie vzťahu s Iránom na všetkých úrovniach. Na základe rozvážneho rozhodnutia a v prípade, že to bude možné, sme pripravení naďalej rozvíjať vzájomnú spoluprácu.

V súčasnosti je medzi nami a iránskou vládou veľa rozdielov a niektoré z nich sú veľmi vážne. Vyzývame iránsku vládu, aby sme sa spoločne, prostredníctvom dialógu, pokúsili tieto rozdiely odstrániť. Dosiahneme to však len v duchu vzájomného porozumenia, diskusiou o výzvach stojacich medzi nami. Európa nikdy pred takýmito diskusiami nezatvárala dvere a tie sú otvorené aj dnes.

Na záver by som sa ešte rada pripojila k predsedníctvu a vyjadrila úprimnú sústrasť iránskym a arménskym rodinám, ktoré postihlo dnešné letecké nešťastie.

Jacek Saryusz-Wolski, *v mene skupiny PPE*. – Vážený pán predsedajúci, rád by som priblížil rozpravu z mimoriadnej schôdze odchádzajúceho Výboru pre zahraničné veci, ktorá sa konala minulú stredu, keďže ešte nebol dostatok času na zvolanie nového Výboru.

Všetci veľmi dobre poznáme fakty, a tak sa nimi nebudem zdržiavať. Povinnosťou Únie je zdôrazňovať všeobecnosť ľudských práv, podrobne sledovať ich porušovanie v Iráne a vyzývať Irán, aby sa z použitia brutality a násilia zodpovedal. Spolu s Výborom pre zahraničné veci a delegáciou pre vzťahy s Iránom sme sa minulý týždeň stretli so zástupcami iránskej občianskej spoločnosti a nasledujúce aspekty považujeme za nesmierne dôležité.

V plnej miere podporujeme stanoviská a postoje, ktoré v tejto súvislosti zaujalo predsedníctvo, Rada a Komisia. Žiadame však Radu, aby zabezpečila, že členské štáty EÚ a ich veľvyslanci v Teheráne budú plne dodržiavať usmernenia EÚ, ktoré sa týkajú ochrany ľudských práv a predchádzania mučeniu. Zároveň by sme chceli informovať Komisiu, že v tomto smere kladieme veľký dôraz na využitie všetkých dostupných prostriedkov. Mali by sme podporovať a posilňovať organizácie občianskej spoločnosti v Iráne, a to predovšetkým prostredníctvom Európskeho nástroja pre demokraciu a ľudské práva, a vynaložiť všetku snahu v záujme obnovenia spolupráce s iránskou občianskou spoločnosťou v takých nekontroverzných oblastiach, akými sú napríklad boj proti obchodu s narkotikami, problematika utečencov, akademické výmenné programy, návštevy novinárov do Európy a iné. Mohli by sme tak pomôcť pri rozvíjaní medziludských vzťahov a podporiť slobodu vyjadrovania v krajine. Súhlasíme s naliehaním na dodržiavanie ľudských práv, izoláciu však odmietame. Sme za dialóg, aj keď ten môže byť veľmi komplikovaný.

Vo vzťahu s Iránom práve prechádzame veľmi zložitým a napätým obdobím. Základná otázka týkajúca sa jadrového programu ešte nebola zodpovedaná a my sa pýtame: ako máme ďalej postupovať? Nuž, sankcie sú jednou zo skúmaných možností. Sme hlboko presvedčení, že Únia musí nájsť spôsob, akým v týchto otázkach opätovne nadviaže s Iránom dialóg. Viac než kedykoľvek predtým musíme práve teraz hľadať cestu k vybudovaniu novej dôvery a pevných diplomatických vzťahov. V tomto smere by sme mali preukázať plnú podporu úsiliu Rady a Komisie. Na druhej strane musíme my, Európsky parlament pokračovať v snahách o upevnenie parlamentnej diplomacie vo vzťahu s Iránom prostredníctvom posilnených väzieb s iránskym parlamentom.

Richard Howitt, *v mene skupiny S&D*. – Vážený pán predsedajúci, bez ohľadu na to, ako ľudia vnímajú výsledok iránskych volieb, faktom ostáva, že boli zranené desiatky, ba až stovky ľudí, desiatky ľudí boli zabití počas povolebných protestov v krajine a zdá sa, že tisíce ľudí sú zadržávané ako politickí väzni. Celý tento Parlament by mal preto odsúdiť takéto porušovanie ľudských práv a zároveň obmedzovanie slobody tlače, ku ktorému po voľbách v Iráne dochádza.

Ako už pán Saryusz-Wolski spomenul v súvislosti so zasadnutím Výboru pre zahraničné veci, jedným z najlepších spôsobov, ako zabezpečiť slobodné a spravodlivé voľby, je vyslať do krajiny pozorovateľov, ktorí by celý proces sledovali. Európska únia má v tomto smere veľmi bohaté skúsenosti. Mali by sme tu

dnes poznamenať, že Európska komisia si nebola istá, či by dokázala v našom mene nezávisle, spravodlivo a objektívne zhodnotiť voľby, a preto máme i my pádny dôvod pochybovať o výsledkoch volieb.

Súcitíme s iránskymi občanmi, ktorí boli zranení, zatknutí, alebo boli porušené ich ľudské práva. Myslíme predovšetkým na tieto obete, ja však vyzývam Parlament, aby nezabúdala ani na prípad Iránca, ktorý bol zamestnancom britského veľvyslanectva. Tento človek bol zatknutý a neodôvodnene obvinený z podnecovania protestov. Nezabúdajme ani na francúzskeho študenta, ktorý bol zatknutý iránskymi orgánmi. Mali by sme vyjadriť pochvalu kolegom zo švédskeho predsedníctva, ktorí pri oboch spomínaných krajinách stáli a zabezpečili koordinovanú reakciu Európskej únie. Mali by sme ich požiadať, aby vo svojej práci pokračovali.

Na záver chcem povedať, že sa cítim zahanbený, pretože v tejto rozprave vystúpi po prvýkrát v Parlamente Britská národná strana a jej poslanec, ktorý minulý piatok označil islam za „rakovinu, ktorá by mala byť z Európy odstránená chemoterapiou“. Toto vyjadrenie neodzrkadľuje názory britských občanov, ani pohľad Európy na islam. Preto by sme ho mali odsúdiť podobne, ako odsudzujeme nespravodlivosť na medzinárodnej úrovni.

Annemie Neyts-Uyttebroeck, v mene skupiny ALDE. – (NL) Irán je veľkou krajinou s početným, prevažne mladým obyvateľstvom, má dlhú, bohatú históriu a pôsobivú kultúru. Navyše sa rozprestiera v jednom z najvýznamnejších regiónov sveta. Z týchto dôvodov, ako aj pre náš súcit s inými ľuďmi, nás udalosti v Iráne nemôžu nechať ľahostajnými. Skupina Aliancie liberálov a demokratov za Európu nie je zástancom zmeny režimu násilím. Sme však presvedčení, že všetky národy sveta, a teda aj iránsky národ, musia mať právo zvoliť si svojich vedúcich politických predstaviteľov a nahradiť ich, ak už nespĺňajú ich očakávania.

Voľby za súčasného iránskeho režimu nezodpovedajú medzinárodným normám slobodných a spravodlivých volieb, čo sa potvrdilo i pri posledných prezidentských voľbách. Napriek výrazne obmedzujúcej vnútornej politike Iránu veľké množstvo obyvateľov odmietlo akceptovať oficiálne volebné výsledky a zúčastnilo sa pouličných protestov. Čiastková kontrola volebných výsledkov iránsky ľud nepresvedčila, a tak protesty pokračovali.

Protesty boli potlačené výnimočne násilným spôsobom a v krajine sa ešte stále v tejto súvislosti vedú trestné konania, ktoré jednoznačne odsudzujeme. Vyzývame preto iránske orgány na ich okamžité ukončenie a na prepustenie uväznených osôb. Rovnako musí byť ihneď ukončené stíhanie zahraničných novinárov, pracovníkov mimovládnych organizácií i iránskych zamestnancov zahraničných ambasád v Teheráne.

Dámy a páni, pán predsedajúci, pán úradujúci predseda Rady, vážená Komisia, režim, ktorý takto postupuje proti svojmu vlastnému obyvateľstvu a mladým ľuďom stráca legitimitu, a to nielen vo vlastnej krajine, ale aj na medzinárodnej úrovni. Je preto osobitne tragické, že tieto dramatické udalosti sa udiali v čase, keď prezident Spojených štátov vyjadril želanie nadviazať s Iránom dialóg. Krajina tak môže stratiť svoju historickú šancu zohrávať na svetovej scéne úlohu, ktorú si jej dejiny a kultúra zaslúžia.

Daniel Cohn-Bendit, v mene skupiny Verts/ALE. – (FR) Pani komisárka, pán úradujúci predseda Rady, pán predseda Komisie, dámy a páni, ak sa nejaký národ snaží vybojovať vlastnú slobodu, vyvoláva to v nás obdiv a solidaritu. To platí aj pre iránsky národ. Je pravda, že voľby sa v podstate skončili predtým, ako sa začali, ale aj vďaka nim sme mohli byť svedkami toho, ako Iránci dokázali nájsť Achillovu pätu a vyjadriť svoju túžbu po slobode a demokracii.

Je pravda, že udržiavanie dialógu s iránskou, teroristickou mocou je v našom vlastnom záujme, o tom niet pochyb. Nemôžeme sa však tváriť, akoby sa nič nestalo. To, čo sa odohralo v Teheráne, je hrozné. Mučenie je v iránskych väzniciach na dennom poriadku a nie sú mu vystavení iba britskí občania. Aj iránski muži a ženy sú v týchto väzniciach denne mučení.

Európa musí na tieto skutočnosti zareagovať. Viem, že je ťažké nájsť rovnováhu medzi záujmami iránskych občanov, ich ochranou a našimi vlastnými záujmami, ktoré sa nie vždy zhodujú. No aj keď je to zložité, chcem zdôrazniť, že Iránom každodenne preukazujeme svoju solidaritu. Vyzývam Komisiu a Radu, aby preskúmali úlohu, ktorú v tejto súvislosti zohrali spoločnosti Nokia a Siemens, a úlohu európskych zbraní pri potláčaní protestov iránskeho ľudu. Je koniec koncov nemysliteľné, aby veľké európske spoločnosti umožňovali iránskej vláde potláčať slobodu a túžbu iránskeho ľudu po slobode.

(potlesk)

Struan Stevenson, v mene skupiny ECR. – Vážený pán predsedajúci, uvedomujeme si, že kým tu teraz sedíme a diskutujeme o nedávnom povstaní v Iráne, tamojšie orgány uväznili a obesili viac než 50 predstaviteľov

protestujúcich študentov a že na uliciach bolo zabitých viac než 200 ľudí vrátane Nedy, ktorá sa stala medzinárodným, dôležitým symbolom brutality fašistického režimu namiereného proti občanom Iránu? Skutočne sa ako najvýznamnejší obchodný partner iránskej vlády nazdávame, že peniaze sú dôležitejšie než ľudské životy?

Prečo nie sme pripravení zaviesť prísnejšie sankcie? Prečo ako Európsky parlament nezrušíme delegáciu pre vzťahy s Iránom, ktorá sa za posledných päť rokov koniec koncov aj tak stala len hovorcom iránskej ambasády v Bruseli a zahanbovala inštitúcie EÚ? Zrušme ju a začnime s iránskymi orgánmi komunikovať razantnejšie. To je jediné, čo na nich platí.

Helmut Scholz, v mene skupiny GUE/NGL. – (DE) Vážený pán predsedajúci, pani komisárka, pán minister, dámy a páni, skupina Európskej zjednotenej ľavice – Nordická zelená ľavica je hlboko znepokojená pretrvávajúcim násilím v Iráne. Aj my čo najdôraznejšie odsudzujeme brutálne zaobchádzanie s demonštrantmi. Veľmi hlboko nás znepokojujú aj osudy mnohých zatknutých a vyzývame na ich okamžité prepustenie. Veríme, že Európsky parlament ako celok by mal postupovať rovnako.

Kriticky vnímame komentáre médií a vládne kruhy iných štátov, ktoré zneužívajú legitímne protesty iránskych občanov. Dokonca ani nedávne udalosti v Iráne neospravedlňujú plány vojenského zásahu proti iránskym jadrovým zariadeniam. Naša skupina takýto postup odsudzuje. Preto vítame jasné vyhlásenie prezidenta Obamu, ktorý odmietol dať Izraelu zelenú v súvislosti s útokom na Irán. Prezident Spojených štátov tiež verí v diplomaciu. Irán je suverénnym štátom. Iba jeho občania majú právo rozhodovať o zmenách vo vlastnej spoločnosti. Vláda suverénneho štátu musí otvorene rešpektovať túžbu občanov po zmene a reagovať na ňu hľadaním politického riešenia.

Fiorello Provera, v mene skupiny EFD. – (IT) Vážený pán predsedajúci, gratulujem vám k zvoleniu. Potlačenie občanov, ktorí protestovali proti výsledkom volieb, cenzúra médií a prenasledovanie opozície sú dôkazom toho, že v Iráne neexistuje demokracia. Podobné udalosti sa stávajú aj v iných krajinách, napríklad v Číne, ale vývoj v Iráne by nás mal znepokojovať viac.

Po prvé je to pre jeho hegemonistické ambície, čoho dôkazom je aj jeho zasahovanie do susedných krajín, ako napríklad v irackej Basre alebo jeho podpora Hizballáhu v Libanone. Po druhé je to pre silný vplyv náboženského extrémizmu na politickú moc Iránskej islamskej republiky. Pred niekoľkými hodinami bol na päť rokov väzenia za hanobenie náboženstva odsúdený iránsky spevák a 12 sunnitov odsúdili na trest smrti.

Prezident Ahmadínedžád sa už pri viacerých príležitostiach vyjadril, že zničenie štátu Izrael je jeho hlavným politickým cieľom. Snaha Iránu vyvinúť jadrový program bez akéhokoľvek medzinárodného dohľadu je okrem toho alarmujúca.

Vzhľadom na to, že Irán je jedným z najväčších producentov zemného plynu a ropy, jeho skutočným cieľom je pravdepodobne vyvinúť jadrové zbrane a môcť tak vydierať ostatné krajiny regiónu i celé medzinárodné spoločenstvo. Európske politické spoločenstvo musí preto vyvinúť veľké úsilie, aby našlo správnu rovnováhu medzi oponovaním režimu ajatolláhov a podporou umiernených reformných myšlienok, ktoré sa objavili v Iráne a sú aktívne.

Na pomoc všetkým obetiam nedávneho útaku by mohli byť uvoľnené finančné prostriedky z Európskeho nástroja pre demokraciu a ľudské práva. Politická intervencia však nemôže byť účinná, ak nebudú všetky krajiny Európy postupovať jednotne.

Krisztina Morvai (NI). – Vážený pán predsedajúci, som právna zástupkyňa pre ľudské práva s 20-ročnou medzinárodnou praxou, preto mi dovoľte požiadať tento Parlament, aby sme získali legitímnosť a dôveryhodnosť na preskúmanie situácie v oblasti ľudských práv v krajinách tretieho sveta a ostatných nečlenských krajinách EÚ, ale tiež ho poprosiť, aby oveľa dôkladnejšie preskúmal situáciu v oblasti demokracie, právneho poriadku a ľudských práv v rámci EÚ a zvlášť v našej krajine, v Maďarsku. Dovolenie mi uviesť niekoľko faktov.

Dvadsaťtredieho októbra 2006 sa konala veľká demonštrácia s účasťou asi 100 000 ľudí ako spomienka na revolúciu v roku 1956. Organizovala ju najväčšia opozičná strana Fidesz, ktorá má v EPP výrazné zastúpenie a ktorá v podstate tento rok vyhrala v Maďarsku voľby. Išlo o zhromaždenie rodín strednej vrstvy, starších ľudí, detí a maďarská polícia surovo napadla tento dav so slzným plynom, gumenými nábojmi a policajtmi na koňoch, čím spôsobili niekoľkým stovkám ľudí ťažké zranenia. Zároveň bolo niekoľko stoviek ľudí nelegálne zatknutých a týraných vo väzení.

Od tohto dátumu, počas posledných troch rokov až donedávna, keď polícia nelegálne zatkla a napadla 216 pokojných demonštrantov vždy, keď sa konal protest proti vláde, nie v Iráne, nie v Číne, nie v Hondurase, ale v krajine EÚ, v Maďarsku, sa opakovalo to isté: masová brutalita polície, nelegálne zatýkanie.

Chcela by som vás požiadať, aby sme spojili svoje sily a aby ste mi bez ohľadu na politickú príslušnosť pomohli zistiť, čo sa stalo, zistiť, kto bol za to zodpovedný, pokúsiť sa odškodniť obeť a, prosím, ako Európska únia, pokúsiť sa ukončiť toto masové porušovanie ľudských práv v EÚ, aby sme získali dôveryhodnosť a legitimitu na preskúmanie situácie v oblasti ľudských práv v Iráne alebo v ktorejkoľvek krajine mimo Únie.

Francisco José Millán Mon (PPE). – (ES) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni. Chcel by som tu hovoriť o Iráne a najprv by som tiež rád vyjadril sústrasť za obeť rannej havárie lietadla.

Dámy a páni, súhlasím s mnohými myšlienkami, ktoré ste tu dnes vyslovili s ohľadom na situáciu v Iráne, ktorá vznikla po volebnom procese. Tento proces nebol ani slobodný, ani spravodlivý a umožnil prezidentovi Ahmadínejžádovi a najradikálnejším vrstvám režimu zostať pri moci, pričom násilne potlačil demonštrantov, bránil novinárom vo výkone práce a snažil sa preniesť zodpovednosť za vnútorné nepokoje na údajné zahraničné sprisahanie, zatiaľ čo využíval dezinformácie na zatajenie pravdy.

Isté je, že iránsky režim bol vážne poškodený, a to vnútorne i z hľadiska svojho vonkajšieho postavenia. Navyše oligarchia, ktorá mala moc v poslednom desaťročí, sa rozdelila, čo bude mať dosah na stabilitu režimu. Zároveň bude aj naďalej rásť nespokojnosť medzi ľuďmi, najmä ak nestúpne cena ropy a následne sa nezlepší hospodárska situácia.

Európska únia si musí udržať jednotu a aj naďalej odmietať násilnosti, ktoré sa páchajú v Iráne. Mala by požadovať väčší rešpekt pre ľudské práva a tiež sa musíme pozrieť na to, ako môžeme pomôcť občianskej spoločnosti, najmä tým skupinám, ktoré žiadajú demokratický pluralizmus a rešpektovanie ľudských práv vo svojej krajine. Nemali by sme sklamať tie skupiny, ktoré vzhliadajú k Západu vrátane Európskej únie.

Avšak s ohľadom na Irán nesmieme zabudnúť na hrozbu, ktorú predstavuje jeho jadrový program, keďže má destabilizačný dosah na región ako aj na nešírenie jadrových zbraní vo všeobecnosti. Je nevyhnutné, aby Európska únia a Spojené štáty aj naďalej pokračovali v spolupráci v tejto otázke a som si istý, že to bude prioritou aj pre švédске predsedníctvo.

Musíme v plnej miere zapojiť Rusko a Čínu, ktoré sú stálymi členmi Bezpečnostnej rady. Ich podpora je nevyhnutná, aby sa nám podarilo nájsť dohodnuté riešenie tejto vážnej hrozby, riešenie, ktoré si vyžaduje jednotu a rozhodnosť medzinárodného spoločenstva. Preto vítam uznesenie, ktoré bolo v tejto súvislosti prijaté minulý týždeň na stretnutí G8.

Dámy a páni, udalosti posledných týždňov otvorene poukázali na extrémistickú a radikálnu povahu súčasných iránskych predstaviteľov. Je jasné, že medzinárodné spoločenstvo nemôže dopustiť, aby získali jadrové zbrane.

María Paloma Muñoz de Urquiza (S&D). – (ES) Vážený pán predsedajúci, pán úradujúci predseda Rady, pán predseda Komisie, svoj prvý prejav na tomto zasadnutí som chcela začať privítaním faktu, že rozpravu o situácii v Iráne nevyvolalo spravodajstvo o tejto krajine v médiách, ktoré sa potom zamerali na Čínu, Honduras, krajiny G20 atď.

Nedávne popravy sunnitských militantov v Iráne žiaľ vrátili túto krajinu a jej porušovanie ľudských práv späť na prvé stránky novín. Napriek tomu si nemyslím, že to by malo inšpirovať program Parlamentu v oblasti zahraničnej politiky by sa mal inšpirovať obsahom správ médií, ale skôr vlastným zmyslom Parlamentu pre zodpovednosť a jeho uváženosť a premyslenou reakciou v súlade s rastúcou úlohou zahraničnej politiky Európskej únie, najmä v oblasti ľudských práv.

Táto úloha, vážený pán predsedajúci, zahŕňa monitorovanie dôsledného používania všetkých nástrojov, ktoré má Európska únia v tejto oblasti a v prípade Iránu by sme nemali viesť dialóg o jadrových zbraniach oddelene od politického dialógu o ľudských právach.

Štruktúrovaný dialóg o ľudských právach sa nevedol od roku 2004. Nemáme dohodu o spolupráci ani obchodnú dohodu, o ktorú by sme mohli oprieť demokratickú doložku, nepodarilo sa nám vyslať volebnú pozorovateľskú misiu a zdroje pre Európsky nástroj pre demokraciu a ľudské práva sú bezvýznamné.

V Parlamente, ako aj v celej Európskej únii, musíme využívať nástroje, ktoré máme a ktorými sme sa vyzbrojili, oveľa efektívnejšie. Niektorí v tomto Parlamente, ako aj v iránskej opozícii žiadali úplne prerušiť vzťahy s iránskym režimom a neuznať novú vládu.

Jednoznačne odsudzujeme politický útlak a potlačenie slobody prejavu v Iráne, ale nemyslíme si, že by sme sa mali vzdať svojej úlohy ako sily vystupujúcej na obranu a ochranu ľudských práv, demokracie a v rámci boja proti chudobe vo svete. Aby sme to mohli urobiť, pán predsedajúci, potrebujeme dialóg, rokovania a diplomáciu a musíme hľadať spoločné záujmy a budovať alianciu civilizácií. Vyzývam predsedníctvo Rady, aby tak urobilo.

Anna Rosbach (EFD). – (DA) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, Európsky parlament diskutoval o porušení ľudských práv Iránom pri mnohých príležitostiach a v skutočnosti to robíme aj my teraz. Ale toto strašné správanie diktátorov nezmeníme iba rečami. Je čas konkrétne konať. Brutálny masaker ľudí, ktorí túžia po slobode a ktorí odvážne vyšli do ulíc, nás musí prinútiť prevziať na seba zodpovednosť a zvrhnúť tento zločinecký režim. Takýto režim nemá miesto v 21. storočí. Európske vlády musia ohlásiť iránsky režim Bezpečnostnej rade OSN a požadovať, aby boli páchatelia, v prvom rade Alí Chameneí a Mahmúd Ahmadínežád, predvedení pred medzinárodný súd.

Iránsky ľud chce slobodu a my musíme podporiť jeho požiadavku na slobodné voľby pod dohľadom OSN. Parlament nemôže zachovať svoju delegáciu s Iránom, ktorú na jej poslednom stretnutí diktátorský režim premenil na nástroj s cieľom ovplyvňovať náš Parlament. Musíme ukázať, že nespolupracujeme s diktatúrami.

Nick Griffin (NI). – Vážený pán predsedajúci, minulý rok som pracoval ako poradca pri spomienkovej oslave revolúcie z roku 1956 v Budapešti. Môžem potvrdiť, že pani doktorka Morvaiová má pravdu, keď kritizuje tých, ktorí sa znepokojujú pre Irán, zatiaľ čo ignorujú zneužívanie ľudských práv tu v Európe.

Verím, že členovia skupiny ECR nebudú takí pokryteckí, aby odsúdili Irán za používanie násilia vo voľbách, keď David Cameron je jedným z podporovateľov organizácie Spojení proti fašizmu, organizácie extrémnych ľavicových zločincov, ktorá bežne používa zastrašovanie a násilie proti nacionalistickým disidentom vo Veľkej Británii. To isté platí o piatich súčasných labouristických, liberálnodemokratických a konzervatívnych poslancoch Európskeho parlamentu, na ktorých padá hanba za to, že podporovali používanie peňazí britských daňových poplatníkov na podporu vlastných organizovaných skupín, ktoré rozbíjajú opozičné stretnutia a napádajú svojich oponentov tehlami, šípkami a kladivami.

Teraz prejdem k tomu hlavnému: akokoľvek môže byť kritika Iránu dobre myslená, a dokonca oprávnená, bude zneužitá ako vojenská propaganda mocnými záujmovými skupinami, ktoré chcú získať prospech z vojenského útoku na túto krajinu. Neokonzervatívci, ropné spoločnosti, stavebné korporácie a wahhábski mullahovia Saudskej Arábie, tí všetci chcú vidieť, aby bol suverénny štát Irán zničený agresívnou vojnou. Dokonca ani európski liberáli nie sú takí naivní, aby opäť uverili klamstvám o zbraniach hromadného ničenia, a tak ako nový *casus belli* poslúžia ľudské práva.

Nepriďavajte sa k chóru vojnových štváčov pri treťom nelegálnom a kontraproduktívnom útoku Západu na moslimský svet. Ak to však musíme urobiť, nenechávajte vojnu – ktorú pomôžu odôvodniť a rozpútať pokrytecké frázy – na obvyklú odvážnu britskú potravu pre delá: 18-ročných chlapcov od brehov riek Mersey, Temže a Tyne. Namiesto toho pošlite svojich vlastných synov, aby sa vám vrátili domov v debnách alebo bez nôh, rúk a zdravého rozumu – alebo sa starajte sami o seba.

Filip Kaczmarek (PPE). – (PL) Vážený pán predsedajúci, smrť nevinných ľudí je vždy tragédiou. Ak však zomrú pri obrane hodnôt, akými sú sloboda alebo pravda, dá sa povedať, že ich utrpenie nebolo zbytočné, tak ako je to aj v prípade nedávnych obetí v Iráne. Situácia sa výrazne zhorší vo chvíli, keď režim strieľa na demonštrantov, uväzňuje oponentov, mučí ich a zabíja. Jediným zdrojom nádeje a optimizmu je to, že tieto udalosti môžu politikov a ľudí po celom svete upozorniť na skutočnú povahu iránskeho režimu, ktorý je schopný činov, ktoré sú na míle vzdialené od minimálnych noriem moderného sveta. Tento režim má na svojich rukách krv. Na to by sme mali pamätať a zároveň by sme sa mali snažiť zmeniť stav vecí, ktoré nedokážeme prijať. V takýchto situáciách sa vždy vynára rovnaká otázka: čo môžeme urobiť? No, môžeme podporiť požiadavky a návrhy, ktoré už boli predložené.

Po prvé, iránske orgány musia zastaviť používanie násilia voči tým, ktorí sa nestotožňujú s názorom režimu. V prípade krajín ako Irán by malo dodržiavanie základných ľudských práv monitorovať a zabezpečovať medzinárodné spoločenstvo.

Po druhé, v Iráne by sa mali konať slobodné a spravodlivé voľby, ktorých by sa mohli zúčastniť všetci kandidáti, a nie iba tí, ktorí dostali povolenie. Mimochodom tí, ktorí rozhodujú o tom, kto sa môže zúčastniť volieb, sami nemajú demokratický mandát. Spravodlivosť volieb by mali overiť nezávislí externí pozorovatelia – inak nebudú mať voľby význam.

Po tretie, mali by sme urobiť všetko preto, aby bolo riešenie pre Irán mierové a politické, a to znamená, že by sme mali podporovať tých Iráncov, ktorí žiadajú zásadné zmeny pre svoju krajinu, zmeny, ktoré by znamenali, že Irán bude v rukách tých, ktorí vyhrali v spravodlivých voľbách a samotný Irán už nebude hrozbou pre bezpečnosť sveta.

Vedúca predstaviteľka iránskej opozície v exile pani Radžávióvá povedala, že udalosti v Iráne predznamenávajú koniec režimu. Úprimne dúfam, že pani Radžávióvá má pravdu.

Mario Mauro (PPE). – (IT) Vážení pán predsedajúci, dámy a páni, som vďačný švédskemu predsedníctvu za jeho pripomienky pred našou rozpravou, ktoré boli podľa môjho názoru vyvážené a pomohli nám pochopiť zodpovednosť, ktorú by sme si mali splniť. Rád by som v tomto zmysle vyslovil poznámku na základe toho, že som videl, tak ako mnohí ďalší, na televíznych obrazovkách zástupy ľudí, ktorí nejakým spôsobom vyjadrili nesúhlas s udalosťami posledných dní.

Avšak zatiaľ čo je pravdou, že Irán je teokraciou, v ktorej fundamentalizmus uskutočnil svoj plán dostať sa k moci tým, že predstieral, že koná v mene Boha, v posledných dňoch sme videli ľudí, ktorí vyšli do ulíc a naozaj kričali: „Boh je veľký“. Aký rozdiel! Tento rozdiel vo výraze, v odhodlaní, ktoré títo ľudia vyjadrili, a v presvedčení, že nechcú páchať násilie, nám umožňuje uvedomiť si, že v Iráne láska k slobode a pravde, láska k vlastným ľuďom a láska a ohľad na ostatných nie sú mŕtve.

Tridsať rokov teokracie, tridsať rokov systematického ničenia ľudskosti nebolo dosť, aby vymazali spomienku v srdci každého z nás. To si zaslúži našu lojalnosť. Táto skutočnosť, táto láska k pravde a táto láska k slobode si zaslúži našu bezpodmienečnú oddanosť, a práve to by malo zvýšiť zodpovednosť každého z nás, pretože ak žiadame európske inštitúcie, aby boli silné, aby boli odhodlané a aby sa nechali počuť, tak to nie je požiadavka Parlamentu s cieľom dosiahnuť geopolitické uznanie. Je to snaha poukázať na to, že kým Parlament reprezentuje tento politický projekt, ktorý nazývame zjednotenou Európou, európske inštitúcie sa nesmú vzdať lásky k slobode a k pravde, ktorá existuje vo všetkých, ktorí sa v posledných dňoch zúčastnili na demonštráciách.

Tunne Kelam (PPE). – Vážení pán predsedajúci, v Iráne došlo k významnej zmene. Naše prvé závery by preto mali hovoriť o tom, že Irán nie je a už nikdy nebude rovnaký. Dôvodom je, že milióny Iráncov odmietli byť rukojemníkmi svojich duchovných vládcov. Ukázali ohromujúcu odvahu v proteste proti diktatúre.

Nejde preto o zmanipulovanie takzvaných volieb, aspoň nie viac ako inokedy. Očividne zmanipulované hlasovanie tentoraz vytvorilo priestor pre občianske nepokoje, ktoré experti mimo Iránu nemohli alebo nechceli predpokladať.

To mi pripomína situáciu spred 20 rokov vo východnej Európe: zatiaľ čo západné vlády boli pripravené na dlhotrvajúci kompromis a pragmatické spolužitie so sovietskym totalitným systémom, milióny rukojemníkov komunistického režimu sa náhle zaktivizovali: spochybnili systém, ktorý náhle zanikol.

Preto je dôležité uvedomiť si, že prístup Európy k Iránu nemôže ostať rovnaký – tváriť sa, že nevidí zmanipulované voľby a systematické utláčanie. Odhaduje sa, že počas 30 rokov diktatúry bolo viac ako päť miliónov ľudí uväznených, viac ako 200 000 umučených na smrť a nedávno aj 200 zabitých.

Vlády členských štátov EÚ príliš váhali s odsúdením týchto brutálnych zločinov a prijatím takých opatrení, aby prinútili režim niesť zodpovednosť za svoje správanie. Ak to s ochranou práv obyvateľov Iránu myslíme vážne, musíme byť pripravení vyvinúť na diktátorov skutočný tlak. Čo to znamená? Napríklad by sme mali zakázať všetkým vedúcim predstaviteľom režimu cestovať do EÚ, mali by sme odvolať veľvyslancov z Iránu ako prejav rozhorčenia a slobodné voľby sa môžu v Iráne konať iba pod dohľadom OSN.

Lena Barbara Kolarska-Bobinska (PPE). – Vážení pán predsedajúci, ako sa situácia v Iráne vyostruje a porušovanie pravidiel demokracie predstavuje aj hrozbu pre stabilitu celého regiónu, musíme vyjadriť obavy a odsúdenie – ale tieto vyhlásenia nesmú byť iba symbolické a prázdne. Niektorí vedúci európski predstavitelia hovoria o nových sankciách, ktoré budú uvalené na Irán, ale práve teraz musíme hovoriť o podpore demokracie na základnej úrovni v tejto krajine.

Som Poľka a my vo východnej Európe vieme, aké dôležité sú tieto kroky pre zriadenie demokracie. Túto podporu by sme mali prispôbiť politickej a hospodárskej situácii v danej krajine, ale predchádzajúce skúsenosti EÚ s podporou demokracie v severnej Afrike, na Blízkom východe a vo východnej Európe sa musia opätovne preskúmať a prehodnotiť, aby sme videli, čo by sme mali urobiť v Iráne, čo môžeme urobiť v Iráne a čo je za daných okolností pre túto krajinu účinné.

Tiež som vám chcela pripomenúť, že ak chce byť EÚ dôveryhodná, musí podniknúť isté kroky aj v Moldavsku. Čoskoro nás čaká nová skúška – 29. júla – a to voľby v Moldavsku. EÚ musí urobiť všetko, čo bude v jej silách, aby zabezpečila v tejto krajine slobodné a spravodlivé demokratické voľby. O podpore demokracie nestačí len hovoriť: my v Európskom parlamente a európskych inštitúciách musíme byť v tomto ohľade aktívnejší.

Bogusław Sonik (PPE). – (PL) Vážený pán predsedajúci, určite je dôležité monitorovať pokrok volebného procesu v Iráne, hoci východiskom pre riešenie konfliktu by malo byť vyhlásenie úradov v Iráne, že prestanú používať silu a že oslobodia uväznených opozičných aktivistov, obrancov ľudských práv, novinárov, demonštrantov a občanov krajín, ktorých momentálne obviňujú z toho, čo sa deje v Iráne. V každom prípade by sme mali v plnej miere rešpektovať suverenitu Iránu, ale tiež by sme mali pripomenúť Teheránu, že je jeho povinnosťou riadiť sa Medzinárodným dohovorom o občianskych a politických právach.

Zároveň by som chcel vyjadriť obavy v súvislosti s jadrovým programom Iránu. Teherán má právo na jadrový program použitý na mierové účely, ale tiež je jeho povinnosťou obnoviť presvedčenie medzinárodného spoločenstva, že jadrová aktivita Iránu má výhradne mierový charakter.

Maria Eleni Koppa (S&D). – (EL) Vážený pán predsedajúci, chcela by som vyjadriť hlboké poľutovanie nad tragickou leteckou nehodou, ktorá sa dnes stala v provincii Kazvín v Iráne.

Dnešná rozprava je nevyhnutná, najmä po udalostiach, ktoré nasledovali po voľbách z 12. júna. Myslím si však, že by sme ju mali viesť správnym smerom. Nesmieme vyslať nesprávny odkaz. Akákoľvek priama alebo nepriama spojitosť medzi týmito udalosťami a otázkou jadrového programu je zavádzajúca. Musíme mať úplne jasno v tom, že našou dnešnou témou je otázka demokracie a ľudských práv v Iráne.

Rozprávať o nových sankciách za žiadnych okolností nepomôže vyriešiť vážne problémy iránskeho ľudu. Demokracia sa nedá vynútiť takýmto spôsobom. V Európskej únii potrebujeme zvýšiť úsilie o demokratizáciu a rešpekt pre základné slobody, a to tým, že postavíme túto otázku do rámca dôležitého politického dialógu a tým, že upevníme kontakty s občianskou spoločnosťou.

Musíme tiež žiadať o ďalšie preskúmanie sťažností na podvody vo volebnom procese a opäť zdôrazniť, že právo na mierový proces je neodcudziteľným právom ľudí v každej krajine.

Preto musíme dnes z tejto tribúny otvorene odsúdiť násilie a žiadať, aby sa rešpektovanie slobody prejavu v Iráne prenieslo do praxe, tak ako sa to deje v každej krajine na tomto svete.

Michael Gahler (PPE). – (DE) Vážený pán predsedajúci, myslím, že je dobré, že vedíme túto rozpravu v prvý týždeň zasadnutia nového Parlamentu. Predsedovia našej skupiny, žiaľ, odmietli návrh uznesenia. Preto si kladím otázku, o koho tu vlastne ide.

Uznesenie by pomohlo disidentom v Iráne, ak by sme im potvrdili reálnym vyhlásením, že to, čo bolo oficiálne opísané ako prezidentské voľby, v žiadnom prípade nespĺňalo medzinárodné demokratické normy, pretože väčšinu kandidátov Rada dohliadačov odmietla a pretože ani tým, ktorým dovolili sa zúčastniť, neposkytli rovnaké podmienky. Z politického hľadiska preto môžeme bez výhrad povedať, že výsledky volieb tak, ako boli vyhlásené, nereprezentovali želanie iránskeho ľudu.

Dovoľte nám, ako EÚ, aktívne používať nástroje demokracie a ľudských práv, podporovať aktívnu občiansku spoločnosť či právnikov, ako napríklad pani Širin Ebádiovú, ktorá sa tam postavila na obranu zadržovaných bahájov. Verím, že táto politika môže byť teraz úspešná, dokonca aj v krátkodobom horizonte.

(potlesk)

Ulrike Lunacek (Verts/ALE). – (DE) Vážený pán predsedajúci, pán úradujúci predseda Rady, dámy a páni, minulý týždeň – na moju veľkú radosť ako novej poslankyne – na schôdzi Výboru pre zahraničnú politiku sme si vypočuli prejav pána Machmalbafa, iránskeho filmového režiséra, ktorý nám otvorene povedal, že pred voľbami existovala v Iráne 20 % demokracia, po voľbách, ktoré boli podľa jeho názoru fingované, neostala vôbec žiadna demokracia.

Tiež súhlasím s jeho popisom – pravdepodobne išlo naozaj o fiktívne voľby, ktoré v dôsledku rozsiahleho volebného podvodu okradli väčšinu Iráncov, ktorí žiadali zmenu, o toto ich právo. Vážený pán úradujúci predseda Rady, je tu jedna vec, ktorá má zvlášť zaujímať: v polovici augusta sa uskutoční inaugurácia „znovu zvoleného“ pána Ahmadínežáda. O čom sa momentálne hovorí v Rade a tiež v členských štátoch? Zúčastní sa Európska únia a členské štáty oficiálne na tejto inaugurácii? Dúfam, že nie, keďže si nemyslím, že by tam malo byť oficiálne zastúpenie Európskej únie alebo členských štátov po tomto volebnom podvode, a aj keď podporujem ďalší dialóg, nikto by nemal oficiálne zastupovať Európsku úniu na tejto inaugurácii. Aký je váš názor? Ako to momentálne riešite?

Pier Antonio Panzeri (S&D). – (IT) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, keď diskutujeme o otázkach zahraničnej politiky, tak ako dnes, keď hovoríme o Iráne, vždy existuje riziko, ako dobre vieme, že budeme mierne zaostávať za aktuálnymi udalosťami. Avšak neexistujú žiadne pochybnosti, že Európsky parlament, ak chce, môže zohrávať významnú úlohu pri naliehaní na Európu a medzinárodné spoločenstvo, aby brali aktuálne udalosti vážne a aby zrealizovali všetky potrebné iniciatívy a zabezpečili, že v skutočnosti naozaj dôjde k procesu zavedenia demokratického systému v Iráne.

Potom, ako medzinárodná verejnosť venovala veľkú pozornosť povolebnému obdobiu v Iráne a pouličným demonštráciám, ktoré sa iránsky režim snažil potlačiť s použitím násilia, je dôležité zabezpečiť, aby sa o situácii v tejto krajine stále hovorilo. Ak berieme veci realisticky, neznamená to, že stiahneme otázku Iránu z programu. Záleží aj na nás, aby sme udržali dostatočnú pozornosť a tiež na švédskom predsedníctve – ktorému ďakujem za niektoré poznámky, ktoré tu dnes prednieslo – aby podporilo silnú iniciatívu, spolu so Spojenými štátmi, Ruskom a ostatnými krajinami podporilo silnú iniciatívu s cieľom zmeniť spôsob, akým sa v Iráne vyvíja situácia, či už ide o demokratické práva, alebo o samotný jadrový program.

Alejo Vidal-Quadras (PPE). – (ES) Vážený pán predsedajúci, posledných niekoľko týždňov sa nás dotýkali opakované prejavy hrdinstva a odvahy ľudí v Iráne, ktorí sa holými rukami postavili gul'ometom a obuškom svojich tyranov. Obrovský počet žien, ktoré sa postavili na čelo demonštrácií je nepochybným prejavom iránskeho odhodlania žiť v skutočnej demokracii.

Vážený pán úradujúci predseda Rady, odpoveď Európskej únie bola príliš slabá a príliš zbabelá. Musíme vyslať veľmi silný politický signál, aby sme vyjadrili jednoznačné odmietnutie tejto neprijateľnej teokratikkej diktatúry.

Vedúci predstaviteľ odporu v exile Masúd Radžáví veľmi dobre vyjadril riešenie: najvyšší predstaviteľ musí byť zosadený a dočasné zhromaždenie expertov musí vyhlásiť slobodné voľby pod medzinárodným dohľadom. Čokoľvek iné bude stratou času a iba predĺži túto hanbu.

Ria Oomen-Ruijten (PPE). – (NL) Na začiatku by som chcela srdečne privítať nového úradujúceho predsedu Rady pána Bildta. Samozrejme, som si vedomá toho, že má pred sebou niekoľko veľmi hektických mesiacov, keďže problémy sveta dopadnú najmä na jeho široké plecia.

Vážený pán predsedajúci, pokiaľ ide o Irán, chcela by som spomenúť nasledujúce body. Po prvé, iránsky režim je nepredvídateľný. Po druhé, všimla som si, že sa v režime začínajú objavovať tenučké trhliny, najmä v náboženských kruhoch. Po tretie, na základe môjho pozorovania môžem povedať, že tento režim podporuje všetko, čo je zlé alebo v sebe zahŕňa korupciu tohto sveta – či už na Blízkom východe, alebo v Pakistane. Po štvrté, rada by som poukázala na to, že tento dialóg skutočne nie je žiadna pomoc a nakoniec, všimla som si, že občania chcú právom viac slobody a že musia mať v tomto ohľade našu – európsku – podporu.

Preto by som sa vás potom rada opýtala, pán Bildt, prečo nebola Rada schopná tvrdšieho vyhlásenia a prečo sme si vypočuli iba niekoľko krajín, ktoré vždy chcú konať napriek situácii v oblasti ľudských práv?

Enrique Guerrero Salom (S&D). – (ES) Vážený pán predsedajúci, samozrejme, aj ja by som rád začal odsúdením udalostí v Iráne a represie iránskej vlády, ale chcem sa pridať k tým, ktorí tvrdili, že musíme spojiť tlak zo strany európskych inštitúcií s udržaním dialógu a procesu rokovania.

História a skúsenosti nám ukázali, že prerušenie všetkých vzťahov s autoritatívnymi režimami nijako nezlepší životné podmienky ľudí, ktorí v týchto režimoch trpia, a zároveň to oslabuje pozíciu tých, ktorí v týchto krajinách obhajujú rešpekt k demokracii a ľudským právam.

Preto si myslím, že by sme mali využiť všetky nástroje, ktoré Európska únia má, aby sme vyvinuli tlak na iránsky režim, počnúc týmto Parlamentom, ale zároveň by sme tiež mali zachovať rokovania a dialóg – dialóg, ktorý dokáže vyvinúť tlak na tento režim – zvlášť prostredníctvom vysokého predstaviteľa pána Solanu.

Magdi Cristiano Allam (PPE). – (IT) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, Irán dnes predstavuje principiálnu hrozbu pre medzinárodnú bezpečnosť a stabilitu: na jednej strane sa porušením rezolúcií Organizácie Spojených národov usiluje o svoj cieľ, a to vyzbrojiť sa jadrovými zbraňami, na druhej strane opakuje svoju túžbu fyzicky zničiť štát Izrael.

Dúfam, že Európa spolu so švédskym predsedníctvom môže vyslať jasný odkaz Iránu, v ktorom by uviedla, že neodňateľné hodnoty ako je právo na život, ľudskú dôstojnosť a slobodu výberu sa nedajú oddeliť od rozvoja bilaterálnych vzťahov, a najmä že dokáže jasne povedať, že právo štátu Izrael na existenciu je neodňateľné a že Európa, ktorá prežila holokaust na svojom vlastnom území, nedovolí ďalší holokaust štátu a ľudí Izraela.

Philippe Juvin (PPE). – (FR) Vážený pán predsedajúci, rád by som sa ujal slova a vyzval náš Parlament, aby sa jasne vyjadril za finančné a technické sankcie voči Iránu.

Samozrejme, je obrovské množstvo argumentov proti sankciám, keďže budú mať následky na životy iránskych občanov. Avšak najhoršia vec pre iránskych občanov, vážený pán predsedajúci, nebude nedostatok, ktorý zapríčiniť tieto sankcie. To najhoršie bude naše ticho, naša neschopnosť konať. Vážený pán predsedajúci, sankcie by ukázali, že nie sme ľahostajní, a ja verím, že to je najdôležitejšie.

Z toho dôvodu, vážený pán predsedajúci, musí náš Parlament požadovať finančné sankcie voči Iránu.

Charles Tannock (ECR). – Vážený pán predsedajúci, desivá iránska teokratická diktatúra je už teraz vinná za množstvo zločinov voči svojim vlastným ľuďom: od popravy bahájov po popravy homosexuálov a teraz ide zjavne o popravu 50 nevinných odporcov. Nemali by sme byť teda prekvapení, že prostredníctvom rozsiahleho volebného podvodu boli len ukradnuté voľby. Verím, že táto trhlina v režime a odvaha jeho protestujúcej mládeže – ktorej vzdávam poctu – nakoniec zvrhne celú túto prehnitú vládu.

Pán Howitt nedávno na inom stretnutí navrhol, aby sme poslali volebných pozorovateľov EÚ z tohto Parlamentu, ktorí by potvrdili, či naozaj došlo k podvodu. Nie, nikdy nesmieme legitimovať akékoľvek podvodné voľby, ktoré obmedzujú kandidátov na základe ich náboženskej čistoty, ani voľby, v ktorých sa počítajú hlasy za zatvorenými dverami.

Carl Bildt, úradujúci predseda Rady. – Vážený pán predsedajúci, veľmi pozorne som si vypočul rôzne hodnotenia a názory, ktoré tu ozneli. Ako bolo zdôraznené, toto je tá najdôležitejšia rozprava o tej najdôležitejšej téme.

Myslím si, že môžeme oprávnenne konštatovať, že sme jednotní v hodnotení toho, čo sa udialo, toho, čo sme videli na televíznych obrazovkách, a čo je dôležitejšie, toho, čo sme počuli od ľudí, ktorí vedia ešte viac, ako môžeme vidieť na televíznych obrazovkách.

Chcel by som vyjadriť nesúhlas s tým, kto tvrdil, že naše stanovisko nebolo dostatočne jednoznačné. Stanovisko Európskej únie je v porovnaní s tým, čo povedala ktorákoľvek iná významná celosvetová organizácia, bezpochyby najjednoduchšie, najdôslednejšie a najdôraznejšie.

Boli by sme radi, keby toto stanovisko malo ešte väčší vplyv ako ten, ktorý už má, ale tak je to často. Hoci diskutovať je bezpochyby dôležité, diskutujeme predovšetkým o tom, čo sa dialo v Iráne po voľbách, ktoré sa konali 12. júna.

Myslím si, že je dôležité sústrediť sa aj na to, čo sme videli na televíznych obrazovkách pred 12. júnom, pretože to bol zrazu trochu iný Irán ako ten, na ktorý sme boli zvyknutí. Bol v ňom nádyh vitality, samozrejme, v rámci hraníc režimu, nádyh plurality, očividná túžba po zmene, po otvorenosti, po reforme. Či to platilo pre väčšinu Iráncov alebo nie, je veľmi ťažké súdiť zvonku, ale o tom, že to bolo závažné, svedčí najmä tvrdosť zásahov, ku ktorým došlo po 12. júni. Preto by sme pri odsudzovaní toho, čo sme videli potom, nemali zabúdať na to, čo sme videli predtým, a na to, aký to má význam z dlhodobého hľadiska.

Domnievam sa, že sme jednotní v tom, čo hovoríme a čo si myslíme. Pán Saryusz-Wolski, pán Cohn-Bendit a pán Mauro hovoria prakticky to isté, ak sa pozrieme na to, čo hodnotíme. Ale najzložitejšie nie je to, čo hovoríme. Najzložitejšie je to, čo robíme v tejto situácii. Domnievam sa, že musíme konať v dvoch oblastiach.

Prvá je pomerne zrejmá. Európska únia musí byť kdekoľvek a za každých okolností jednoznačne za ľudské práva a za demokraciu. Do úvah o stratégii sa môžu pridať aj iné faktory, ale žiadnym spôsobom by to nemalo oslabiť dôslednosť, s ktorou ochraňujeme ľudské práva. A teda musíme odsúdiť zabíjanie a uplatňovanie trestu smrti. Musíme žiadať prepustenie zadržovaných osôb. Musíme jednoznačne žiadať plné rešpektovanie slobody a práv, ktoré má každý človek na svete.

Po druhé – a myslím si, že proti tomu by mohli niektorí namietať – musíme byť aj pripravení zasiahnuť. Hovorím to uvedomujúc si, že táto stratégia je oveľa ťažšia ako iba prizerať sa a nič nerobiť alebo snažiť sa izolovať: to je jednoduché, ale zasiahnuť je ťažké. Pán poslanec Kelam narážal na našu historickú skúsenosť s hľadaním rovnováhy, ktorú si to vyžaduje. Ale skutočnosť, že máme istú historickú skúsenosť v Európe, ktorá sa tu vôbec neuplatnila, nám azda umožní trfnúť si vykročiť touto cestou.

Nikdy by sme sa nemali spoliehať na to, že všetky problémy, ktoré tu boli spomenuté, môže vyriešiť iba diplomatický dialóg – nemôže. Do tejto rovnice vstúpia aj iné premenné. Ale nemali by sme ani zabúdať na to, že sú určité problémy, ktoré sme povinní riešiť prostredníctvom diplomatického dialógu. Mám na mysli zamestnancov britského veľvyslanectva alebo francúzskeho študenta a ďalších, o ktorých teraz musíme viesť dialóg.

Pochádzam z krajiny, v ktorej 1 % našich občanov má iránsky pôvod. Pohybujú sa medzi týmito dvoma krajinami. Máme také množstvo konzulárnych záležitostí, ktoré je ťažké zvládnuť. Musíme byť pripravení zasiahnuť a pomôcť jednotlivcom v rôznych prípadoch, nesmieme si však myslieť, že tým sa zrazu všetko vyrieši.

Máme spis o jadrovom programe, ktorý tu bol spomenutý. Iní sa môžu domnievať, že toto má oveľa jednoduchšie riešenie. Nemyslím si, že existuje akékoľvek riešenie, ak o tomto nezačneme viesť skutočný diplomatický dialóg. Toto sú ďalšie záležitosti, ktorými sa musíme zaoberať.

Bude to očividne ťažšie a zložitejšie v dnešnej situácii, o tom niet pochyb, a myslím si, že minulotýždňová diskusia vo Výbore pre zahraničné veci poukázala na niektoré náročné rozhodnutia, ktoré musíme urobiť, a niektoré zložité závery, ku ktorým musíme dospieť v nasledujúcich týždňoch, ale aj mesiacoch – nie však oveľa neskôr. V tomto sa musíme angažovať – vy, my v Rade a my ako Európania – a ďalší významní medzinárodní aktéri, nielen Američania s novým a dobrým prístupom Obamovej administratívy, ale musíme zapojiť aj ostatných – Bezpečnostnú radu OSN, Rusko, Čínu a širšie svetové spoločenstvo. Jedine potom máme šancu, že budeme schopní začať riešiť nielen naliehavé problémy, ale aj ostatné problémy, ktoré je potrebné riešiť.

Som vďačný za túto rozpravu. Myslím si, že jednoznačne potvrdila našu jednomyseľnosť, pokiaľ ide o obranu našich hodnôt, ale poukázala aj na niektoré zložité možnosti voľby a na potrebu rovnováhy, ktorú budeme musieť hľadať v nasledujúcich mesiacoch a rokoch. Vieme, čo chceme dosiahnuť. Musíme sa aj vynasnažiť dosiahnuť to. Ale nemyslite si, že to bude jednoduché. Môžem vás uistiť o tom, že Rada sa bude naďalej veľmi zaujímať o všetky aspekty tohto konkrétneho spisu.

(potlesk)

PREDSEDÁ: PÁN LAMBRINIDIS

podpredseda

Daniel Cohn-Bendit (Verts/ALE). – (FR) Vážený pán predsedaajúci, prepáčte, prosím, práve som dostal informáciu, o ktorú by som sa rád podelil s Radou a so všetkými kolegami poslancami a poslankyňami EP.

Natalia Estemirovová, kandidátka na Sacharovovu cenu Európskeho parlamentu, bola dnes ráno unesená v čečenskom hlavnom meste Groznyj a zadržávajú ju neznámi únoscovia. Vyzývam Radu, Komisiu, poslancov a poslankyne EP, aby to odsúdili, a tým dali Moskve na vedomie, že Natalia Estemirovová nám nie je ľahostajná.

Predsedaajúci. – Rozprava sa skončila.

Richard Howitt (S&D). – Vážený pán predsedaajúci, týmto chcem iba uviesť veci na pravú mieru, keďže ma citoval môj kolega pán Tannock.

Minulý týždeň som nežiadal o pozorovateľov EÚ a v skutočnosti som v dnešnej rozprave veľmi jasne uviedol, že keby si to okolnosti vyžadovali, Európska únia by bola schopná vyslať pozorovateľskú misiu na voľby v Iráne. Avšak práve skutočnosť, že Komisia nemala odvahu urobiť to, vyvoláva skutočné, oprávnené a objektívne znepokojenie nad priebehom týchto volieb.

Je mi ľúto, že pán Tannock predtým nebol v Parlamente a nepočul to v rozprave, a dúfam, že som tým veci uviedol na pravú mieru.

Predsedaajúci. – Rozprava sa skončila.

9. Čína (rozprava)

Predseda júci. – Ďalším bodom programu sú vyhlásenia Rady a Komisie o Číne.

Carl Bildt, úradujúci predseda Rady. – Vážení páni predsedajúci, ďalšia rozprava, o ktorej netreba pripomínať, že je pomerne dôležitá. A hoci jej predmetom je Čína, samozrejme, vychádza zo závažných udalostí, ku ktorým došlo v provincii Sin-ťiang v západnej časti Číny. Viem, že tieto udalosti sledovali mnohí poslanci a poslankyne tohto Parlamentu ako aj jednotlivých národných parlamentov v celej Európe.

My ako Rada sme takisto vyjadrili znepokojenie nad správami o nepokojoch a žiadali sme umiernenosť na všetkých stranách konfliktu a mierové riešenie situácie. Myslím si, že nastal čas povedať, že ľudským právam pripisujeme veľký význam. Taktiež vyslovujeme úprimnú ľútosť nielen nad stratou ľudských životov, ale aj nad škodami na majetku a nad všetkými udalosťami, ktorých sme boli svedkami, a tých, ktorí sú za ne zodpovední, môžeme iba odsúdiť, bez ohľadu na to, o koho ide.

Ale dovoľte mi využiť túto príležitosť a pozrieť sa na problematiku nášho vzťahu s Čínou z trochu širšej perspektívy. Je to krajina, s ktorou máme mimoriadne komplexné vzťahy. V skutočnosti, keď sme sa v roku 2003 rozhodli vytvárať tieto vzťahy v rámci rozsiahleho strategického partnerstva, podujali sme sa na neobyčajne ambicióznou úlohu, čo sa výrazne odzrkadľuje v širokom a rozmanitom vzťahu, ktorý dnes máme s Čínou.

Komplexnosť, samozrejme, prináša príležitosti. Prináša aj rôzne úlohy. Tento vzťah sme sa snažili otvoriť do takej miery, aby sme mohli na rovinu a otvorene diskutovať o akýchkoľvek otázkach na oboch stranách. Základom pre takýto otvorený dialóg je spoločný záujem rozvíjať náš vzťah, náš spoločný záujem dosiahnuť celosvetový mier a stabilitu.

Usilujeme sa o to prostredníctvom dialógu a prostredníctvom multilateralizmu. Máme každoročné samity a máme pomerne časté rokovania na úrovni ministrov zahraničných vecí. Máme aj intenzívne polročné dialógy o otázkach ľudských práv a potom, samozrejme, medziodvetvové dialógy o rôznych otázkach, pričom obchod je, samozrejme, mimoriadne dôležitou otázkou. Máme aj každoročné dialógy na vysokej úrovni o obchodných a hospodárskych záležitostiach. Ako viete, v roku 2007 sme začali viesť aj rokovania o dohode o partnerstve a spolupráci. V rokovaníach sa dosahujú pokroky, ale oboje strany ešte majú potenciál zvýšiť úsilie v týchto rokovaníach.

Máme veľmi jednoznačný záujem rozvíjať vzťah s Čínou vo všetkých oblastiach a to zahŕňa, ako som povedal, možnosť otvoreného a priamočiareho dialógu aj o otázkach, v ktorých sa naše hodnoty môžu líšiť, a vieme, že také otázky existujú vrátane ľudských práv, vrátane otázok ako uplatňovanie trestu smrti, ale aj úsilie o spoločný záujem, ktorý pochopiteľne máme v týchto dňoch: otázka celosvetovej finančnej stability a otázka, ako riešiť problém zmeny klímy, sú dôležité.

Dôležité sú aj otázky zahraničnej politiky, či už situácia, ktorej čelíme na Kórejskom polostrove s provokáciou zo strany KĽDR alebo situácia v Mjanmarsku, kde nás, samozrejme, znepokojuje to, čo sa tam deje, ale naše obavy sa týkajú aj situácie v Afrike a potreby ochrániť dôležité námorné cesty v oblasti Afrického rohu.

Nebudem teraz ďalej rozoberať túto problematiku, ale chcel by som zdôrazniť naše obavy vzhľadom na nedávne udalosti, hoci ich nevieme posúdiť do všetkých detailov, pretože sú nesmierne komplikované, našu nádej, že je možné riešiť ich mierovou cestou a našu pripravenosť viesť s čínskymi orgánmi otvorený dialóg o týchto otázkach, ako aj o širokom spektre ostatných záujmov, ktoré máme spoločné a o ktorých musíme diskutovať.

Catherine Ashton, členka Komisie. – Vážení páni predsedajúci, skutočnosť, že táto rozprava bola zaradená do programu vášho prvého plenárneho zasadnutia, svedčí o dôležitosti, ktorú tento Parlament pripisuje nášmu strategickému vzťahu s Čínou. Opäť vítam možnosť stručne načrtnúť pohľad Komisie v mene svojej kolegyne pani Benity Ferrerovej-Waldnerovej, ktorá je tento týždeň, ako som spomenula, bohužiaľ, na cestách a nemôže tu byť.

Nemusím tomuto Parlamentu pripomínať obrovský pokrok, ktorý sme dosiahli vo vzťahoch s Čínou od nášho prvého samitu pred 10 rokmi. Zmenili sa hospodárske a obchodné vzťahy, pribúdajú medziľudské kontakty a vedíme dialóg o čoraz širšom okruhu otázok.

Rokovania o novej dohode o partnerstve a spolupráci napredujú dobre po poslednom samite EÚ a Číny v máji a môžeme ťažiť z rastúceho počtu kontaktov na vysokej úrovni vrátane mimoriadne úspešnej návštevy

premiéra Wena u predsedu Barrosa začiatkom tohto roku a zasadnutia mechanizmu hospodárskeho a obchodného dialógu na vysokej úrovni, ktorému som predsedala spolu s vicepremiérom Wangom Čchi-šanom.

Dnes sa, samozrejme, sústreďíme na globálne otázky vrátane hospodárskej a finančnej krízy a zmeny klímy, ako aj regionálne otázky. Zároveň sa veľmi zaujímate o vnútornú situáciu v Číne, kde sme svedkami mnohých pôsobivých úspechov, ale aj udalostí, ktoré vyvolávajú obavy. Stratégia Číny otvárať svoje hospodárstvo svetu vytrhla stovky miliónov ľudí z chudoby a pomohla svetu pokročiť v úsilí dosiahnuť dôležité rozvojové ciele tisícročia. Ale Čína je obrovská krajina so značnými vnútornými problémami a rozdielmi medzi jednotlivými regiónmi.

Sila nášho strategického partnerstva nám umožňuje aj konštruktívnu a otvorenú výmenu názorov o otázkach, v ktorých sa pohľad Európy a Číny rozchádza. K takýmto otázkam patria aspekty našich obchodných vzťahov alebo otázka ľudských práv, napríklad v súvislosti s Tibetom, o ktorý, ako viem, sa tento Parlament mimoriadne zaujíma. Nedávno sme vyjadrili veľké znepokojenie nad nepokojmi v provincii Sin-ťiang, odsúdili sme stratu ľudských životov a vyslovili sme našu úprimnú sústrasť rodinám obetí. Vyzvali sme všetky strany konfliktu, aby prejavili umiernenosť a aby okamžite prestali páchať akékoľvek násilné činy. Dúfame v pokojné riešenie situácie prostredníctvom dialógu bez ďalšieho krviprelievania.

EÚ sa dlhé roky snažila tlmočiť čínskym orgánom svoje znepokojenie nad situáciou národnostných menšín v Číne a podeliť sa o svoje vlastné, mnohokrát bolestivé, skúsenosti s riešením príčin marginalizácie, vylúčenia a diskriminácie, čo sú problémy, ktorým tieto národnostné menšiny často čelia.

Všetci máme spoločný cieľ, aby bola Čína otvorenejšia a transparentnejšia, aby dodržiavala medzinárodné normy ľudských práv a aby spolupracovala pri riešení celosvetových otázok. S týmto cieľom musíme pokračovať v hlbšej integrácii Číny do medzinárodného spoločenstva a pracovať na rozvoji vzájomného strategického partnerstva v konštruktívnom duchu.

Elmar Brok, v mene skupiny PPE-DE. – (DE) Vážený pán predsedajúci, pán úradujúci predseda Rady, pani komisárka, dámy a páni, súhlasím so základnou podstatou toho, čo povedali predchádzajúci rečníci z Rady a z Komisie. Tiež som toho názoru, že by sme mali pokračovať v politike jednej Číny s cieľom dosiahnuť súdržnosť Číny ako jednotného štátu a že nič z toho nechceme ohroziť. Samozrejme nepripúšťame násilie, či už ide o násilie zo strany demonštrujúcich v určitých podmienkach alebo násilie zo strany štátu proti demonštrujúcim, ako to bolo v tomto prípade. Toto som chcel spomenúť ako prvé.

Musíme však aj pochopiť, že tvrdosť centrálnej vlády Číny, ktorá v tomto mnohonárodnostnom štáte s mnohými kultúrnymi odlišnosťami neprejavuje dostatočnú úroveň tolerancie, vždy bude opakujúcim sa problémom. Z tohto dôvodu sú väčšia kultúrna autonómia, väčšie príležitosti na mobilitu a príležitosti súvisiace so zachovaním identity a jazyka nevyhnutnými predpokladmi na to, aby všetci občania tohto mnohonárodnostného štátu mohli žiť spoločne pod jednou strechou.

V histórii Číny došlo k viacerým odštiepeniam a opätovným zjednoteniam sprevádzaným rozsiahlymi násilnosťami. Toto sa tiahne ako červená niť celou históriou Číny. Čína si musí uvedomiť, že takto to nemôže pokračovať a že musí zaviesť túto autonómiu.

Ujgurovia sú umiernená sunnitská menšina. Nepredstavujú žiadnu priamu teroristickú hrozbu. Nebezpečenstvo je preto rovnaké ako to, ktoré vidíme v Tibete, a to, že ak Čína neuzavrie dohodu s umiernenými predstaviteľmi, stále sa nájdu mladí radikáli, ktorí už viac nemôžu a nechcú čakať. Oddiaľovanie riešenia v súvislosti s identitou preto oddiali riešenie z dlhodobého hľadiska. Je mimoriadne nerozumné, že čínska vláda hovorí iba o teroristoch a tvrdí, že títo ľudia chcú zničiť jednotu štátu a že sú za tým zahraničné skupiny ako al-Káida a iné. Toto nepovažujem za riešenie pre túto krajinu, a preto by sme mali dať jasne najavo, že neakceptujeme takúto politiku. Toto všetko je potrebné chápať v zmysle premisy, ktorú som uviedol na začiatku svojho vystúpenia.

Adrian Severin, v mene skupiny S&D. – Vážený pán predsedajúci, Číňania majú plné právo pýtať sa nás, prečo Európsky parlament zaradil rozpravu o situácii v Číne do programu prvého plenárneho zasadnutia vo svojom novom volebnom období.

Naša odpoveď musí byť jednoznačná: dôvodom je, že Čína je pre nás veľmi dôležitá, a nie pretože si myslíme, že je našou úlohou poučať Čínu alebo vnucovať jej naše názory na to, ako by sa mali riešiť citlivé vnútorné problémy tejto krajiny. Práve preto, že Čína je pre nás taká dôležitá, by sme mali venovať dôkladnú pozornosť

akejkoľvek udalosti ohrozujúcej jej vnútornú stabilitu a akejkoľvek udalosti, ktorá by mohla ohroziť jej bezpečnosť.

Tentoraz došlo k udalostiam v kontexte mnohonárodnostného charakteru provincie Sin-ťiang a úsilia Ujgurov, dominantnej národnostnej skupiny, o autonómiu. Takýto kontext je vždy citlivý, a preto je dôležité rešpektovať ľudské práva a práva menšín, čo vedie k pocitu dôstojnosti a bezpečnosti pre menšiny aj pre väčšinu.

Práva menšín by však nemali byť zámkou pre – a ani nemohli ospravedlniť – separatistické snahy, extrémistické prostriedky na podporu týchto snáh a rozhodne ani zabíjanie mierumilovných civilistov, ktorí patria k menšine alebo k národnostnému spoločenstvu.

Zatiaľ čo žiadame plné rešpektovanie ľudských práv a práv menšín, zatiaľ čo vyslovujeme sústrasť všetkým obetiam nedodržania týchto práv, zatiaľ čo žiadame vysvetlenie v súvislosti s teroristickým, náboženským, extrémistickým a separatistickým rozmerom týchto udalostí, Európsky parlament by mal ponúknuť pomoc čínskej vláde a spoločnosti pri zvládaní tejto zložitej situácie, ktorá je problémom aj v niektorých našich krajinách. Keď žiadame čínsku vládu, aby sa vzdala neprimeraného používania moci, musíme žiadať aj všetkých na celom svete, aby upustili od zneužívania práv menšín ako prostriedku na dosahovanie geopolitických cieľov.

Graham Watson, v mene skupiny ALDE. – Vážený pán predsedajúci, tento Parlament mal dlho kritický postoj k Čínskej ľudovej republike pre jej zaobchádzanie s národnostnými menšinami. Ujgurovia v provincii Sin-ťiang trpeli viac než dosť, najmä od okupácie východného Turkestanu Čínskou ľudovou republikou, ktorá začala v roku 1949.

Čínska ľudová republika tvrdí, že sa neusiluje o územnú expanziu. História dokazuje, že vo východnom Turkestane, v Tibete a na Taiwane sa pod komunistickou nadvládou usilovala o ich ovládnutie a podmanenie. Toto je dôvod, prečo Európska únia nesmie zrušiť embargo na vývoz zbraní do Číny.

Vyjadrenia tureckého premiéra v reakcii na nedávne nepokoje, ktorý hovoril o „genocíde“, sú trochu prehnané, ale to, že sa Čínska ľudová republika sťažuje na zasahovanie do vnútorných záležitostí, poukazuje na jej dojemne zastaraný pohľad na svet. Ak sa kontúry svetového hospodárstva rysujú na počítačových univerzitách na západnom pobreží Ameriky, v indických call centrách a v čínskych továrňach a ak je možné za jednu nanosekundu preniesť zásadné rozhodnutia z Pekingu do Bruselu, skutočne sme sa stali jedným celosvetovým spoločenstvom a v tomto spoločenstve niet priestoru pre utláčanie ani podmaňovanie na základe rasy, náboženstva alebo národnosti, niet priestoru pre islamofóbiu ani pre antisemitizmus alebo akýkoľvek iný druh nenávisťi.

V tomto prípade problémy Číny vyplývajú z toho, že sláva Ríše strediu bledne. Potrebuje, aby viac mladých ľudí pracovalo v zahraničí, a podobným problémom čelíme aj tu v Európskej únii. Videl som to, keď som pred štyrmi rokmi navštívil Urumči. Ale Čínska ľudová republika zistí, že potrebuje politiku na ochranu hospodárskych imigrantov, politiku na uznanie legitímnych požiadaviek národnostných menšín, tak ako my.

Toto, pán Bildt, je úlohou Európskej únie. Vieme, že vyspelé demokracie ochotnejšie umožňujú národom autonómiu a sebaurčenie. V skutočnosti majú najväčšie problémy v Európe mladšie demokracie, napríklad v Španielsku alebo v Maďarsku. Musíme pomôcť čínskemu ľudu, ktorý určite dokáže žiť v demokracii, ako vidíme na príklade Taiwanu a Hongkongu, aby sa mu podarilo zosúladiť rastúcu hospodársku moc krajiny s rastúcou politickou vyspelosťou pri rozvoji demokracie, a musíme mu pomôcť rozvíjať stratégie na toto zosúladenie, programy ako Erasmus Mundus, programy, o ktorých hovorila pani komisárka, na posilnenie mobility. Som presvedčený, že Európska únia môže zohrať dôležitú úlohu pri spolupráci s Čínou s týmto cieľom.

Helga Trüpel, v mene skupiny Verts/ALE. – (DE) Vážený pán predsedajúci, pani komisárka, pán úradujúci predseda Rady, odsudzujem násilie na obidvoch stranách konfliktu, zo strany Chanov aj zo strany Ujgurov, a trúchlim za všetkými nevinnými obeťami.

Toto však nie je konflikt, v ktorom si obidve strany sú rovné. Ujgurovia sú utláčaným národom, ktorý má iba deväť miliónov príslušníkov. Domnievam sa, že menšinová politika v Čínskej ľudovej republike zlyhala. Spoločnosť takisto nie je harmonická, ako tvrdí Komunistická strana Číny. V ujgurskej autonómnej oblasti Sin-ťiang je rovnako málo kultúrnej autonómie ako v Tibete. Nie je tam žiadna skutočná autonómia, hoci sa táto provincia označuje ako autonómna oblasť, a predovšetkým – a toto je podstatné najmä pre mladšiu

generáciu – Ujgurovia nemajú rovnaké sociálne a hospodárske práva ako zvyšok obyvateľstva. Komunistická strana Číny však uznáva iba jedno obvinenie, ktoré sa dookola opakuje, a to obvinenie z protizákonného separatizmu. Ktokoľvek, kto propaguje ľudské práva a demokraciu v Číne, sa vystavuje riziku vyhlásenia za zločincina a separatistu.

Čínska ľudová republika však musí pochopiť, že reálna šanca na mier v krajine bude iba vtedy, ak budú zaručené práva menšín. Jedine uznaním rovnakých práv dosiahne Čína pokoj v krajine a uznanie krajiny ako takej.

Mám poslednú veľmi dôležitú pripomienku k švédskemu predsedníctvu. Áno, je pravda, že máme záujem o strategické partnerstvo s Čínou vzhľadom na politiku v oblasti klímy a na všeobecné otázky zahraničnej politiky. Nemôžeme sa však zriecť ľudských práv a kritického postoja k situácii v súvislosti s ľudskými právami v Číne pre tento strategický záujem. Naopak, v strategickej politike v súvislosti s Čínou musíme jasne deklarovať svoje stanovisko k menšinovej politike a k porušovaniu ľudských práv v Číne.

Charles Tannock, *v mene skupiny ECR*. – Vážený pán predsedajúci, Ujgurovia po storočia živorili v nehostinnom kúte obrovskej krajiny. Väčšinou sú to mierumilovní stúpenci islamu. V posledných rokoch však, bohužiaľ, čoraz viac miestnych obyvateľov zradikalizovali teroristi napojení na al-Káidu. Čína nikdy nebola tolerantná k odporu ani k vlastným menšinám, ale stotožňujem sa s obavami o hrozbe ujgurského islamského terorizmu. V skutočnosti som pred tromi rokmi pomohol presvedčiť Radu, aby zakázala ujgurský Front oslobodenia východného Turkestanu.

Ujgurskí teroristi, z ktorých niektorí sú až v ďalekom zálive Guantánamo, nesmú zneužívať čínsky autoritatívny režim a dominanciu Chanov ako zámienku na šírenie strachu a násilia, keďže väčšina obetí nedávnych násilností boli v skutočnosti Chanovia.

Mnohých z nás prirodzene znepokojuje otázka ľudských práv v Číne a ja sa tiež angažujem ako priateľ Taiwanu. Avšak EÚ ostáva pevne spätá s politikou jednej Číny a vzhľadom na to, že EÚ oficiálne považuje Taiwan a Tibet za súčasť Čínskej ľudovej republiky, by sme určite žiadnym spôsobom nemali podporovať odtrhnutie provincie Sin-ťiang.

Zaujímavým aspektom na tejto záležitosti je, či tento spor prinúti moslimských partnerov Číny v Afrike, ako napríklad Sudán, prehodnotiť ich vzťahy s touto krajinou.

Na záver chcem poznamenať, že turecký premiér Erdogan označil tieto násilnosti za genocídu: trochu prekvapivé vyhlásenie, keďže jeho vlastná krajina neuznala genocídu v Arménsku. Jeho úsilie odvolávať sa na panturecký nacionalizmus je tiež pokryté vzhľadom na zaobchádzanie Turecka so svojimi vlastnými menšinami, predovšetkým s Kurdmi vo východnom Turecku.

Bastiaan Belder, *v mene skupiny EFD*. – (NL) Výzva na džihád už zaznela v provincii Sin-ťiang aj za jej hranicami a teraz hrozí dramatické vystupňovanie krvavých stretov medzi Chanmi a Ujgurmi na území Číny aj za jeho hranicami. Miestne kresťanské spoločenstvo sa snaží zo všetkých síl zasadzovať proti nebezpečnému náboženskému rozmeru národnostných rozporov v provincii Sin-ťiang. Spoločenstvo sa modlí najmä za mier, stabilitu a spravodlivosť pre všetkých občanov provincie Sin-ťiang.

Čínska vláda nerozumne neprijíma túto pomocnú ruku, ale represívne ju odbíja. Toto je zrejme z nedávnych otvorených zásahov štátnych orgánov proti mierumilovným protestantským domácim cirkvám. Tretieho júla boli počas bohoslužieb zatknutí ôsmi kresťania v provincii Sin-ťiang. Štyria z nich sú stále zadržívaní na neznámom mieste a dvaja čínsko-americkí misionári sú nezvestní.

Žiadam Radu a Komisiu, aby bezodkladne naliehali na čínske orgány, aby zaručili slobodu vykonávania náboženských úkonov pre všetkých v tejto kritickej situácii v provincii Sin-ťiang. Toto je jediný účinný prostriedok v súvislosti s výzvou na džihád a poskytol by aj dôkaz čínskym protestantským domácim cirkvám, že sú súčasťou pekinského plánu na vytvorenie harmonickej spoločnosti.

Laima Liucija Andrikiienė (PPE). – Vážený pán predsedajúci, „násilie“, „veľký počet obetí“, „stovky mŕtvych a zranených v Číne po nepokojoch v provincii Sin-ťiang“: to sú alarmujúce správy spred 10 dní. V provincii Sin-ťiang bol úplne zablokovaný internet, čím sa obmedzila komunikácia v púštnej oblasti smerom do provincie aj von z nej. Vzhľadom na minuloročné udalosti v Tibete by mali byť nedávne udalosti vo východnom Turkestane, známom aj ako Sin-ťiang, budíčkom pre čínsku vládu a jej všeobecný prístup k národnostným menšinám v Číne.

Ujgurský národ vyslal posolstvo, že tento prístup zlyhal a že čínska vláda to musí pochopiť a hľadať riešenie. Osem miliónov Ujgurov v tejto provincii sa dlho sťažovalo na to, ako sa k nim správa čínska centrálna vláda, ktorá ich neochránila pred násilnými páchatelmi pri nedávnych rasistických útokoch. Nemá to nič do činenia s vojnou proti terorizmu – kontroverznou koncepciou, ktorú čínska vláda používa ako ospravedlnenie pre represívne zaobchádzanie s Ujgurmi vo východnom Turkestane.

Skutočnosť, že prezident Chu Ťin-tchao musel skrátiť svoju účasť na samite krajín G8 v Taliansku a vrátiť sa do Číny, naznačuje, že čínska vláda si uvedomuje, že udalosti v provincii nie sú iba ojedinelým javom. Namiesto hľadania riešení utláčaním a tvrdými zásahmi potrebuje čínska vláda pozitívne kroky pri riešení hlavných sťažností Ujgurov, najmä ak chce Čína dokázať svoju vyspelosť a vytvoriť harmonickú spoločnosť.

Plne podporujem stanovisko EÚ, ktoré tlmočil úradujúci predseda a ktoré nalieha na umiernenosť na všetkých stranách konfliktu a požaduje, aby čínska vláda rešpektovala slobodu prejavu a informácií, ako aj právo pokojne protestovať.

Véronique De Keyser (S&D). – (FR) Vážený pán predsedajúci, čínska vláda rázne potlačila násilnosti, ku ktorým došlo v autonómnej oblasti Sin-ťiang. Oficiálny počet mŕtvych, ktorý majú za následok konflikty medzi Ujgurmi a Chanmi, je 186, ale krviprelievania pokračuje.

Tieto násilnosti Čína prezentuje ako obyčajné národnostné konflikty medzi Chanmi a Ujgurmi, hoci v skutočnosti ide o takmer nevyhnutný dôsledok jej represívnej politiky v provincii Sin-ťiang. Tento región má strategický význam, ale ťažko sa kontroluje. Keďže je kľúčovou tranzitnou cestou a má nerastné bohatstvo v podobe zlata, ropy a zemného plynu, je dôležitý pre dodávky energie do Číny v budúcnosti. Jeho obyvateľstvo však tvorí veľa národnostných skupín, ktoré nemajú čínsky pôvod, pričom najväčšou z nich sú Ujgurovia. Táto národnostná skupina tvorí takmer polovicu obyvateľstva a väčšinou ide o turecky hovoriacich sunnitských moslimov. Desať rokov boli systematicky diskriminovaní a vyhrážali sa im asimiláciou a smrťou, pričom ich identita je ohrozená.

V skutočnosti bola politika Číny v osemdesiatych rokoch k národnostným menšinám liberálna, ale postupne sa sprísňovala a čínske orgány zneužili udalosti z 11. septembra 2001 na propagáciu ich boja proti – a všimnite si, ako všetko skĺbilo dokopy – terorizmu, separatizmu a náboženskému extrémizmu. V apríli 2009 vydala organizácia Amnesty International jednoznačné varovanie: po Tibete bude nasledovať Sin-ťiang. Keďže politika nenásilia zlyhala, ujgurskí separatisti budú hľadať iné spôsoby, ako dosiahnuť naplnenie svojich požiadaviek na uznanie ich identity, a toto sa v skutočnosti stalo.

Čína však nemôže naďalej udržiavať svoju súdržnosť prostredníctvom opakovaného krviprelievania. Ako signatár medzinárodných dohôd je povinná chrániť svoje národnostné menšiny. K ochrane týchto menšín ju okrem toho zaväzuje aj ústava spolu so zákonom z roku 1984 o regionálnej autonómii národnostných menšín. Bude pred tým Európa aj naďalej iba zatvárať oči, odsudzovať utláčanie a bezúspešne prosíkať o prepustenie politických väzňov? Nie. Otázka ľudských práv v Číne je politický problém a musíme sa odvážiť pripomenúť tejto krajine jej záväzky voči jej obyvateľom a riziko, ktoré ponesie vzhľadom na medzinárodné spoločenstvo, ak tieto záväzky nesplní. V tomto ohľade budeme očakávať dôrazné kroky od švédskeho predsedníctva.

Tomasz Piotr Poręba (ECR). – (PL) Vážený pán predsedajúci, spôsob, akým sa riešili protesty v provincii Sin-ťiang, poskytol ďalší dôkaz o autoritatívnom charaktere komunistických orgánov v Pekingu. Najmenej 180 ľudí je mŕtvych a 1 600 zranených v dôsledku najzávažnejšieho národnostného konfliktu, ku ktorému došlo v Číne v posledných desaťročiach. Európsky parlament má morálnu povinnosť odsúdiť násilie, ktoré je dôsledkom diskriminácie na základe národnosti alebo vierovyznania. Takáto by mala byť naša reakcia aj v tomto prípade, v ktorom autoritatívny štát uplatnil svoju moc proti ujgurskej menšine. Táto menšina však nie je jedinou obeťou totalitnej vlády.

Občania Európy založenej na kresťanských hodnotách majú osobitnú povinnosť vo vzťahu ku kresťanským menšinám, ktoré sú obeťou prenasledovania v iných častiach sveta. Neoficiálne zdroje uvádzajú, že pokiaľ ide o Čínu, k tejto menšine patrí viac ako 30 miliónov ľudí. To znamená, že predstavitelia populácie, ktorá je svojou veľkosťou porovnateľná s populáciou veľkej európskej krajiny, sú obeťou prenasledovania, perzekúcie, bránenia v zamestnaní, mučenia a vraždenia čínskymi komunistickými orgánmi. Čínsky režim si je vedomý toho, že túžba po slobode a po princípoch právneho štátu ide ruka v ruku s kresťanstvom, a preto sa snaží zabrániť šíreniu tohto náboženstva. Jeho úsilie poraziť túto cirkev však zlyhalo, keďže počet veriacich sa z roka na rok zvyšuje.

Čínske orgány musia pochopiť, že tzv. centrálny štát sa nemôže stať skutočne moderným štátom, pokiaľ nezačne rešpektovať základné princípy demokracie a slobody vierovyznania.

Bernd Posselt (PPE). – (DE) Vážený pán predsedajúci, dnešná rozprava opäť dokazuje, že Rada je slabým článkom EÚ. Tento Parlament zaujal veľmi jasné stanovisko v otázke ľudských práv a vystúpenie pani Ashtonovej v mene Komisie bolo presvedčivo jednoznačné. Avšak od Rady som počul iba to, že odsudzuje obidve strany konfliktu.

Samozrejme, že je potrebné odsúdiť aj násilnosti zo strany Ujgurov. Ale skutočne to môžeme porovnávať s tým, čo robí komunistická diktatúra, ktorá sa vôbec nepoučila z masakry na Námestí nebeského pokoja, keď potláča celý národ brutálnym a krvavým spôsobom pod hrozbou genocídy tohto národa prostredníctvom cieľenej politiky osídľovania? Môžeme to porovnávať s incidentmi, ktoré sú prezentované z pohľadu čínskej propagandy a ktoré nikto nevyšetрил na medzinárodnej úrovni? Nemyslím si to.

Ujgurov teraz obviňujú zo separatizmu. Ide naozaj o separatizmus, ak v dome horí a ja sa snažím z tohto domu utiecť? Ide o separatizmus, ak som neprávom vo väzení a snažím sa utiecť? Toto nie je separatizmus, toto je prejav vôle žiť. Keby Ujgurovia v Číne mali priestor, kde by vo svojej domovskej krajine mohli žiť slobodne, dôstojne a nezávisle, nebol by dôvod na separatizmus. Toto je jediný spôsob, ako zabrániť separatizmu.

Ujgurovia nie sú menšina, sú národ, presne taký ako Švédi, a ich počet je zhodou okolností menší ako počet Chanov. Je však národ v neprávom iba preto, že je menší počtom? Musíme sa skloniť pred mocnosťou iba preto, že je väčšia? Nemyslím si to. My ako Európska únia máme preto dôležitú povinnosť.

Ja zastupujem Mníchov a hlavné sídlo Svetového ujgurského kongresu je v Mníchove. Rádio Sloboda a rádio Slobodná Európa mali predtým takisto sídlo v Mníchove. Stále sme hrdí na to, že sme v tých časoch boli hlasom slobody. Som si istý, že jedného dňa budeme rovnako hrdí na to, že sme boli centrálou pre slobodných Ujgurov, a dúfam, že jedného dňa budú mať všetci Ujgurovia takúto slobodu.

Evelyne Gebhardt (S&D). – (DE) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, jednu vec treba povedať veľmi jasne: v Číne je jednotný systém a my nechceme, aby sa tento systém zrútil. Rešpektujeme čínsky systém. To však neznamená...

(Rečníčku prerušil pán poslanec Posselt.)

Rešpektujeme čínsky jednotný systém. To však neznamená, že nie je potrebné rešpektovať aj národnostnú rozmanitosť v Číne. Toto žiadame my sociálni demokrati.

Chceme, aby sa v Číne rešpektovali občianske práva, ľudské práva a sloboda ľudí. Chceme, aby sa rešpektovala sloboda prejavu. Chceme, aby sa novinári mohli v krajine voľne pohybovať a informovať o tom, aká je skutočná situácia. Práve to chceme, a jednu vec by sme chceli veľmi jasne povedať našim kolegom v Číne: očakávame, že to, čo je základný princíp pre nás, bude základným princípom aj pre vás v Číne, a teda že ľudské práva sú univerzálne platné. To, čo nám vždy hovoria politici – najprv vyriešme sociálne problémy a potom môžeme hovoriť o ľudských právach – je zlý spôsob, ako pristupovať k veciam. Musí to byť práve naopak. Na prvom mieste sú ľudské práva a potom sociálne práva, ktoré sú jednoducho neoddeliteľnou súčasťou ľudských práv.

Preto som bola veľmi sklamaná z vašich slov, pán Bildt. Zdalo sa, že hovoríte: spolupracujme na hospodárskej úrovni, to je naša hlavná starosť a všetky ostatné veci nás príliš nezaujímajú. Toto nie je prístup, ktorý potrebujeme. Musíme uplatniť prístup, ktorý nám predstavila Európska komisia, a to povedať, že najprv chceme spoločný základ pre spoluprácu, na ktorom potom môžeme začať spolupracovať, pretože spoluprácu nepochybne chceme, ale nie na hocikakom základe, jedine na tom správnom základe s rešpektovaním ľudskej dôstojnosti.

Nirj Deva (ECR). – Vážený pán predsedajúci, chcel by som zablahoželať pánovi Bildtovi k veľmi vyváženému vystúpeniu, ktoré sme si práve vypočuli. Verím v hranice národného štátu tak, ako ich uznáva Organizácia Spojených národov, a teda som proti násiliu v súvislosti so separatizmom kdekoľvek na svete, či už v Kašmíre, v Indonézii, na Srí Lanke, kde som sa narodil, v Severnom Írsku, kde som bol svedkom bombardovania, v Španielsku alebo dokonca v Číne.

Je mi ľúto, že v Číne, v krajine, ktorá je veľmi dôležitá pre EÚ, bolo približne 1 680 ľudí zranených a 184 ľudí usmrtených. Problém začal v továrni na výrobu hračiek v provincii Kuang-tung a šíril sa ďalej. Spomedzi obetí nepokojov v Urumči bolo 137 Chanov a 46 Ujgurov. To je poľutovaniahodné. Musíme to odsúdiť.

Ak tieto činy podporovali a páchali sily zvonku, predovšetkým separatistické fundamentalistické sily, potom by sa mali zodpovedať pred Medzinárodným trestným tribunálom.

Ak boli páchatelia domáci, potom ide o záležitosť čínskej polície a my ju musíme podporiť. Žijeme v malom svete. Musíme žiť spoločne. EÚ je toho jasným príkladom. Podporovať separatizmus kdekoľvek na svete je proti zmyslu EÚ. Nemôžeme sa doma v Európe usilovať o zjednotenie a v zahraničí podporovať rozpad Číny. Povedie to k chaosu a konfliktu.

Csaba Sógor (PPE). – (HU) Otázka je, na ktorej strane tohto konfliktu sme? Sme na strane Číny alebo Námestia nebeského pokoja? Sme na strane Číny alebo Tibetu? Sme na strane Číny alebo ujgurského regiónu? Sme na strane 1,2 miliardy Číňanov alebo 8 miliónov Ujgurov? Sme na strane utláčania, zavádzania cudzorodého spôsobu života, pohodlného života, dobrého zdravia a peňazí alebo na strane poľnohospodárskej, nomádskej minulosti, ktorá so sebou nesporne prináša chudobu a mnohé choroby, ale ktorá zachováva pôvodnú kultúru a slobodu? Vystúpenia niektorých kolegov poslancov pripomínajú spôsob vyjadrovania v diktatúrach bývalých východoeurópskych režimov. Môže byť matka 11 detí skutočne teroristkou? Žena, ktorá bola vo väzení a ktorej dve deti sú stále vo väzení? Na ktorej strane teda sme? Takto stojí otázka. Sme na strane symbolickej autonómie alebo skutočnej autonómie? Sme na strane utláčania, cudzorodého spôsobu života, zneužívania nerastného bohatstva ujgurskej provincie alebo na strane zachovania kultúr, slobody a práva národu na sebaurčenie? Mne je jasné, na ktorej strane som. Dúfam, že aj ostatným poslancom a poslankyniam to je jasné. Musíme vytvoriť dobré vzťahy s Čínou, aby sa od nás mohla učiť. Musíme to však dosiahnuť tým, že jej pôjdeme príkladom v oblasti ľudských práv, slobôd, sebaurčenia a autonómie. Stále máme pred sebou obrovské množstvo práce. Mám pri tom na mysli krajiny, ktoré nedávno vstúpili do EÚ.

Emine Bozkurt (S&D). – (NL) Vypočula som si vystúpenia Rady aj Komisie a možno to súvisí s tlmočením, ale ani raz som nepočula, že by spomenuli Ujgurov, a dnes, samozrejme, diskutujeme práve o nich. Sú stovky mŕtvych, za ktorými truchlime, a okrem toho mnoho zranených.

Európska únia rozhodne trvá na rešpektovaní základných práv, ľudských práv, občianskych práv a práva na pokojné demonštrácie. Vidíme, že všetky tieto práva boli závažne porušené. V úvodných vystúpeniach som si, samozrejme, vypočula vyjadrenie o potrebe dialógu. Túto potrebu by som aj ja chcela veľmi zdôrazniť. Takýto dialóg je nesmierne dôležitý. Veľmi rada by som sa však od Rady a Komisie dozvedela, aké konkrétne prostriedky plánujú zaviesť v dohľadnom čase.

Reinhard Bütikofer (Verts/ALE). – (DE) Vážení pán predsedajúci, túto rozpravu vedíme vychádzajúc z univerzálneho charakteru ľudských práv, ale aj z potreby globálneho partnerstva. Bola spomenutá harmonická spoločnosť. Je to jeden zo sloganov Komunistickej strany Číny, ale znamená aj niečo viac – predstavuje hlbokú nádej čínskeho ľudu. Harmonická spoločnosť totiž neznamená maskovanie autoritatívnych vzťahov. Verím, že našou úlohou by mohlo byť podporovať čínsky ľud v snahe o vytvorenie harmonickej spoločnosti.

Súčasťou partnerstva je aj jasný postoj. Keď hovoríme o provincii Sin-ťiang, musíme spomenúť aj Ujgurov. Jasný postoj však neznamená to isté ako konfrontácia – tej by sme sa mali vyhnúť.

Chcel by som ešte povedať jednu vec pánovi Posseltovi. Hovoril o separatizme. Pán Posselt, viem, že vaša Bavorská strana o tom niečo vie, myslím si však, že radšej by sme mali nasledovať pána Broka a rozprávať sa o pokračovaní v politike jednej Číny.

Struan Stevenson (ECR). – Vážení pán predsedajúci, bolo by veľkou chybou zaradiť v rámci dnešnej rozpravy Čínu do tej istej kategórie ako Irán. EÚ má s Čínou veľmi dobré vzťahy a myslím si, že by sme si mali dať pozor, aby boli naše diskusie o nedávnych udalostiach v Urumči primerané a založené na faktoch.

Incident, ktorý sa odohral 5. júla, zahŕňal vopred premyslený útok Ujgurov na Chanov žijúcich v tomto meste. Ako vieme, niektorí ujgurskí radikáli v provincii Sin-ťiang sú islamskí fundamentalisti, ktorí požadujú samostatný štát. Zorganizovali násilný útok, pri ktorom zahynulo 137 Chanov. Väčšina mŕtvych teda boli Chanovia. Čínska vláda úplne správne rozmiestnila policajné a vojenské sily, aby potlačila násilie a zastavila odvety Chanov proti Ujgurov. Čo iné by ste od nich očakávali? Zakladajme teda svoju kritiku na faktoch a nerobme nespravodlivé vyhlásenia proti Číňanom.

Sabine Lösing (GUE/NGL). – (DE) Vážení pán predsedajúci, myslím si, že tento konflikt sa veľmi často prezentuje príliš jednostranným spôsobom. Súhlasím s predchádzajúcim rečníkom, že v tomto prípade ide často o útoky Ujgurov na Chanov, pričom niektoré z týchto útokov sú rasovo motivované.

(*protestné pokrikovanie*)

Napríklad, čítala som rozhovor s ujugorskou ženou, ktorá povedala: „Chceli by ste, aby vám vládli žltí komunisti?“ Ujgurovia majú vo svojom regióne mnohé privilégiá, napríklad majú právo mať viac detí, praktizovať svoje náboženstvo aj počas pracovného času, a takýchto príkladov je omnoho viac. Mnohí miestni Chanovia im aj závidia.

Pri hodnotení tejto situácie by sme si teda mali dávať veľký pozor, aby sme dokázali odlíšiť príčiny od dôsledkov. Problémy niekedy nie sú skryté tam, kde sa to na prvý pohľad zdá. Musíme byť opatrní, aby sme neprijali jednostrannú pozíciu.

Mali by sme podporovať Číňanov pri riešení ich problémov. Jednostranný pohľad, ktorý sa tak často prezentuje v tomto Parlamente, je podľa môjho názoru nebezpečný. Čínska vláda rozhodne má vo svojej politike voči menšinovým skupinám nedostatky a niekedy aj zlyháva. V mnohých oblastiach však ukazuje aj vôľu zlepšovať sa. Preto by sme jej mali v tejto súvislosti pomáhať prostredníctvom spolupráce – a to aj kritickej spolupráce – založenej na dôvere.

Carl Bildt, úradujúci predseda Rady. – Vážený pán predsedajúci, myslím si, že táto rozprava naozaj odzrkadľovala zložitosť problémov, ktorým čelíme. Venovali sme sa odlišnému systému, ktorý v Číne funguje, a vývoju tohto systému, významu, ktorý prisudzujeme ľudským právam, a potrebe pomôcť Číne v rozvoji smerom k otvorenejšej spoločnosti a lepšiemu rešpektovaniu týchto ľudských práv, ako aj problémov spojených s právami menšín, teda problémov, ktoré v Číne reálne existujú.

Bohužiaľ, Čína však nie je vo svete jedinou krajinou, ktorá má takéto problémy a ktorá čelí etnickému násiliu, aké sme v uplynulých niekoľkých dňoch videli v uliciach Urumči. Etnické násilie je vždy zlé. Je nutné ho odsúdiť, a keďže z vlastnej histórie poznáme zložitosť týchto otázok, môžeme jedine podporiť tých, ktorí sa v tejto konkrétnej situácii snažia o zmierenie založené na rešpektovaní ľudských práv.

Pán Bütikofer hovoril o pojme harmonickej spoločnosti. Všetci chceme vytvárať harmonické spoločnosti a žiť v nich. Jednoznačne sa musíme zaoberať otázkou, ako môžeme pomôcť Číne v rozvoji smerom k spoločnosti, ktorá bude považovaná za harmonickú každým jedným jej občanom. Zatiaľ tak ďaleko nie sú. V podstate je tak ďaleko len málo spoločností, to je však pomerne zrejmé. Chcem ešte povedať, že v úvodných vyhláseniach pána Broka, pána Severina a pána Watsona vidím veľa múdrosti, ktorá by mohla viesť naše ďalšie úvahy pri rozvoji dôležitého vzťahu, ktorý by sme chceli mať s Čínou, a pomôcť nám pochopiť zložitosť tohto vzťahu vo všetkých jeho rozmeroch.

PREDSEDÁ: PÁN MARTÍNEZ MARTÍNEZ

podpredseda

Predsedaajúci. – Rozprava sa skončila.

Písomné vyhlásenia (článok 149)

Helmut Scholz (GUE/NGL), písomne. – (DE) Riešením konfliktu pre milióny Ujgurov v Číne je dialóg, nie odsúdenie. Oplakávame mŕtvych a ranených v krvavých zrážkach v ujugurskej provincii Sin-ťiang. Postup polície a bezpečnostných síl bol neadekvátny a poškodzuje ciele čínskej vlády v súvislosti s rastom a stabilitou. Zároveň je však nesprávne obviňovať Čínu z kultúrnej genocídy. Vláda sa snaží dosiahnuť rovnováhu medzi autonómiou menšinových skupín a modernizáciou mnohonárodnostného štátu. Je aj na nás ako na partnerovi, aby sme podporovali rozvoj Číny, pokiaľ ide o demokraciu a princípy právneho štátu, a to bez toho, aby sme zabúdali na osobitné historické, geografické a kultúrne aspekty tejto krajiny. Neobjektívne informácie znemožnia dialóg, a nebude tak možné vyvažovať politiku s nedostatočnou zárukou dodržiavania ľudských práv. Čína je popri Spojených štátoch a Rusku dôležitým partnerom Európy. Boj proti finančnej kríze a chudobe, zastavenie zmeny klímy, zaistenie energetickej bezpečnosti a zabezpečenie dodávok vody – žiaden z týchto cieľov nemožno dosiahnuť bez úsilia Čínskej ľudovej republiky. Väčšina Ujgurov je zdrvená udalosťami uplynulého týždňa a jediné, čo si želá, je žiť opäť v mieri. Čínska vláda vie, že tento konflikt sa nedá vyriešiť násilím. Namiesto pokračovania v nevhodných zásahoch zvonka, ktoré trvajú už celé desaťročie, by sme mali podporiť dialóg medzi Číňanmi a Ujgurmi a inými menšinovými skupinami. Dôležitejšou úlohou Európskeho parlamentu je vytvorenie štruktúrovaného dialógu s cieľom rozvoja princípov právneho štátu v Číne.

10. Honduras (rozprava)

Predseda júci. – Ďalším bodom programu sú vyhlásenia Rady a Komisie o situácii v Hondurase.

Carl Bildt, úradujúci predseda Rady. – Vážení páni predsedajúci, svet je veľmi veľký. Som vďačný za túto príležitosť sústrediť sa na situáciu v Hondurase a na závažnosť vývoja, ktorého sme tam svedkami, a to nielen pokiaľ ide o Honduras samotný, ale aj o celú oblasť. Budem sa snažiť byť primerane stručný.

Hneď na začiatku tejto konkrétnej krízy minulý mesiac predsedníctvo odsúdilo vojenský zásah namierený proti prezidentovi Zelayovi, ktorý bol napriek všetkému, čo by sa dalo o ňom povedať, demokraticky zvolený. Tento zásah bol porušením ústavného poriadku Hondurasu.

Vyzvali sme na úplné obnovenie tohto ústavného poriadku a naliehali sme na všetky strany a inštitúcie, aby nepokračovali v násilnostiach ani v hrozbách násilím a aby sa pokúsili nájsť rýchle a mierové riešenie.

Tak ako v prípade problémov v rôznych častiach Európy očakávame, že by ich v prvom rade mala riešiť Európska únia, pričom dúfame, že zvyšok sveta podporí naše snahy, tak aj v tomto prípade sa naša politika zamerala na podporu Organizácie amerických štátov v jej úsilí nájsť riešenie problémov, ktorým čelí, prostredníctvom dialógu a kompromisu.

Nastala situácia, keď ani jeden z našich veľvyslancov nie je momentálne v Hondurase. V tejto chvíli nemáme ani žiadne diplomatické kontakty.

Veľmi vítame nedávne úsilie kostarického prezidenta Óscara Ariasa, nositeľa Nobelovej ceny za mier, o urovnanie jestvujúcich rozdielov. Zatiaľ sa to ukazuje – a nikoho to ani príliš neprekvapuje – ako mimoriadne náročná úloha. Potešila ma však správa, že túto sobotu sa uskutočnia nové stretnutia pod vedením prezidenta Ariasa. Môžeme ho len povzbudzovať, aby pokračoval v tomto úsilí, a zároveň aj naďalej naliehavo vyzývať obe strany, aby boli pripravené na kompromis, ktorý by plne rešpektoval každú časť ústavy Hondurasu.

Svoje vystúpenie zakončím zdôraznením významu, ktorý okrem momentálnej krízy prisudzujeme uskutočneniu spravodlivých, včasných a transparentných prezidentských volieb v Hondurase neskôr v tomto roku. Princípy právneho štátu a rešpektovanie ľudských práv musia zostať základným kameňom demokratickej vlády na celom svete, Strednú Ameriku, Latinskú Ameriku a vlastne celú Ameriku rozhodne nevynímajúc.

Catherine Ashton, členka Komisie. – Vážení páni predsedajúci, opäť ma veľmi teší, že môžem v krátkosti prispieť do tejto rozpravy, tentoraz o politickej kríze v Hondurase, v mene našej kolegyne pani Benity Ferrerovej-Waldnerovej.

Po mnohých rokoch Latinská Amerika opäť zažíva inštitucionálny rozkol. Kríza v Hondurase nám ukazuje, aký krehký je právny štát a inštitucionálny rámec na riešenie konfliktov v niektorých krajinách Latinskej Ameriky, a teda ako tieto krajiny môžu upadnúť do krízy, najmä teraz, keď prechádzajú obdobím silnej politickej polarizácie.

Komisia reagovala okamžite. Vyjadrili sme hlboké znepokojenie nad udalosťami v Hondurase a zdôraznili sme mimoriadny význam, ktorý prisudzujeme rešpektovaniu princípov právneho štátu, demokracie a demokraticky zvolených inštitúcií. Naliehavo sme vyzvali všetky zainteresované strany, aby preklenuli rozdiely mierovou cestou pri plnom rešpektovaní právneho rámca krajiny a aby urýchlene začali viesť dialóg v záujme mieru a stability v krajine.

Odsúdili sme násilné konflikty, a to o to viac, že viedli k stratám na ľudských životoch, a vyzvali sme všetky zainteresované strany, aby postupovali čo najmiernejšie a najzdržanlivejšie. Komisia deklarovala, že bude pripravená podporiť všetky iniciatívy zamerané na mierové riešenie krízy a na obnovenie ústavného poriadku.

Ako povedalo predsedníctvo, podporili sme iniciatívu Organizácie amerických štátov a jej generálneho tajomníka pána Insulzu, ktorá však, bohužiaľ, nepriniesla ovocie. Veľmi sme privítali snahy o sprostredkovanie zo strany kostarického prezidenta a veríme, že povedú k mierovému urovnaniu krízy.

Po udalostiach v Hondurase a následných konzultáciách s vládami Strednej Ameriky a členskými štátmi EÚ sa rozhodlo o odložení ďalšieho kola rokovaní o otázke dohody o pridružení so Strednou Amerikou, ktoré bolo naplánované medzi 6. a 10. júlom v Bruseli. Veríme však, že tieto rokovania sa budú môcť čo najskôr obnoviť.

Ako tiež povedalo predsedníctvo, v reakcii na závažnosť situácie bol miestny veľvyslanec predsedníctva EÚ odvolaný na konzultácie a krajinu opustili aj všetci ostatní veľvyslanci štátov EÚ.

V úzkej spolupráci s predsedníctvom a členskými štátmi pokračujeme v hľadaní spôsobov, ako čo najlepšie prispieť k riešeniu krízy. Zatiaľ sme sa nerozhodli prerušiť spoluprácu, pozastavili sme však vyplácanie finančných záväzkov spojených s rozpočtovou podporou.

Sme si veľmi dobre vedomí, že udalosti v Hondurase by mohli byť nebezpečným precedensom, krokom späť vo vzťahu k demokracii a mohli by destabilizovať celú oblasť. Preto pokračujeme v podrobnom sledovaní situácie a podporujeme každé úsilie o dosiahnutie mierového riešenia. Aj naďalej budeme informovať Parlament o ďalšom vývoji.

José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, v mene skupiny PPE. – (ES) Vážený pán predsedajúci, skutočnosť, že zvolený prezident bol odvedený zo svojho domu *manu militari*, posadený do lietadla a vyložený v cudzej krajine, je niečo, čo by z pohľadu demokracie malo byť kategoricky a bezvýhradne odsúdené.

Vážený pán predsedajúci, na tomto základe musím povedať, že pozorovania mnohých vážených analytikov, napríklad Maria Vargasa Llosu, sú v každom prípade veľmi významné: najaktívnejšími obrancami zosadeného prezidenta Zelayu – ktorý, mimochodom, získal proti Národnému republikovému kongresu podporu všetkých politických strán vrátane svojej vlastnej a tiež podpory Najvyššieho súdu – sú v skutočnosti predstavitelia režimov typických systematickým porušovaním ľudských práv a postupným potláčaním osobných slobôd, čo tento Parlament uviedol aj vo svojej poslednej správe o situácii v oblasti ľudských práv vo svete.

Teraz musíme nájsť cestu von z tejto situácie. Pán úradujúci predseda Rady povedal, že Európska únia musí napomáhať návratu do normálneho demokratického stavu prostredníctvom podpory úsilia muža, ktorý pracuje na stabilizovaní situácie v oblasti, teda kostarikského prezidenta Óscara Ariasa.

Po druhé, pokiaľ ide o nadchádzajúce prezidentské voľby, Európska únia musí Hondurasu poskytnúť všetky svoje skúsenosti s pozorovaním volieb a mala by sa pripraviť na vyslanie volebnej pozorovateľskej misie EÚ.

A nakoniec, pán úradujúci predseda Rady, je dôležité, aby Európska únia konala dôsledne, bez dvojitého metra. Je neprijateľné, že na jednej strane Európska únia vedie a zintenzívňuje politický dialóg s jedinou nedemokratickou krajinou v oblasti a na strane druhej necháva občanov jednej z najchudobnejších krajín Latinskej Ameriky platiť za chyby ich predstaviteľov, čo si pán Zelaya do značnej miery uvedomuje.

Pán úradujúci predseda Rady, pani komisárka, tiež si myslím, ako povedal pán Bildt, že Európska únia musí byť aktívne prítomná v tejto oblasti. Táto aktívna prítomnosť sa v súčasnosti prejavuje rokovaniami o dohode o pridružení, ktoré budú práve vrcholiť. Vážený pán predsedajúci, nemôžeme nechať nevinných trpieť za vinných, preto si myslím, že po vyriešení konfliktu musíme opäť zvážiť rýchly návrat k rokovaciemu stolu.

Luis Yañez-Barnuevo García, v mene skupiny S&D. – (ES) Vážený pán predsedajúci, pripájame sa k jednohlasnému odsúdeniu týchto udalostí medzinárodným spoločenstvom, a to nielen pre závažnosť samotnej situácie a zvrútenie ústavného poriadku – ako zdôraznili pán úradujúci predseda Rady a pani komisárka – ale aj vzhľadom na mimoriadne vážny precedens, ktorý sa týmto vytvára v tejto oblasti, ktorej sa s ojedinelými výnimkami podarilo so značnou námahou a úsilím obnoviť demokraciu na celom kontinente.

Túto situáciu preto nemôžeme akceptovať. Európska únia a členské štáty urobili správnu vec, keď odvolali svojich veľvyslancov, zrušili všetky formy spolupráce a odložili rokovania s touto oblasťou. Súhlasím s pánom úradujúcim predsedom Rady a s pánom predsedom Komisie, že teraz musíme podporiť urovnanie prostredníctvom rokovaní vedených sociálnodemokratickým prezidentom Kostariky Óscarom Ariasom, nositeľom Nobelovej ceny za mier, a nie provokovať k akémukoľvek represívnemu či rebelskému násiliu.

Teraz nie je čas analyzovať skutočné alebo domnelé chyby prezidenta Zelayu, ktorému do ukončenia funkčného obdobia chýba len šesť mesiacov, pretože o tom sa teraz nerozprávame. Teraz je čas analyzovať veľmi závažné zvrútenie ústavného poriadku v Hondurase, ktoré majú na svedomí ozbrojené sily (samozrejme, s podporou Kongresu a súdnictva, ktoré však prebehlo celkom nelegitímny a nelegálny spôsobom).

Bude dosť času uvažovať o budúcnosti prezidenta Zelayu, ale dnes musíme bez najmenšieho zaváhania požadovať jeho návrat do funkcie. Podľa ústavy je totiž prezidentom krajiny do januára 2010.

Izaskun Bilbao Barandica, v mene skupiny ALDE. – (ES) (Krátky prejav v baskičtine.) Vážený pán predsedajúci, hovorím v baskičtine, menšinovom jazyku, ktorý zatiaľ nie je v tomto Parlamente oficiálnym jazykom. Dúfam, že v budúcnosti ním bude, pretože ostatné jazyky sú, a že tak budeme môcť hovoriť v našom materinskom jazyku, v jazyku Baskicka.

Súhlasím, ako aj celá naša skupina, s potrebou otvoreného odmietnutia puču – pretože by sme mali túto situáciu nazývať skutočným menom –, ktorý sa odohral v Hondurase. Niektorí môžu považovať za chybu snažiť sa zohľadňovať vôľu ľudu, čo je možno to najdôležitejšie, my tu však nie sme na to, aby sme to analyzovali. Súhlasím tiež, že Komisia aj Rada musia konať v snahe o obnovenie ústavného a inštitucionálneho poriadku, ktorý bol narušený, a o návrat prezidenta Hondurasu, ktorý bol legitímne zvolený všetkými občanmi.

Aj ja som znepokojený útokmi na niektorých členov vlády, a to aj v oficiálnych diplomatických misiách v Hondurase, ktoré, ako sme počuli, boli odvolané. Prirodzene, tak ako predstaviteľka Komisie, aj naša skupina podporuje všetky kroky Organizácie amerických štátov s cieľom vyriešenia tohto konfliktu.

Naša skupina je presvedčená, že Európa musí pomáhať posilňovať demokraciu v Hondurase, zaisťovať rozvoj základných práv, a tým sa postarať o to, aby bol politický dialóg jediným nástrojom na priblíženie sa k riešeniu problému, ktorému teraz čelíme.

Je úplnou samozrejmosťou, že podporujeme aj všetku prácu, ktorú vykonáva nositeľ Nobelovej ceny za mier pán Óscar Arias, a tiež dúfame, že po prijatí opatrení spomenutých vyššie sa v novembri 2009 budú môcť uskutočniť voľby, ktoré budú transparentné a budú plne rešpektovať demokratický systém a ľudské práva. Dúfam tiež, že súčasná situácia nám umožní aj pokračovať v rokovaniach s cieľom uzavrieť dohodu o pridružení s Európskou úniou.

Raül Romeva i Rueda, v mene skupiny Verts/ALE. – (ES) Vážený pán predsedajúci, aj ja by som chcel využiť túto príležitosť a jednoznačne odsúdiť nedávne udalosti v Hondurase a vyjadriť v súvislosti s nimi naše zdesenie.

Vo svojej úlohe podpredsedu Delegácie pre vzťahy s krajinami Strednej Ameriky sledujem situáciu v tejto krajine a oblasti už niekoľko rokov. Je pre mňa mimoriadne významné a dôležité, že o tejto záležitosti diskutujeme v prvý deň politických rozpráv v tomto Parlamente. Táto skutočnosť poukazuje na to, že ide o zásadný problém – táto udalosť má smutné a poľutovaniahodné privilégium byť prvým štátnym prevratom v krajine Strednej Ameriky v 21. storočí, a to je niečo, na čo by sme nemali zabúdať.

Preto nielen jednoznačne odsudzujem štátny prevrat proti prezidentovi Zelayovi, ale aj naliehavo vyzývam Európsku úniu, aby neuznala vodcu puču Roberta Michelettiho. Okrem toho som presvedčený, že je rozhodujúce, aby Európska únia trvala na obnovení ústavného poriadku, čo vlastne už robí. Je kľúčové, aby sa voľby v novembri 2009 pripravili serióznym, zodpovedným a dôveryhodným spôsobom, a vzhľadom na to ma tiež teší, že boli aspoň nateraz prerušené rozhovory zamerané na vytvorenie dohody o pridružení s touto oblasťou.

Žiadam tiež, aby sme pozastavili poskytovanie pomoci vo forme podpory obchodu, ako to urobili aj iní, napríklad Svetová banka alebo USA, s výnimkou humanitárnej pomoci.

Okrem týchto opatrení považujem za dôležité nezabúdať na potrebu náležite a rýchlo vyšetriť, kto je zodpovedný za tento štátny prevrat. Je zrejmé, že zodpovedných je mnoho ľudí, ktorých mená v mnohých prípadoch ani nepoznáme, a že za týmto pučom je mnoho iných záujmov.

Som presvedčený, že Európska únia by mala vyvíjať tlak na uskutočnenie takéhoto vyšetrovania. S týmto zámerom musíme priamo na miesto vyslať trvalé medzinárodné delegácie, ktoré by dokázali podporovať hnutia vznikajúce v krajine s cieľom požadovať a vyzývať na návrat k demokracii, ktorá im bola odobratá.

Willy Meyer, v mene skupiny GUE/NGL. – (ES) Vážený pán predsedajúci, štyri dni po puči sa naša parlamentná skupina rozhodla vyslať ma do Tegucigalpy, aby som priamo na mieste sledoval dôsledky tohto vojenského puču, tohto štátneho prevratu. V Tegucigalpe som bol svedkom dôsledkov, ktoré prináša každý vojenský puč, teda represíí, chýbajúcej slobody, hrozieb zadržaním namierených proti poslancom parlamentu, ktorí puč nepodporili, uväznenia predstaviteľov sociálnych skupín a toho, ako nemocnice s mnohými zranenými ľuďmi ťazia zo zákazu vychádzania. Toto je podrobný obraz, ktorý som tam získal.

Vítam reakciu Rady a Európskej komisie, pretože je to jediná možná reakcia. V prvom rade musia byť splnené všetky požiadavky Organizácie amerických štátov. Môžem povedať, že na stretnutí s generálnym tajomníkom

Organizácie amerických štátov som zistil, že v tejto veci majú jednoznačný postoj – akékoľvek kroky nelegitímnej vlády vodcu puču Roberta Michelettiho budú vyhlásené za neplatné. Organizácia amerických štátov sa teda už rozhodla, že nevyšle pozorovateľov na žiadne voľby, ktoré vláda vyhlási.

Dúfam, že Európska únia sa bude riadiť rovnakým kódexom správania – rovnakým plánom –, aby sa žiadne kroky uskutočnené touto vládou nepovažovali za legitímne. Za takýchto okolností nebudeme môcť vyslať pozorovateľov na tieto voľby zmanipulované vládou, ktorá uchopila moc pučom.

Zdá sa mi, že tento týždeň bude rozhodujúci. Prezident Zelaya, jediný prezident Hondurasu, sa vyjadril veľmi jasne – jasne povedal, že dáva situácii ešte jeden týždeň, a ak sa dovtedy na kostarických rozhovoroch nerozhodne, že by sa mal vrátiť, vráti sa aj tak.

Takže vzhľadom na rozhodnutie uskutočnené jediným legitímnym prezidentom dúfam, že tento Parlament, inštitúcie, Rada a Komisia jeho rozhodnutie podporia, tak ako to robí aj Organizácia amerických štátov, OSN a, mimochodom, aj USA. Zároveň som presvedčený, že je veľmi dôležité, aby sa takýto tón, tón vyžadujúci obnovenie ústavnej moci a návrat prezidenta Zelayu do úradu, stal poznávacím znamením tohto Parlamentu.

Vážení kolegovia, dúfam, že dospejeme k pevnému rozhodnutiu, že tento Parlament bezvýhradne odsudzuje štátny prevrat a podporuje návrat prezidenta Zelayu k moci. Dúfam tiež, že na základe toho podporíme všetky iniciatívy medzinárodných organizácií.

Kader Arif (S&D). – (FR) Vážený pán predsedajúci, pani komisárka, dámy a páni, na začiatku sa chcem pridať k predchádzajúcim rečníkom a čo najtvrdšie odsúdiť štátny prevrat proti vláde prezidenta Zelayu v Hondurase. Jeho svojvoľné zadržanie a vypovedanie z krajiny je porušením ústavného poriadku, ktorý musí byť čo najskôr obnovený. Vojenský prevrat, po ktorom sa Roberto Micheletti sám vyhlásil za nového prezidenta, pripomína tie najtemnejšie obdobia histórie Strednej Ameriky, aké sme kedy zažili, a podľa nášho názoru je tento útok na demokraciu neprijateľný.

Vítam preto rozhodnutie Organizácie amerických štátov pozastaviť členstvo Hondurasu v tejto organizácii a prijatie prezidenta Óscara Ariasa za sprostredkovateľa, ktorý by mal pomôcť nájsť riešenie.

Pani komisárka, zároveň som však veľmi znepokojený obchodnými vzťahmi, ktoré Európska únia udržiava s touto krajinou. Už niekoľko mesiacov prebiehajú rokovania medzi Európskou komisiou a Strednou Amerikou o dohode o pridružení novej generácie. Po tomto štátnom prevrate boli stretnutia naplánované na budúci týždeň zrušené. To by nás malo tešiť. Myslel som si, že som vás pochopil, rád by som sa však dozvedel viac podrobností. Je Komisia rozhodnutá prerušiť rokovania, kým sa inštitucionálna politická situácia v Hondurase nevráti do normálu? To je to, čo ja a naša politická skupina žiadame, rád by som však mal podrobnejšie informácie o pozícii Komisie v tejto otázke.

Pani komisárka, ďalší problém, ktorého sa chcem dotknúť, je problém systému všeobecných preferencií plus (GSP+), ktorý Honduras využíva. Viaceré organizácie z občianskej spoločnosti priniesli správy o svojvoľných rozhodnutiach a porušovaní ľudských práv, ku ktorým došlo po štátnom prevrate, predovšetkým pokiaľ ide o slobodu pohybu, zhromažďovania a prejavu. Európska komisia musí byť v tejto otázke veľmi tvrdá. Systém GSP+ je motivácia, ktorej výhody sú podmienené jasnými záväzkami. Výpovedí je viac než dosť na to, aby spochybňovali plnenie záväzkov Hondurasom pod vedením jeho samozvaného prezidenta. Vyzývam preto Komisiu, aby začala skúmať možnosť dočasného pozastavenia poskytovania preferencií Hondurasu v rámci systému GSP+.

Jean-Luc Mélenchon (GUE/NGL). – (FR) Vážený pán predsedajúci, naše mierumilovné zásady nesmú viesť k vytvoreniu dojmu, že to, že vyzývame obe strany súčasného konfliktu na umiernenosť, znamená, že si myslíme, že páchatelia štátneho prevratu v Hondurase a ústavná vláda sú rovnako vinní. V prípade, ako je tento, je násilie povstalcov bojujúcich za návrat prezidenta Zelayu legitímne a násilie pučistov protizákonné.

Osobné snahy hláv štátov alebo vlád krajín Strednej a Južnej Ameriky o bezpodmienečný návrat ústavného prezidenta Manuela Zelayu k moci ukazujú, že celý kontinent chce konečne definitívne ukončiť obdobie štátnych prevratov a diktátorských režimov.

Po prijatí jednohlasných rozhodnutí zo strany OSN a všetkých organizácií regionálnej spolupráce musí aj Európa zohrať svoju úlohu v tomto boji, pretože ide o boj, nie o dohodu. Je to historický boj. Európa musí prerušiť všetky vzťahy všetkých druhov – politické, obchodné – a všetky rokovania s odbojným režimom až do doby bezpodmienečného návratu prezidenta Zelayu k moci, pretože pokiaľ ide o demokraciu, nie je o čom vyjednávať. Európa musí vyzvať administratívu prezidenta Obamu a USA, aby takisto prerušili svoje

obchodné a vojenské vzťahy s týmto režimom. Za túto cenu dokážeme, že sme hodní zásad, o ktorých tak často vyhlasujeme, že ich dodržiavame, aby sme tak mali právo kritizovať zásady tých druhých.

Bogusław Sonik (PPE). – (PL) Vážený pán predsedajúci, situácia v Hondurase si vyžaduje, aby Európska únia pokračovala v konkrétnych a rezolútnych krokoch, ktoré povedú k stabilizácii, obnoveniu ústavného poriadku a zabránia eskalácii konfliktu medzi priaznivcami a odporcami vyhnaného prezidenta Zelayu. Preto podporujem iniciatívu navrhnutú pánom Salafrancom, aby sme čo najskôr oznámili, že do Hondurasu môže byť vyslaná misia s podporou Európskeho parlamentu.

Sporiace sa strany by čo najskôr mali byť privedené k rozhovoru, ktoré povedú k uzatvoreniu dohody umožňujúcej návrat prezidenta Zelayu do funkcie a dokončenie jeho aktuálneho funkčného obdobia, avšak bez možnosti zmeny ústavy s cieľom jeho možného znovuzvolenia. Takéto riešenie by poskytlo nádej na stabilizáciu, hoci nemusí byť prijateľné pre obe...

(Predsedajúci prerušil rečníka.)

Nikolaos Chountis (GUE/NGL). - (EL) Vážený pán predsedajúci, som presvedčený, že ako Európsky parlament a Európska únia musíme urobiť nevyhnutné zmeny, aby bol puč v Hondurase čo najkratší, prezident Zelaya sa vrátil do svojej krajiny a kruh vojenských pučov v Latinskej a Strednej Amerike sa konečne uzavrel.

Musíme mať na pamäti obrovský pokrok a demokratické zmeny, ku ktorým došlo za posledné roky vo viacerých krajinách, zmeny, ktoré posilnili ústavné a demokratické slobody, ktoré chránia koncepciu a podstatu politiky proti nekontrolovanej pozícii trhu, ktorý sa ju snaží vytlačiť, a ktoré narúšajú dlhodobé okovy neokolonializmu. Preto som presvedčený, že Európa by mala prevziať veľkú zodpovednosť za mierové akcie na medzinárodnej úrovni a za obnovu demokratických pút a pút solidarity s národmi a krajinami na opačnej strane Atlantiku.

Carl Bildt, úradujúci predseda Rady. – Vážený pán predsedajúci, myslím si, že všetci rečníci sa veľmi dôrazne vyjadrili v prospech obrany demokracie a ústavného poriadku v celej Latinskej Amerike. To, samozrejme, zahŕňa aj odsúdenie toho, čo sa stalo. Bez ohľadu na pozadie nie je možné poslať vojsko, aby zatklo zvoleného prezidenta krajiny a poslalo ho do cudziny. Bez ohľadu na pozadie musíme mať v tejto veci veľmi jasný postoj, a ten aj máme.

Ale potom, s cieľom vyriešenia situácie, musí prísť aj určitá dohoda, určitý kompromis. Súdiac podľa toho, čo som počul od pána Salafrancu a ďalších, každý súhlasí s tým, že pravdepodobne najvhodnejším človekom na dosiahnutie tohto konkrétneho kompromisu je prezident Arias. Zrejme bude musieť stráviť veľa času rokovaním s predstaviteľmi oboch strán, ale myslím si, že je dôležité, aby mal v tomto úsilí našu podporu, ako aj podporu ostatných amerických štátov.

Pokiaľ ide o charakter konkrétneho riešenia, je na ňom, aby ho posúdil, a na nich, aby s ním súhlasili. Na základe toho, čo som na začiatku povedal, je však obnovenie ústavného poriadku tým, o čo nám jednoznačne ide. V tejto súvislosti je návrat prezidenta Zelayu nevyhnutnosťou. Zrejme to však nebude stačiť a s najväčšou pravdepodobnosťou zohrajú pri snahe o dosiahnutie plnej obnovy ústavného poriadku úlohu aj ďalšie faktory.

Takže to, čo žiadame vo forme návratu prezidenta Zelayu k moci, je nevyhnutnou, ale s najväčšou pravdepodobnosťou nepostačujúcou súčasťou obnovy ústavného poriadku, ktorá má kľúčový význam pre náš vzťah s Hondurasom, rozvoj tejto krajiny a pre dôveryhodnosť ústavného poriadku a demokracie v tejto časti sveta.

Predsedajúci. – Rozprava sa skončila.

11. Oznámenie návrhov konferencie predsedov: pozri zápisnicu

12. Program rokovania na nasledujúci deň: pozri zápisnicu

13. Skončenie rokovania

(Rokovanie sa skončilo o 17.30 hod.)